

Tillæg nr 100 til
Kommuneplan 2005-16 for tidligere Egvad Kommune,
Kommuneplan 2009 for tidligere Skjern Kommune,
Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune,
Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune og
Kommuneplan 2000 for tidligere Holmsland Kommune

Temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune

April 2009

Historisk

Indhold

Indledning	3
Baggrund	3
Forudgående høring	3
Høring af forslag til kommuneplantillæg	4
Nye regler i VE-loven	4
Målsætning	4
Vindmølleområder, der bliver nedlagt	4
Husstandsmøller og minimøller	6
Forhold til anden planlægning og lovgivning	6
Vindmøllecirkulæret	6
Statslige interesser i kommuneplanlægningen	6
Støjbekendtgørelsen	7
International naturbeskyttelse, Natura 2000	8
Beskyttelse af naturen	8
Museumsloven	8
Planloven	8
Lov om miljøvurdering	9
Region Midtjyllands sektorplan om råstoffer	9
Regionplanen	9
Nationalpark Skjern Ådal	10
Fremtidige vindmølleområder	12
Udbygningsrækkefølge	15
Retningslinjer for vindmøller	15
Generelle retningslinjer	15
Retningslinjer for den enkelte mølles udformning	15
Retningslinjer for genopførelse og udskiftning	16
Husstandsmøller og minimøller	16
Konsekvensområder	16
Retningslinjer for enkeltområder	16
Område 1, Vedersø Kær	18
Område 2, Tim	20
Område 3, Vognkær	22
Område 4, Lyngmose	24
Område 5 - 7, Hjortsmose - Nørhede	26
Område 8 - 10, Spjald vest, Rudmose og Fuglehøj	28
Område 11, Videbæk Mose	30
Område 12, Vester Barde	32
Område 13, Hvide Sande	34
Område 14, Lem Kær	36
Område 15, FASTER-Astrup	38
Område 16, Ejstrup	40
Område 17 - 18, Vorgod Østerby og Fjelstrup	42
Område 19, Troldhede	44
Område 20, Skjern	46
Område 21, Præstehøj	48
Område 21 A, Brosbøl Bro	50
Område 22, Lønborg Hede	52
Område 23, Hemmet	54
Område 24, Holmen	56
Område 25, Sønder Bork	58
Område 27 - 28, Sønder Vium og Østergård	60
Område 29, Gråhede nord	62
Område 30, Bindesbøl	64
Område 31, Barslund Mose	66
Område 32, Fjaldene vindmøllepark	68

Interesseområde 34 - 35, Bratbjerg og Muldbjerg	70
Interesseområde 36 - 37, Borris og Gundesbøl	72
Vedtagelse	74

- Bilag 1: Ikke teknisk resumé af miljørapport
Bilag 2: Tabel og kort med alle undersøgte vindmølleområder
Bilag 3: Udbygningsrækkefølge for vindmølleområder i Ringkøbing-Skjern Kommune
Bilag 4: Sammenfattende redegørelse for hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Tillæg nr. 100 til

Kommuneplan 2005-16 for tidligere Egvad Kommune,
Kommuneplan 2009 for tidligere Skjern Kommune,
Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune,
Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune og
Kommuneplan 2000 for tidligere Holmsland Kommune,
er endeligt vedtaget den 21. april 2009.

Nærmere oplysninger:

Ringkøbing-Skjern Kommune
Plan, Udvikling og Kultur
Rødkløvervej 4
6950 Ringkøbing

Tlf: 99 74 24 24

E-mail: planlagning@rksk.dk

BORGERMØDER

I forbindelse med offentlighedsfasen er der afholdt følgende borgermøder:

Onsdag den 05. november 2008 kl. 19.00
på Bechs Hotel i Tarm

Mandag den 10. november 2008 kl. 19.00
i Rofi Centret i Ringkøbing

Tillæg nr. 100 til Kommuneplan 2005-16 for tidligere Egvad Kommune, Kommuneplan 2009 for tidligere Skjern Kommune, Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune, Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune og Kommuneplan 2000 for tidligere Holmsland Kommune, er udarbejdet af Ringkøbing-Skjern Kommune i samarbejde med landskabsarkitekt SJ-Consult i januar til september 2008.
Kort: Kort- og Matrikelstyrelsen, bearbejdning: SJ-Consult
Foto og illustrationer: SJ-Consult.
Visualisering: SJ-Consult samt ansøgere JKP, Energicenter Nord og Wind1 A/S i samarbejde med SJ-Consult.

Tillæg nr. 100 til Kommuneplan 2005-16 for tidligere Egvad Kommune, Kommuneplan 2009 for tidligere Skjern Kommune, Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune, Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune og Kommuneplan 2000 for tidligere Holmsland Kommune

Indledning

Ringkøbing-Skjern Byråd har en vision om, at kommunen skal være selvforsynende med energiproduktion fra alternative energikilder til dækning af energibehovet i kommunen inden 2030.

Energien skal komme fra vind, biomasse, sol- og jordvarme, bølgeenergi og brint som lagring eller energibærere. Kommunen vil understøtte mulighederne for opstilling af vindmøller på land og for etableringen af havvindmøller med tilhørende landanlæg. Derfor skal der udarbejdes en ny vindmølleplan, der undersøger muligheden for opstilling af nye store vindmøller på land samt sanering af eksisterende, ikke optimale vindmøller.

Efter strukturreformen er det kommunerne, der skal planlægge for vindmøller på land med totalhøjde op til 150 m. Højere vindmøller og vindmøller på havet skal staten planlægge for. Miljøministeren presser på for en planlægning, da vindmølleudbygningen er gået i stå i Danmark, og en udskiftningsordning, som løber frem til 2010, knap nok er kommet i gang. Udskiftningsordningen skal fjerne ældre, uheldigt placerede vindmøller under 450 kW og i stedet opsætte færre og større, samt mere effektive vindmøller med en samlet kapacitet på 350 MW. I den seneste aftale mellem Miljøministeriet og Kommunernes Landsforening er kommunerne blevet pålagt at afslutte planlægningen for de 350 MW inden udgangen af 2008.

I kommuneplanerne for de tidligere Ringkøbing, Skjern, Videbæk, Egvad og Holmsland kommuner er der udlagt områder til vindmøller både over og under 100 meter. Alle udlagte områder med møllehøjder op til 100 m er enten udnyttede eller opgivet, og den nye Ringkøbing-Skjern Kommune har på det seneste modtaget ansøgninger om opstilling af vindmøller på 100 – 150 m totalhøjde på nye, ikke planlagte områder. For at kunne planlægge for de nye områder skal kommunen have udarbejdet en plan for placering af fremtidens op til 150 m høje vindmøller, så placeringen bliver hensigtsmæssig i forhold til vindressourcer, landskabet og nabobeboelser.

Det betyder, at man både skal se på, hvor vindmøllerne skal stå i fremtiden, og hvor de *ikke* skal stå. Det sidste kan medføre, at nuværende vindmølleområder skal nedlægges, når vindmøllerne er udtjente. Byrådet ser positivt på at staten evt udpeger områder, hvor vindmølleindustrien kan demonstrere eller afprøve vindmøller over 150 m og ser gerne et område ved Halkær Enge ved Stadilfjordene udlagt til dette formål.

Baggrund

Regeringen har udmeldt, at den ønsker, at 50 procent af elektriciteten skal komme fra vindmøller i år 2025. De seneste aftaler mellem regeringen og Kommunernes Landsforening fastsætter, at kommunerne inden udgangen af 2008 skal have færdiggjort planlægningen for 350 MW til

udskiftning af ældre uheldigt placerede vindmøller. Dernæst skal kommunerne i hvert af årene 2010 og 2011 skaffe plads til 75 MW vindkraftkapacitet. De 350 MW skal fremskaffes ved at planlægningen for en del projekter, som længe har været undervejs og som for en stor del indgår i regionplanerne, bliver endelig gennemført. I denne pulje indgår syv projekter i Ringkøbing-Skjern Kommune. For fem af disse er der vedtaget lokalplan (No, Tim, Vognkær, Skjern og Rudmose), én lokalplan er i høring i sommeren 2009 (Vester Barde) og den sidste mangler endnu udarbejdelse af lokalplan (Hemmet).

Ringkøbing-Skjern Kommune har i planlægningen for hele kommunen vedtaget, at området ved Hemmet indgår i de samlede overvejelser for placering af vindmøller i den vestlige del af tidligere Egvad Kommune, således at ressourcerne udnyttes bedst mulige med færrest muligt gener for både naboer og landskabet.

Forudgående høring

Ved udarbejdelsen af tillægget har der været afholdt en debatfase fra 5. januar til 5. marts 2008. Efter denne er der blevet afholdt et møde med kommunens Grønne Råd og Danmarks Vindmølleforening.

I debatperioden modtog kommunen mere end 100 bemærkninger. Heraf var 76 ønsker om enten udskiftning af eksisterende eller etablering af nye vindmøller. Blandt de øvrige var der en del protester, som mente at de store møller bør stå på havet. Desuden var der indsigelser fra Varde og Billund Kommuner i forhold til projekter, der ligger tæt på kommunegrænserne samt fra Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste for projekter, som ligger indenfor sikkerhedszonen ved skydeterrænet på Borris Sønderland. Endvidere tilkendegav Miljøcenter Århus, at man gerne ville medvirke i en diskussion af planlægningen, da mange områder ligger ved eller i internationale beskyttelsesområder og andre sikrede arealinteresser. Sluttelig tilkendegav IT- og Telestyrelsen, at man i planprocessen skal tage hensyn til tele- og radiokæder.

Flere indlæg pointerede vigtigheden af lokal engagement, som eventuelt kunne være i form af lokalt ejerskab af vindmøllerne. I tidligere Egvad Kommune har borger- og sogneforeninger i seks landsbyer foreslået projekter, som for dem var uproblematisk og projekter, som de mente burde udgå (projekt ved Hemmet, Lyne og Sdr. Bork).

Indlæggene i debatperioden er indgået i overvejelserne om udvælgelsen af placeringsforslag for kommende vindmøller.

Ved høringerne fremkom et ønske om at styrke den lokale tilknytning til vindmølleprojekterne, som også Byrådet støtter. Byrådet ønsker, at den lokale accept af - og tilknytning til - kommende vindmølleprojekter bliver styrket. Det kan eksempelvis være gennem oprettelse af vindmøllelaug ved kommende projekter eller ved at give eksisterende vindmøllelaug mulighed for at udskifte vindmøllerne inden for de tidligere udlagte områder i kommuneplanen.

Høring af forslag til kommuneplantillæg

Forslag til temaplanen for vindmøller har været fremlagt i offentlig høring fra 25. oktober 2008 til 23. januar 2009. I høringsfasen blev der indsendt omkring 100 bemærkninger og indsigelser.

Bemærkningerne er gennemgået både tematisk og for enkeltområder i den sammenfattende redegørelse. Den sammenfattende redegørelse for hvordan miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram indgår som bilag 4 i temaplanen.

Notatet i bilag 4 har sammen med bilag med vurdering af et par områder samt oversigt over bemærkningerne dannet grundlag for byrådets vedtagelse af temaplanen den 21. april 2009.

Temaplanen blev vedtaget med bl.a. følgende rettelser:

1. Generelle retningslinjer:

I retningslinje 21 og 22 for husstandsmøller og minimøller er afstandskrav til byer lempet.

Retningslinje 11 om afstandskrav til overordnede og vigtige veje er ændret fra et afstandskrav til en zone, indenfor hvilken det skal vurderes, om vindmøllerne vil være til gene for trafikken og aflede trafikanternes opmærksomhed fra vejen og dens forløb.

2. Områder til vindmølleparker:

Område nr 26, Vejrup og interesseområde 33, Hee Sydvest er udtaget af planen. Område nr 26 udgår, da man ønsker at vurdere det nærmere i forhold til et nyt forslag til placering længere mod nord.

Område 33 udgår, da det ligger i Natura 2000 og yderligere ikke kan overholde afstandskrav til vindmølleparker i Tim og Vognkær.

Område 21, Præstehøj, og område 21A, Brosbøl Bro, indgår på lige fod med hinanden i temaplanen i stedet for som alternativer til hinanden. Områderne ligger med en afstand på 1,8 km, hvilket bryder med det overordnede princip om, at der skal være mindst 3 km mellem områderne. I forbindelse med den videre planlægning skal der derfor laves en samlet vurdering af de to områder for afklaring af, om de begge kan/bør realiseres.

Område 23, Hemmet, indgår stadig i planen, men kun som alternativ til område 22, Lønborg Hede, hvis dette område ikke kan realiseres pga. natur- og landskabsinteresser. Område 22 har således førsteprioritet i forhold til de to.

Område 14, Lem Kær, reduceres mod syd for at skabe større afstand til Lem by og Stauning Lufthavn.

Område 31 afventer drøftelserne med Miljøministeriet angående interesseområde 37.

Område 11, Videbæk Mose, vil formentlig blive udvidet i en senere planlægning med nyt kommuneplantillæg for området, da der i planprocessen har vist sig mulighed for at udvide området.

Nye regler i VE-loven

Ved det energipolitiske forlig i februar 2008 blev der ud over en bedre afregning for vindmøllestrømmen skitseret flere regler, som vil styrke det lokale engagement. Reglerne er specificeret i en ny VE-lov, som er trådt i kraft 1. jan-

nuar 2009. Følgende forslag blev vedtaget, som har betydning for lokalsamfundene omkring vindmøllerne:

1. Der oprettes en grøn ordning, som opstår ved at 0,4 øre for 22.000 kWh pr mølle indsættes på en kommunal pulje, som administreres af EnerginetDK. Puljen kan bruges til lokale grønne projekter eller vedvarende energiprojekter, som for eksempel anlæggelse af stier, søer, solfangere eller lignende. Byrådet har vedtaget at pengene fra den grønne ordning som hovedprincip skal anvendes indenfor en radius på 4,5 km fra det enkelte vindmølleprojekt.
2. Der indføres regler for lokal medejerskab. Mindst 20% af den installerede effekt i hvert projekt skal udloddes som andele i et laug for fastboende indenfor en afstand på 4,5 km fra vindmøllerne.
3. Der oprettes en garantifond på 10 mio. kr til støtte til finansiering af lokale møllelaugs forundersøgelser mv. Garantifonden finansieres af PSO. Det vil sige midler der opsøres via elregningen. Alle elforbrugere betaler en afgift pr forbrugt kWh til PSO-midlerne (Public Service Obligation, dvs pligt til offentlig service).
4. Der skabes mulighed for erstatning til naboer, som kan påvise et objektivi tab i ejendomsværdien på grund af etablering af vindmøllerne. Hvis erstatningen udgør under 1% af ejendomsværdien, bortfalder den. Erstatningen vil blive vurderet af en uafhængig kommission.

Målsætning

Målet for vindmølleplanlægningen er at skaffe tilstrækkelig kapacitet til at dække mindst 100% af det nuværende elforbrug i kommunen. Det var i 2006 590 millioner kWh. For at dække dette behov skal der bruges 200 til 250 MW vindkraft svarende til 100 vindmøller på 100 - 150 m totalhøjde. I de eksisterende større parker og områder med godkendt lokalplan er der i dag 88 MW, hvilket medfører, at der skal skaffes plads til 112 til 160 MW i nye områder. Ved planlægningen er det endvidere kommunens mål:

- at der sker en sanering af de ældre møller i forbindelse med ibrugtagning af nye mølleområder og ved udskiftning til møller med større effekt,
- at friholde de mest spektakulære og sårbare landskaber for vindmøller,
- at vindmøllerne samles i så store grupper som muligt, således at færrest mulige områder påvirkes.
- at minimere gener for de omkringboende borgere, samt gener for kulturhistoriske værdier som eksempelvis kirker, voldsteder og gravhøje.
- at tyndt befolkede områder, der i regionplanen er udlagt som landskabsområder kan anvendes til vindmøller, således at færrest muligt boliger og landsbyer bliver påvirket af vindmøllerne.

Vindmølleområder, der bliver nedlagt

Ved vedtagelsen af forslaget til vindmølleplan bliver følgende rammeområder eller vindmølleområder nedlagt:

Tidligere Egvad Kommune, Kommuneplan 2005-2016: Vindmølleområde V1, V2, V3, V4, V5, V7, V8, V9, V13, V14 og V15.

Kort 1 Eksisterende ramme- og vindmølleområder og vindmøller alene med zonelovstilladelse

Ramme- eller vindmølleområde, som nedlægges ved vedtagelsen af forslaget til vindmølleplanen.

Rammeområder, der ikke nedlægges ved vedtagelsen af forslaget til vindmølleplanen, vil blive vurderet, når vindmøllerne er udtjente. Flere af områderne indgår dog i temaplanen, da de er egnede for vindmøller med totalhøjde over 100 m, eller de uden landskabelige problemer kan udskiftes til omtrent samme størrelse møller, som de har i dag.

For at mindske påvirkningen af landskabsoplevelsen, kan enkeltmøller større end husstandsmøller ikke udskiftes eller genopføres. Hovedparten er under 450 kW og vil blive forsøgt nedtaget gennem skrotningsordningen.

Tidligere Skjern Kommune, Kommuneplan 2009: Rammeområde 15.L.13 Sk og 15.L14 Sk.

Tidligere Videbæk Kommune, Kommuneplan 1997: SL4, Dingelsbjerg og SL4, Viftrup Bakke.

Tidligere Ringkøbing Kommune, Kommuneplan 1997: Rammeområde J2 C.

Tidligere Holmsland Kommune, Kommuneplan 2000: in-
gen områder.

Områderne kan fortsat bruges til vindmøllepark, indtil de eksisterende vindmøller bliver nedtaget; men områderne kan ikke anvendes til opstilling af nye vindmøller. Se kort 1, side 5. Vindmøller udenfor ramme- eller vindmølleområderne kan ikke udskiftes, med mindre de står i et af de nye vindmølleområder vist på kort 3.

Husstandsmøller og minimøller

Temaplanen udpeger områder for store vindmøller, der producerer elektricitet til nettet. Der bliver ikke udlagt områder til husstandsmøller.

Husstandsmøller er vindmøller, der opføres i tilknytning til fritliggende ejendomme, og hvis primære funktion er at levere energi til ejendommens eget forbrug. Husstandsmøllen er defineret som mindre enkeltstående møller med en maksimal totalhøjde på 25 m, der er opstillet i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse i det åbne land.

Hvis borgere ønsker at opstille husstandsmøller i dele af kommunen, er opstillingen reguleret af planloven. Der skal indhentes en zonetilladelse ifølge Planlovens §35 til opstillingen ved kommunen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vil ved ansøgningerne hver gang vurdere, om husstandsmøllerne kan opstilles uden visuel konflikt med store vindmøller og med landskabsoplevelsen. Der kan således søges om opstilling hvor som helst i kommunen, men der kan være visuelle konflikter i de meget åbne områder og i områder med mange store vindmøller, som medfører, at kommunen ikke vil give en zonetilladelse ifølge planloven.

Minimøller er møller, der ikke er tilsluttet elnettet og har en rotordiameter på under 2 m og en maksimal højde på 8,5 m. Denne type mølle vil stå i nær tilknytning til bygningerne og vil kunne tillades opstillet i landzone, hvis de er typegodkendte og ikke påfører støjgener ved nabobeboelser.

Af hensyn til fremtidige byudviklingsmuligheder m.v. ønsker Ringkøbing-Skjern Kommune imidlertid ikke, at der skal være mulighed for opførelse af husstandsmøller i umiddelbar nærhed af kommunens bolig- og institutionsområder i kommuneplanen. Derfor kan der ikke forventes landzonetilladelse til opførelse af husstandsmøller indenfor en vis afstand fra fremtidige bolig- og institutionsområder i kommuneplanen.

Forhold til anden planlægning og lovgivning

Planlægning for vindmøller er en del af planlægningen for det åbne land, som hidtil har været varetaget af amterne. Efter strukturreformen er planlægningen for det åbne land blevet en del af kommuneplanlægningen, og kommunerne har kompetence til at planlægge deres egen udvikling, men under hensyn til statslige interesser og initiativer, som skal indarbejdes i planerne.

Kommunerne skal indarbejde regionplanens afvejning af interesserne i det åbne land i kommuneplanen, men kan i sin planlægning også ændre afvejningen. Det kan eksempelvis ske af hensyn til gennemførelsen af statslige udmeldinger. Ligeledes må kommunens planlægning ikke stride mod nationale og internationale aftaler og beskyttelsesinteresser.

Planlægningen af vindmøller har siden 1999 været overdraget til amterne og har været styret af det såkaldte vindmøllecirkulære, der er under revision på grund af, at vindmøllerne fremover kan blive op til 150 m høje, og på grund af, at kommunerne har overtaget planlægningen.

Vindmøllecirkulæret

I 1999 udsendte Miljø- og Energiministeriet *cirkulære nr. 100 af 10. juni 1999 om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller*. Cirkulæret er kendt som vindmøllecirkulæret. Cirkulæret er ved at blive revideret som konsekvens af strukturreformen. Indtil revisionen foreligger, bliver der administreret efter det eksisterende cirkulære.

Vindmøllecirkulæret pålagde *amterne* at tage omfattende hensyn ikke alene til muligheden for at udnytte vindressourcen, men også til nabobeboelse, natur, landskab, kulturhistoriske værdier og jordbrugsmæssige interesser. Ifølge cirkulæret kan der kun opstilles vindmøller på arealer, der er specifikt udpegede til formålet i en regionplan.

Arealernes størrelse skal tilpasses vindmøllernes forventede maksimale størrelse og antal, og den afstand, der skal være mellem vindmøllerne af hensyn til en effektiv udnyttelse af vindenergien. Endvidere er arealudpegningerne et resultat af en konkret politisk afvejning af de mangeartede interesser, der knytter sig til områderne.

Vindmøllecirkulæret fastsætter en række krav til kvaliteten af vindmølleplanlægningen i relation til omgivelserne. Blandt andet, at vindmøller ikke må opstilles nærmere nabobeboelse end fire gange møllens totalhøjde. Totalhøjden på de nye vindmøller er hyppigst 100 - 150 m, og det medfører en mindstefast afstand på 400 til 600 meter til nabobeboelse. Områder med så stor afstand til naboer er begrænsede og er oftest naturbeskyttelsesområder eller statslige arealer som det store militære øvelsesområde Borris Sønderland.

Vindmøllecirkulæret fastsætter endvidere en mindste grænse på 2,5 km mellem enkeltstående vindmøller, vindmølleparker eller -grupper. Der kan dog godt være mindre afstand, hvis den landskabelige påvirkning fra vindmølleanlæggene set under ét anses for ubetænkelig. I høringsudkast til det nye cirkulære er der foreslået en afstand på 4,5 km mellem vindmølleparker, hvor afstanden også her kan være mindre, hvis det vurderes at være landskabeligt ubetænkeligt.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er der mange forskellige landskabstyper, der rummer store forskelle i mulighederne for at indpasse høje anlæg som vindmøller. Derfor er der i planlægningen placeret mange vindmøller i den vestlige del.

Vindmøllecirkulæret behandler endvidere indirekte skyggekast fra vindmøller. Skyggekast er den situation, hvor vindmøllens vinger står mellem beskueren og solen, så de roterende vinger kaster skygge ved betragteren. Der findes ingen danske grænseværdier for skyggekast fra vindmøller; men vejledningen til vindmøllecirkulæret foreslår, at naboer i lighed med svenske regler maksimalt får ti timer med skyggekast om året. Her er skyggekast beregnet som

reel tid. Det vil sige den tid, hvor vindmøllen står foran solen set fra nabobeboelse, og det ikke er overskyet, samtidig med at vindmøllen er i drift, så vingerne drejer.

Statslige interesser i kommuneplanlægningen

I forbindelse med strukturreformen har Miljøministeriet udsendt en 'Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen 2009'. Heri er der for vindmøller opstillet følgende krav til den kommunale planlægning:

- Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for placering af vindmøller i overensstemmelse med vindmøllecirkulæret.
- Regionplanernes kortlægning og udpegning af områder til konkrete projekter med henblik på udskiftning af gamle vindmøller med nye (skrotningsordningen) skal optages i kommuneplanen.
- De nye områder, der udpeges i kommuneplanerne til opstilling af vindmøller i det åbne land, skal ses i sammenhæng med allerede udpegede men uudnyttede vindmølleområder eller sammenholdes med en nærmere præcisering af opstillingsmulighederne inden for et større område.
- Vindmøller højere end 80 meter og projekter med mere end 3 vindmøller på 80 meter eller derunder skal tilige VVM-vurderes.

Forhold til flysikkerhed

- Vindmøller med en totalhøjde på mere end 100 meter skal anmeldes til Statens Luftfartsvæsen. Luftfartsloven § 67 a.
- De højdebegrænsende servitutter omkring luftfartsradionavigationsanlæg skal respekteres, Luftfartsloven § 61, og der kan ikke anbringes indretninger i nærheden af disse anlæg, som kan udsætte luftfartens sikkerhed for fare, uden at sådanne projekter har været forelagt Statens Luftfartsvæsen til udtalelse. Luftfartsloven § 68.

- Af flysikkerhedsmæssige grunde høres Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste forud for udpegning af vindmølleområder nærmere end 12 km fra forsvarrets flyvestationer og nærmere end 5 km fra forsvarrets skyde- og øvelsesterræner og øvelsespladser. Luftfartsloven § 67, 67 a og 68.

Forhold til støj

- Vindmøller skal opstilles i overensstemmelse med bestemmelserne i Miljøministeriets bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Se afsnittet 'Støjbekendtgørelsen.'

Forhold til overordnede veje

- Placeringen af vindmøller skal tage hensyn til trafikken og trafiksikkerheden på overordnede og vigtige veje, således at vindmøller ikke placeres nærmere vejen end 4 gange møllens totalhøjde, og således at vindmøller ikke placeres i vejens sigtelinje, hvis det vurderes at kunne fjerne trafikanternes opmærksomhed fra vejen og dens forløb.

Uddybende bemærkninger

Efter 2009 vil der fortsat være behov for opstilling af vindmøller på land. Det forventes, at der fremover vil være en forøget elproduktion ved vindenergi. Der vil ligeledes løbende være behov for udskiftning af landvindmøller, idet møllerne også i fremtiden bliver utidssvarende pga. nedslidning, den teknologiske udvikling mv.

Ligeledes vil forventningen om en forøget elproduktion ved vindenergi give et behov fra markedet om en fleksibel planlægningsproces til gavn for vindmølleinteressenterne.

Kommunerne skal foretage en afvejning af de forskellige interesser, som har betydning for placering af vindmøller, herunder forholdet til landskabs- natur- og kulturhistoriske interesser.

Kommunerne skal være opmærksomme på, at det ikke er muligt at placere vindmøller i internationale naturbeskyt-

Foto 1. De næststørste vindmøller i Ringkøbing-Skjern kommune er tre 127 m høje vindmøller ved Lyngmose med rotordiameter 93 m og navhøjde 80 m. Der udføres støjmålinger på møllerne, for at verificere støjen fra store serieproducerede møller.

telsesområder, og kommunerne skal redegøre for vindmøllernes mulige påvirkning, hvis der udpeges vindmølleområder inden for en randzone på 500-800 meter fra internationale naturbeskyttelsesområder, afhængig af de eventuelle berørte fuglearter.

Støjbekendtgørelsen

Støjbelastningen fra vindmøller er reguleret i *Bekendtgørelse nr. 1518 af 14. december 2006*. I daglig tale kaldet Støjbekendtgørelsen.

Det åbne land

Ifølge bekendtgørelsen må støjbelastningen fra vindmøller ved udendørs opholdsareal hos naboer i det åbne land ikke overstige 44 dB(A) ved en vindstyrke på 8 m/s og 42 dB(A) ved en vindstyrke på 6 m/s. Beregningen foretages for udendørs opholdsarealer, der ligger højst 15 m fra boligen, og i det mest støjbelastede punkt på arealet.

Støjfølsomme arealer

Støjfølsom arealanvendelse er områder, der anvendes til eller i lokalplan eller byplanvedtægt er udlagt til boliger, institutioner, sommerhuse, kolonihaver eller som rekreative områder. I sådanne områder må der i det mest støjbelastede punkt maksimalt være en støjbelastning fra vindmøller på 39 dB(A) ved vindhastigheden 8 m/s og 37 dB(A) ved 6 m/s.

Til sammenligning vil den naturlige baggrundsstøj, der er forårsaget af vindstøj i bevoksning ved boliger, normalt ligge på 45 – 50 dB(A) ved vindstyrker på 8 m/s, der svarer til jævn til frisk vind.

Generelt

Når man ønsker at opføre vindmøller, skal man indsende en anmeldelse til kommunen. Anmeldelsen skal blandt andet indeholde en rapport med godkendte målinger af støjuddannelsen fra et eller flere eksemplarer af den anmeldte vindmølletype.

På baggrund af støjen i rapporten skal der foreligge en beregning af støjen ved de nærmeste naboer ved det ansøgte projekt.

For prototyper skal der foreligge målinger, der kan sandsynliggøre, at møllen vil kunne overholde støjgrænserne.

Kommunen kan kræve, at der bliver foretaget en støjmåling efter idriftsættelse af vindmøllerne for at sikre, at lovens krav bliver overholdt. Målingen skal foretages ved vindhastighederne 5,5 – 6,5 m/s og 7,5 – 8,5 m/s ved den mest udsatte nabo.

Støjhensyn kan ofte medføre, at vindmøllerne skal have en større afstand end fire gange totalhøjden til nærmeste nabobeboelse.

Lavfrekvent støj og infralyd

Der er igennem flere år gennemført en undersøgelse af store vindmøllers udsendelse af lavfrekvent støj og infralyd. Undersøgelsen er afsluttet i maj 2008. Undersøgelsen konkluderer, at der ikke er hørbar infralyd fra de store vindmøller. Endvidere konkluderer den, at der ikke er væsentlig mere lavfrekvent støj fra store vindmøller end fra mindre under 100 m totalhøjde. Der har i undersøgelsen været problemer med gearstøj fra en vindmølle på prøvestationen for store vindmøller i Høvsøre. Denne støj er fjernet ved tekniske ændringer af vindmøllen. Der er i juli 2008

rejst en vindmølle ved Tim, der er uden gear, og derfor vil støje væsentligt mindre.

Større vindmøller støjer generelt mere og skal derfor placeres længere fra boliger, for at kunne overholde kravene i støjbekendtgørelsen. Når de overholder støjkravene, vil også kravene til lavfrekvent støj være overholdt. Se også miljørapporten.

International naturbeskyttelse, Natura 2000

International naturbeskyttelse omfatter Ramsarområder, der er en beskyttelse af vådområder, EF-fuglebeskyttelsesområder og EF-Habitatområder. I disse områder kan kommunerne ikke planlægge ligesom de i en randzone på 500-800 m til områderne, særligt skal redegøre for påvirkningen af de beskyttede arter i områderne. For vindmøller gælder det bl.a. påvirkningen af fuglelivet.

Nogle arter - de såkaldt bilag IV-arter - er strengt beskyttede. Ved planlægning for de enkelte områder skal det sikres, at yngle- og levesteder for disse arter ikke forringes.

Beskyttelse af naturen

Sårbare naturtyper

Lovbekendtgørelse nr. 749 af 21. juni 2007 om naturbeskyttelse, i daglig tale Naturbeskyttelsesloven, sikrer blandt andet beskyttelsen af sårbare naturtyper som moser, heder, ferske enge og overdrev. Der vil ofte være mindre områder beskyttet af naturbeskyttelsesloven indenfor områder af interesse for vindmøller. Som regel kan vindmølleprojekterne etableres således, at de ikke påvirker de beskyttede naturtyper.

Beskyttelseslinjer

Langs kysterne og omkring fredede områder, fortidsminder, åer og skove er der bygge- eller beskyttelseslinjer, som skal beskytte områderne mod skader fra byggeri og anlæg eller visuel skade fra nærtstående anlæg. Nogle af bygge- og beskyttelseslinjerne kan der dispenseres for ved kommunen og andre administreres af de nye miljøcentre. Der er dog ikke sikkerhed for, at dispensation kan opnås. Kommunen kan dispensere fra skovbyggelinjen samt å- og fortidsmindebeskyttelseslinjerne, mens klitfredning og strandbeskyttelsen administreres af miljøcentrene.

Museumsloven

Museumsloven, der senest er offentliggjort som *Bekendtgørelse af museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006*, regulerer dels forholdet til arkæologiske fund, der kan blive gjort ved bygge- og anlægsprojekter, dels beskyttelsen af mark- og stendiger. Lovens bestemmelser kommer i anvendelse ved anlæggelse af det enkelte projekt.

Planloven

I Bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning er det fastsat, at der ved planlægning for vindmøller med en totalhøjde over 80 m eller for mere end tre vindmøller i en gruppe skal udarbejdes en redegørelse, der indeholder en vurdering af projektets virkning på miljøet, en såkaldt VVM-redegørelse.

VVM-redegørelsen belyser projektets væsentlige miljømæssige konsekvenser og mulige gener for mennesker, natur og landskab, og har det dobbelte formål at give offent-

ligheden mulighed for at vurdere det konkrete projekt samt forbedre Byrådets beslutningsgrundlag, før det tager endelig stilling til projektet.

VVM-bekendtgørelsens § 7 fastlægger, at VVM-redegørelsen skal påvise, beskrive og vurdere vindmølleprojektets direkte og indirekte virkninger på mennesker, fauna og flora, jordbund, vand, luft, klima og landskab, materielle goder og kulturarv samt samspillet mellem disse faktorer.

VVM-redegørelsen sikrer således en detaljeret vurdering af vindmølleprojektet og dets omgivende miljø, både på kort og lang sigt. Ikke blot hovedprojektet, men også forskellige alternativets konsekvenser, skal undersøges og beskrives. Herunder et 0-alternativ, som er konsekvensen af, at projektet ikke gennemføres.

Det er også et krav, at de foranstaltninger, der tænkes anvendt med henblik på at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere de skadelige virkninger på miljøet, beskrives. Ved opførelse af vindmøller i kommuneplanens vindmølleområder skal der udarbejdes VVM-redegørelse med tilhørende kommuneplantillæg til hvert enkelt projekt.

For 1-3 vindmøller under 80 m skal der normalt ikke udarbejdes VVM, men kommunalbestyrelsen kan vurdere, at det af særlige grunde alligevel er nødvendigt. Ligeledes kan og vil vindmølleprojekter kræve, at der bliver udarbejdet lokalplan.

Lov om miljøvurdering

Den kommunale planlægning for vindmøllerne skal i henhold til *Lov nr. 1398 af 22. oktober 2007 om miljøvurdering af planer og programmer* være vurderet i en miljørapport. Miljørapporten skal bl.a. vurdere planlægningens konsekvenser for jord, luft, vand, flora, fauna, landskabet såvel fysisk som visuelt, samt menneskers sundhed og overvågning af miljøkravene. Miljørapporten skal baseres på eksisterende viden, og der skal således ikke iværksættes nye undersøgelser.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ud fra lov om miljøvurdering af planer og programmer vurderet, at denne te-

maplan er omfattet af lovens krav om miljøvurdering, og at der skal udarbejdes en miljørapport. Miljørapporten foreligger som et selvstændigt dokument, som kan rekvireres ved Ringkøbing-Skjern Kommune. Et ikke teknisk resume af miljørapporten foreligger som bilag 1 til kommuneplantillægget. Rapporten indeholder såvel en vurdering af de positive effekter fra vindmøllernes fortrængning af fossile brændsler som en vurdering af deres påvirkning af miljøet visuelt og med støj og skyggekast.

Region Midtjyllands sektorplan om råstoffer

I Råstofplan 2008 for Region Midtjylland er der udlagt råstofgraveområder og råstofinteresseområder. I Ringkøbing-Skjern Kommune er der blandt andet graveområder nordvest for Skjern og nord for Lyne. Ifølge Råstofplan 2008 skal graveområder og interesseområder som udgangspunkt friholdes for aktiviteter, som varigt kan forhindre eller besværliggøre senere råstofindvinding. Da vindmøller ikke er varige anlæg, kan man ved det enkelte projekt vurdere og afveje, hvor vidt det vil forhindre udnyttelsen af råstoffer.

Regionplanen

Regionplan 2005 for det tidligere Ringkjøbing Amt indeholder flere retningslinjer for vindmøller, som skal indarbejdes i de kommunale planer. Ønsker kommunen at ændre nogle af retningslinjerne, skal By- og Landskabsstyrelsen ansøges om ophævelse af retningslinjerne.

Efter anmodning fra Ringkøbing-Skjern Kommune har Miljøcenter Århus ved brev af 15. april 2009 – og med virkning fra byrådets endelige vedtagelse af temaplanen - ophævet følgende retningslinjer i Regionplan 2005's afsnit 4.2 for så vidt angår forhold i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- retningslinje 1a vedrørende udlæg af og planlægning for 8 vindmølleområder i Ringkøbing-Skjern Kommune.
- retningslinje 1c vedrørende et område til en vindmølle ved Sønder Lyngvig.

Foto 2. I den østlige del af kommunen slynger Vorgod Å sig gennem landskabet. Naturskønne områder som dette bør ikke forstyrres af vindmøller, hverken visuelt eller støjmæssigt.

- retningslinje 1d vedrørende et område til vindmøller øst for Kloster (Vognkær).
- retningslinje 1g vedrørende et område til vindmøller nordøst for No.
- samt retningslinje 2 og 3 vedrørende udvidelse af eksisterende vindmølleområder og udlæg af nye vindmølleområder udenfor allerede udlagte områder.

Udnyttelse af enkelte af planens vindmølleområder forudsætter en ophævelse af regionplanretningslinjer, der er knyttet til afsnit om natur- og landskab, skovrejsning, kystnærhedszonen samt affaldsvirksomheder (deponeringsanlæg). Ansøgning om ophævelse samt By- og Landskabsstyrelsens stillingtagen hertil, vil ske i forbindelse med konkret planlægning for de enkelte vindmølleområder eller i forbindelse med den samlede kommuneplanrevision.

Udlagte områder til store vindmøller

I Regionplan 2005 er der udlagt flere områder i Ringkøbing-Skjern kommune til vindmøller med totalhøjde over 100 m. Det drejer sig om et område ved Vognkær, Lyngsmose ved No, vest for Tim, Rudmose og øst for Skjern, hvor der alle steder foreligger endeligt vedtagne lokalplaner. Endvidere er der udlagt et område ved Hemmet, hvor amtet har givet VVM-tilladelse, men der endnu ikke er offentliggjort en lokalplan og endelig et område ved Vester Barde, hvor lokalplanen og VVM-redegørelsen er i høring i sommeren 2009. Der er desuden udlagt et område til udskiftning af en eksisterende mølle ved Sønder Lyngvig. Ringkøbing-Skjern Kommune ønsker ikke, at dette område skal indgå i kommunens vindmølleplanlægning og ønsker i stedet at arbejde for, at den eksisterende vindmølle kommer med i en skrotningsordning. Endelig er der udlagt et område syd for Videbæk, som Ringkøbing-Skjern Kommune ønsker udtaget af planlægningen. Området er tidligere afvist af Videbæk Kommune af landskabelige årsager. Området er endvidere ret lille og kan dermed kun rumme ganske få vindmøller. De to sidstnævnte områder indgår ikke i udpegningen af fremtidige områder i temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis Ringkøbing-Skjern Kommune skal huse de nye store vindmøller som målsat, skal der yderligere findes mange nye områder til de store vindmøller.

Landskabsområder

Regionplanen rummer en afvejning af det åbne land, hvor store dele af landskabet i kommunen er udlagt som "landskabsområde". I landskabsområder tillægges landskabelige værdier særlig stor vægt, og ønsker om etablering af tekniske anlæg, samt ændringer af arealanvendelse, der kan forringe landskabets karakter, skal vurderes med udgangspunkt i landskabets særkende. På kort 2, side 11, kan man se, at de højeste partier på Skovbjerg Bakkeø, Skjern Å området, kysterne og landskabet omkring og nord for Stadil Fjord er udlagt som landskabsområde.

Ifølge Regionplan 2005 kan der ikke planlægges for nye vindmølleområder i landskabsområder.

Kystnærhedszone

Ringkøbing-Skjern Kommune har en stor kyststrækning, hvor der langs kysten er udlagt en kystnærhedszone. I kystnærhedszonen må nye tekniske anlæg kun etableres, hvis

de er afhængig af kystnær placering, og der ligger en særlig planlægningsmæssig begrundelse for kystnær placering, f.eks. at vindenergien er størst ved kysterne. Den største vindenergi findes langs kysten, og derfor kan vindmøller placeres i kystnærhedszonen, med mindre andre beskyttelsesinteresser forhindrer dette.

Kystzone som skal friholdes for bebyggelse

I store dele af kystzonen, hvor der er sammenhængende uberørte kystområder, har Ringkøbing Amt i Regionplan 2005 markeret områder, som skal friholdes for ny bebyggelse. Det er omgivelserne til Stadilfjordene, Holmsland Klit udenfor sommerhusområder og Hvide Sande, Tipperne, Skjern Enge samt flere kyststrækninger, der i dag ikke er præget af bebyggelse.

Disse områder skal ifølge retningslinje 3 i afsnit 2.4 i Regionplan 2005 af landskabelige grunde friholdes for ny bebyggelse og anlæg, bortset fra jordbrugs- og fiskerimæssig bebyggelse. Der kan således ikke etableres vindmøller indenfor denne zone uden en ophævelse af retningslinjen.

Større uforstyrrede landskaber

Det åbne land præges i stigende omfang af tekniske anlæg - veje, tele- og højspændingsmaster og vindmøller. En del af anlæggene har stor indvirkning på omgivelserne, både syns- og støjmæssigt.

For at kunne tage hensyn til bevaring af områder, der ikke er forstyrret syns- og støjmæssigt af tekniske anlæg har amtet udpeget Større uforstyrrede landskaber. Det er sammenhængende områder på mindst 100 km², der syns- og støjmæssigt ikke er påvirket af større tekniske anlæg.

Målet er at bevare disse områder gennem en retningslinje om, at de så vidt muligt skal friholdes for nye større tekniske anlæg. I de store plantageområder i den nordlige del af Ringkøbing-Skjern Kommune og i tidligere Ulfborg Kommune er der udlagt et større uforstyrret landskab, der strækker sig mod syd til Hover Å.

Ifølge Regionplan 2005, afsnit 2.2 kan der ikke planlægges for nye vindmølleparker i Større uforstyrrede landskaber.

Særligt værdifulde kulturmiljøer

I regionplanen er der udpeget særligt værdifulde kulturmiljøer. Indenfor områderne skal inddragelse af areal til formål, der kan forringe de bærende kulturhistoriske værdier, så vidt muligt undgås. Nye anlæg og bebyggelse skal tilstræbes udformet og placeret således, at der ikke sker en forringelse af oplevelsen eller kvaliteten af de bærende kulturhistoriske værdier.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er Ørnhøj-banen, der går fra Ørnhøj til Ringkøbing, Dejbjerg området, Lønborg området, Lyngvig området og Skjern Å Nørre Kanal og Sandfeld-Hesselvig Kanal udlagt som særligt værdifuldt kulturmiljø.

Omkring kirker er der udlagt beskyttelsesområder (aftaleområder), hvor især den yderste kan være relevant for vindmølleplanlægningen. Den yderste zone markerer områder, hvor der er den bedste indsigt til og oplevelse af kirken i landskabet. For vindmøller nærmere end 3 km fra kirker i det åbne land eller landsbykirker skal der redegøres for møllernes påvirkning af kirken og dens omgivelser, og hvorfor påvirkningen anses for ubetænkelig.

Kort 2 Regionplan 2005, udsnit af kortbilag, zoner for Nationalpark Skjern Å og råstofområder ifølge Råstofplan 2008 for Region Midtjylland

	Vindmølleområde til nye vindmøller på mindst 100 m. Nr x henviser til regionplanens numre for områderne		Vindmølleområder til mindre vindmøller. Nr x henviser til regionplanens numre for områderne		Grænse potentielt nyt deponeringsanlæg
	Råstofgraveområde		Råstofinteresseområde		Skovrejsningsområde
	Kystzone, friholdes for byggeri		Sommerhusområde		125 m Indflyvningszoner
50 m Stauning Lufthavn
	Landskabsområde		Lavbund, potentielt vådområde		Skjern Å Nationalpark
			Kirkeaftaleområde		

Skovrejsning

I Regionplan 2005 er der udlagt områder til skovrejsning. Specielt i de bakkede områder omkring Videbæk og nordøst for Skjern samt sydøst for Tarm er der udlagt store områder. Skovrejsning er i konflikt med interessen for etablering af vindmøller. Skovene nedsætter vindenergien og giver øget turbulens og en større forskel mellem vindhastigheden fra den nederste til den øverste vingspids. Hvis forskellen bliver for stor, kan det direkte skade vindmøllen.

Syd for Tarm i Gråhede udlægger temaplanen et vindmølleområde i skovrejsningsområde. Vindmøllerne vil ikke være i konflikt med skovrejsningen, idet lodsejerne normalt aftaler at udsætte udnyttelsen af skovrejsningsområdet til vindmøllerne er nedtaget.

Lavbundsarealer - potentielle vådområder

I regionplanen er der udpeget lavbundsarealer, der er potentielle for genopretning som vådområder. Det kan være ådale eller tidligere havbund, der er indvundet til landbrugsareal, samt tilgrænsende arealer påvirket af vandstandssænkning. Genskabes vådområderne kan de være et vigtigt element i bekæmpelsen af næringsstofbelastningen af vandmiljøet.

Lavbundsarealer, som er potentielt egnede til vådområder, friholdes for bebyggelse m.v., der vanskeliggør eller forhindrer genetablering af vådområder. Der kan ikke meddeles landzonetilladelse til byggeri og anlæg m.v., som hindrer genskabelse af den naturlige vandstand. Byggeri og anlæg, der er nødvendigt for jordbrugets drift er ikke omfattet. Genopretning af vådområder er ikke nødvendigvis i konflikt med etablering af vindmølleparker.

Arealer potentielt egnede for nyt deponeringsanlæg

Regionplanen har angivet to større områder langs kysten ved Ringkøbing Fjord som potentielle områder for nye deponeringsanlæg. Arealerne overlapper såvel indflyvningszonerne til Stauning Lufthavn som potentielle områder for naturgenopretning og store eksisterende vindmølleparker. Indenfor områderne må der ikke planlægges for eller etableres byggeri og anlæg i større omfang, der kan hindre eller vanskeliggøre etableringen.

Nationalpark Skjern Ådal

Skjern Å har stor national og international betydning for flere sjældne og truede dyre- og plantearter og området omfatter Nordeuropas største naturgenopretningsprojekt. Skjern Å området er blandt andet kendetegnet ved å-landskabets frie dynamik og de åbne hedelandskaber og hedemoser. Området rummer endvidere mange historiske spor fra livet i en ådal.

Skjern Å er den 17. januar 2008 udpeget som nationalpark. Oprettelsen igangsættes i efteråret 2008. En nationalpark kan skabe store sammenhængende naturområder og styrke borgernes mulighed for friluftsliv og for på nært hold at opleve naturen.

Nationalparken omfatter ud over selve Skjern Ådal også Borris Sønderland, Dejbjerg og Lønborg heder.

Nogle af målene med nationalparken er:

- At nationalparken skal være udstillingsvindue for udviklingen i området og vise, at naturen er forenelig med fortsat udvikling af moderne intensivt dyrket land- og skovbrug og anden erhvervsaktivitet.
- At nationalparken skal være dynamo for erhvervsudvikling og brug af nye teknologier til fremme af balancen mellem menneskelig aktivitet og naturen.
- At det sikres, at lokalområdernes kulturliv fortsætter og udvikles i samspil med nationalparkens landskab og de kulturhistoriske værdier.

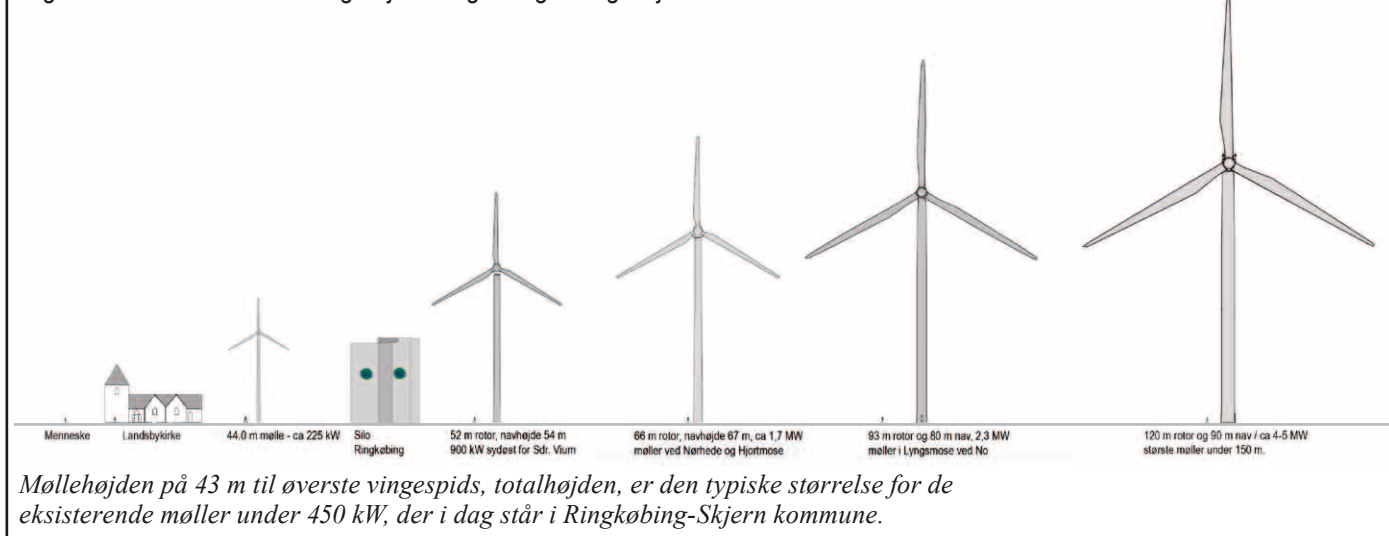
Nationalparken skulle således kunne eksistere sammen med en fortsat udvikling af lokalområdet, hvor vindmøller indgår som et nødvendigt led i udviklingen af en bæredygtig fremtid.

Der er i temaplanen for vindmøller foreslået et vindmølleområde lige syd for nationalparken ved Lønborg Hejde, samt et område i den yderste zone øst for Lønborg Hejde ved Præstehøj.

Fremtidige vindmølleområder

Kort 3 viser de fremtidige områder for vindmøller op til 150 m højde, der er vedtaget af Ringkøbing-Skjern Byråd

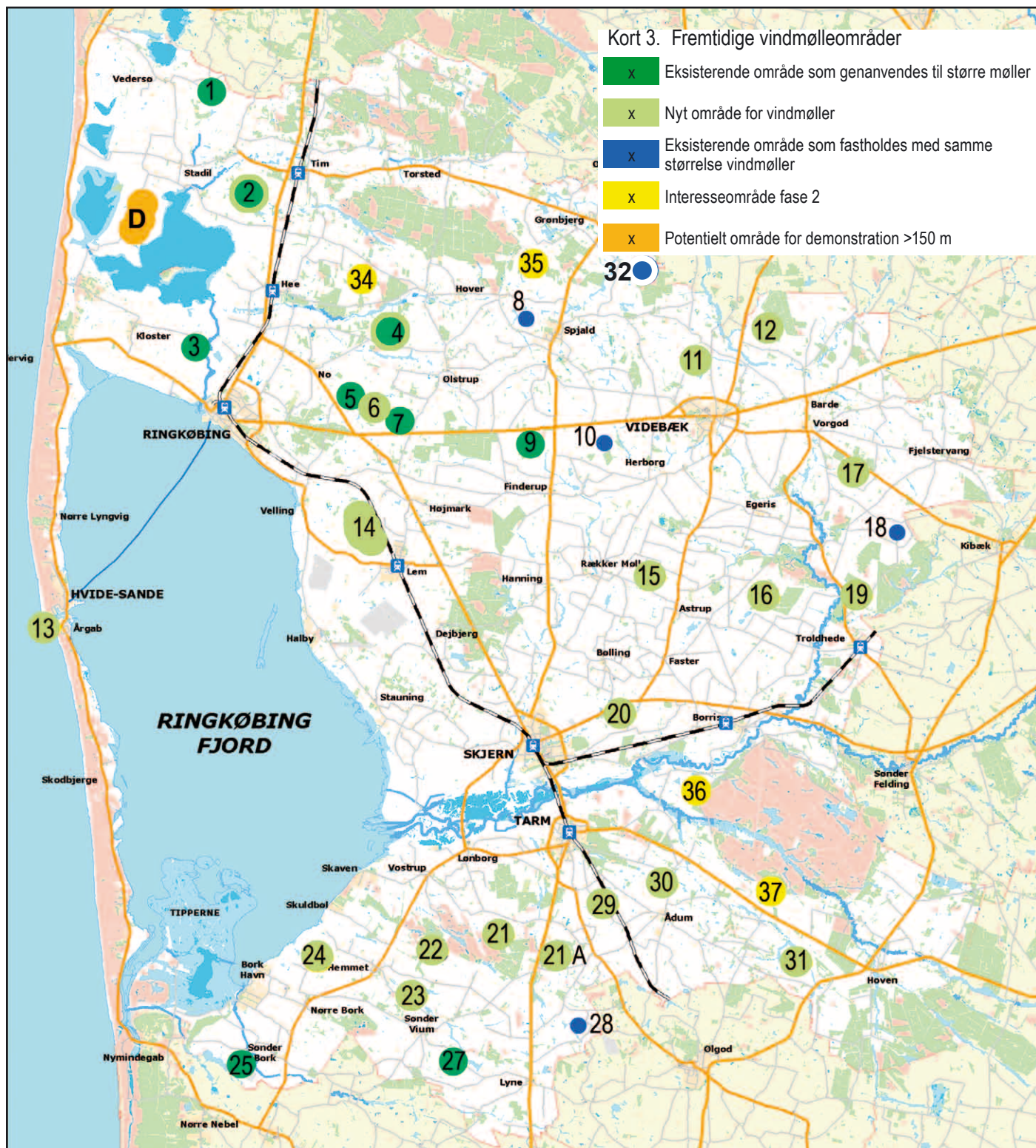
Figur 1 Vindmøllestørrelser og høje anlæg i Ringkøbing-Skjern Kommune

i april 2009. Ringkøbing-Skjern Kommune ønsker ud over disse områder, at imødekomme vindmølleindustriens behov for områder til demonstration og afprøvning af vindmøller med højde op til 200 m. Dette finder byrådet bedst kan ske i det store ubeboede område mellem de to Stadil Fjorde, de såkaldte Halkær Enge og Stadilø. Planlægningen af et sådant område henhører imidlertid under staten, hvorfor det ikke er nærmere behandlet i denne temaplan. Endvidere er området omfattet af Natura 2000, som er internationale beskyttelsesinteresser, som kommunerne ikke kan planlægge indenfor. Projekter ved det militære skydeterræn på Borris Sønderland kan ikke umiddelbart realiseres, da Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste har

nedlagt veto. Områderne er derfor interesseområder, hvis skydeterrænet nedlægges eller betingelserne for opstilling af vindmøller i nærheden af området ændres. Der påregnes optaget forhandlinger med Miljøministeriet om udnyttelse af områderne.

I planarbejdet er der behandlet ialt 89 områder, hvor der har været ansøgt om placering i de 85 områder. Størstedelen af områderne er frasorteret. Tilbage er blevet 32 områder, hvoraf de 13 er enten en udvidelse eller en fastholdelse af eksisterende områder og område 23 er alternativ til område 22, men område 22 har førsteprioritet i forhold til de to. Fire områder yderligere er valgt som interesseområder, der ligger i henholdsvis større uforstyrrede landska-

ber (område 34-35) og ved det nuværende militære skydeterræn (område 36-37). Byrådet vil arbejde for, at det bliver muligt at opstille vindmøller i disse områder. Alle områder kan ses i bilag 2.

Omkring Lem er det ikke muligt at udskifte de store parker med små møller til større vindmøller på grund af højdebegrænsninger omkring indflyvning til Stauning Lufthavn. Derfor er der i planlægningen i stedet satset på Lem Kær (område 14), der ligger nordvest for Lem. I området vil der dels blive kommercielle vindmøller, dels møller til demonstration og afprøvning. Udvalget af områderne er sket ud fra objektive kriterier uden hensyn til hvem der er lodsejer eller hvem der er ansøger og initiativtager. Kriterierne har været følgende:

1. Store områder uden konflikt med beskyttelsesinteresser er prioriteret højest. Det medfører at udvidelse af eksisterende områder er opprioriteret, og enkeltmøller er valgt fra, bortset fra område 17, hvor der evt kan blive tale om demonstration eller afprøvning af vindmøller egnede for lavvindsområder.
2. Der er forudsat en afstand på minimum 3 km mellem vindmølleparker i de østlige og sydlige landskaber og minimum 4 km i de åbne kystlandskaber nord for Ringkøbing Fjord og vest for Tim - Hee. Det medfører at flere projekter i den sydligste del af kommunen bortfalder på grund af nærhed til vindmølleparker i Varde Kommune eller nærhed til andre ansøgte projekter.

Tabel 1. Overslag over rummelighed i fremtidige vindmølleområder

Område nr	Max antal møller 2010	Max antal møller 2020	Max totalhøjde m	Effekt MW 2010	Effekt MW 2020	Produktion 1.000 MWh/år		Bemærkninger
						2010	2020	
1	10	10	130	15	24	40	67	Vedersø Kær udskiftes til større møller, når de er nedslidte.
2	6	12	149,9	22	44	66	132	3 vindmøller er tilladt 3 ekstra i 2009. Evt ekstra række, hvis boliger nedlægges.
3	5	5	130	15	15	42	42	Vognkær, etablering er ikke påbegyndt.
4	7	12	130	16	28	47	80	Lyngmose kan på sigt udvides mod øst, hvis boliger nedlægges.
5	3	3	115	5	6	13	15	Hjortmose, kan evt. skiftes til 2 MW, når de er nedslidte
6	6	20	115	12	40	30	100	Nørhede til Hjortmose vil sammen med nr 5 og 7 udgøre en park
7	3	3	115	5	6	13	15	Nørhede, kan evt. skiftes til 2 MW, når de er nedslidte
8	3	3	79,9	2	2	5	5	Spjald vest, Vindmøller fra ca 1997
9	4	4	125	9	9	23	23	Rudmose, godkendt lokalplan
10	3	3	79,9	2	2	5	5	Fuglehøj, Vindmøller fra ca 1998
11	3	3	130	7	7	15	15	Videbæk Mose
12	5	3	149,9	8	9	20	23	Vester Barde, 3 eksisterende 600 kW udskiftes til en 3 MW
13	6	6	149,9	24	24	77	77	Hvide Sande på nye møller vest for havn. Egnede for højde over 150 m.
14	12	12	149,9	36	45	97	122	Lem Kær, demonstration af vindmøller.
15	3	3	110	6	6	13	13	Faster - Astrup vindmøller i relation til landsby-energi-projekt
16	3	3	110	6	6	13	13	Ejstrup
17	2	2	149,9	6	6	13	13	Vorgod Østerby 1 stor / 2 mindre møller for demonstration og afprøvning af lavvind
18	3	3	79,9	2	2	5	5	Fjelstrup, 3 eksisterende vindmøller på 600 og 900 kW
19	5	5	130	9	9	18	18	Troldhede, lokalt energiprojekt
20	3	3	140	9	9	22	22	Skjern, VVM-tilladelse og vedtaget lokalplan.
21	4	4	149,9	14	14	35	35	Præstehøj, i udkant af Nationalpark Skjern.
21 A	3	3	140	9	9	22	22	Brosbøl Bro. Vurderes om landskab kan rumme både 21 og 21A.
22	7	7	149,9	25	25	61	61	Lønborg Hede, tidl afslag pga påvirkning Lønborggård, kirke og -hede samt Skjern Ådal
23	3	3	149,9	11	11	27	27	Hemmet, for tæt på 22, kun et af projekterne kan realiseres. Har VVM-tilladelse.
24	6	6	149,9	22	22	50	50	Holmen, mindst en mølle usikker, da den står i kystzone som ikke må bebygges.
25	19	8	149,9	11	31	26	70	Sdr. Bork park med 900 kW. Kan udskiftes til større vindmøller på op til 150m
27	10	6	149,9	9	16	19	34	Sdr. Vium vindmøllepark med 900 kW. Skiftes til større, når de er nedslidte.
28	3	3	79,9	2	2	4	4	Østergård. 3 vindmøller på 660 kW.
29	3	3	130	7	7	15	15	Gråhede nord
30	6	6	149,9	12	12	25	25	Bindsbøl nord for Ådum.
31	4	4	149,9	15	15	33	33	Barslund Mose.
32	13	13	60	7	7	14	14	Fjaldene
I alt uden 21 A og 23	170	178		340	450	868	1.148	Til produktionen skal tillægges mindst 10 mio. ekstra frem til 2020 fra vindmøller < 600 kW, som ikke kan udskiftes.
I alt uden 21 og 22	165	173		321	431	821	1.101	Til produktionen skal tillægges mindst 10 mio. ekstra frem til 2020 fra vindmøller < 600 kW, som ikke kan udskiftes.
Fase 2, 34-37		22			60		120	Interesseområder i større uforstyrret landskab, ved Natura 2000 og skydeterræn

- Områder i konflikt med nationale eller internationale interesser (Natura 2000 og militære øvelsesområder samt kerneområdet i Skjern Å nationalpark) er valgt fra, da realisering er usikker og tidsperspektivet vil være meget langt.
- Områder indenfor Større uforstyrrede landskaber er ikke medtaget. Dog er to områder i udkanten af det uforstyrrede landskab medtaget som interesseområde. Områder i kystzone, som skal friholdes for bebyggelse, skal nærmere vurderes i VVM-redegørelsen, da placeringen kræver, at regionplanens retningslinje ophæves.
- De høje partier fra Fjaldene til og med Dejbjerg højdedraget er søgt friholdt for nye høje vindmøller.
- Vindmøllerne skal være opstillet i harmoni med landskabet og øvrige vindmøller. De skal stå i et letopfattet mønster.

De 30 af 32 udvalgte områder vist i tabel 1 og på kort 3 kan ialt rumme 165-178 vindmøller med en samlet kapacitet på 321 til 450 MW, som kan producere cirka 821 - 1.148 mio kWh årligt.

Tre områder, udvidelse af nr 2 og 4 og etablering af nr 13, med en samlet kapacitet på 48-56 MW er dog usikre, idet de er betinget af dels en udbygning af havnen i Hvide Sande, dels at boliger nedlægges så områderne Tim og Lyngsmose kan udvides. Hertil kommer, at det er usikkert om både område 21 og 21A kan realiseres, da de ligger ret tæt. De ialt fire områder vil kunne producere cirka 188 til 208 mio kWh årligt. I de sikre områder, som umiddelbart kan udlægges i kommuneplanen, kan der således produceres op til 975 mio. kWh årligt. *Det svarer til godt 2,5 % af elforbruget i Danmark i 2005.*

I strategien for kommunen var der skitseret et mål på 590 mio kWh, svarende til det nuværende elforbrug. Ved fuld realisering af planen vil målet være opfyldt og overskredet

med 21-65% uden usikre områder og 39 - 95% med usikre områder. Oveni dette vil der formentlig komme en større kapacitet i område 11 og 12, som vil blive realiseret ved detalplanlægningen for områderne, ligesom der eventuelt vil kunne blive etableret et område enten i område 26, der er udtaget af planen eller i et nyt område, nord for område 26. Det vil i så fald forøge ressourcen med yderligere 10% af det eksisterende elforbrug, således at man vil nå op på en forsyning på 150-200% af det nuværende elforbrug.

Samtidig med realiseringen af de større vindmøller, vil de 217 mindre vindmøller i kommunen blive nedtaget. Yderligere vil der i løbet af 10-15 år blive udskiftet i de eksisterende parker med vindmøller på 500-950 kW, således at antallet af vindmøller totalt i kommunen vil falde fra de nuværende 295 vindmøller til cirka 160 eller godt halvdelen. Samtidig bliver kapaciteten og produktionen 3 til 4 gange så stor.

Hvis det bliver muligt kan der i en senere fase realiseres interesseområder med en samlet kapacitet på 60 MW med en produktion på 120 mio. kWh årligt, hvilket er en yderligere forøgelse af kapaciteten med 20% af det nuværende elforbrug i kommunen.

Udbygningsrækkefølge

I forbindelse med udarbejdelsen af temaplanen har Ringkøbing-Skjern Kommune været i dialog med netudbyderne (bl.a. Vestjyske Net), der skal stå for tilslutningen af vindmøllerne til elnettet og herunder etablering af det nødvendige elnet. Under dialogen fremkom netudbyderne med deres forslag til (deres ønske til) tidsprioriteret udbygningsrækkefølge for vindmølleområderne i temaplanen. En udbygningsrækkefølge som Ringkøbing-Skjern Kommune – alt andet lige - har intentioner om at følge. Der henvises i øvrigt til bilag 3.

Retningslinjer for vindmøller

Retningslinjerne for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune skal sikre, at vindmøllernes placering og udseende afpasses efter hinanden, og vindmøllerne opstilles i harmoni med landskabet. Retningslinjerne skal endvidere sikre, at områderne til vindmøller udnyttes bedst muligt, så opførelsen af den første vindmølle ikke hindrer eller forringer forholdene for efterfølgende vindmøller.

Generelle retningslinjer

- Nye vindmøller kan kun placeres i de viste områder på kortene side 13 og 19 - 69.
- Vindmøllerne i det enkelte område skal opstilles i et harmonisk og letopfattet mønster, således at oplevelsen i landskabet bliver så harmonisk som muligt.
- Vindmøllerne og dertil hørende anlæg skal placeres under hensyntagen til den fortsatte landbrugsdrift.
- Ved etablering af den første mølle i områder, hvor der kan placeres mindst to vindmøller, skal der foreligge en beliggenhedsplan for alle vindmøllerne i området, som skal følge bestemmelserne for det enkelte område.
- Inden opførelse af vindmøllerne i de enkelte områder skal der udarbejdes en lokalplan med visualisering af projektet og møllernes samspil med andre vindmøller.

6. Lokalplaner for områderne vil blive tillagt bonusvirkning for landzonetilladelse, så de erstatter landzonetilladelser.
7. Ved opførelse af mere end tre vindmøller eller vindmøller med totalhøjde over 80 m skal der udarbejdes en VVM-redegørelse med tilhørende kommuneplantillæg.
8. Ved realisering af den første vindmølle i et område, skal det påvises, at det samlede støjbidrag fra alle de tilladelige vindmøller i området kan overholde Miljøministeriets støjkrav.
9. Ved driften af anlæggene skal det sikres, at ingen nabo får over ti timer skyggekast om året, reel tid.
10. Vindmøller skal placeres med en afstand på mindst fire gange totalhøjden i forhold til nabobeboelse.
11. Hvis vindmøller placeres nærmere overordnede og vigtige veje end fire gange vindmøllens totalhøjde, skal det ved udarbejdelse af planlægningen med tilhørende VVM-redegørelse og miljørapport for det enkelte projekt vurderes, om vindmøllerne står i sigtelinjen for vejen og dermed om de skader trafiksikkerheden ved at aflede trafikanternes opmærksomhed fra vejen og dens forløb.
Overordnede og vigtige veje i Ringkøbing-Skjern Kommune er rute 11, 12, 15, 16, 28, 181, 423, 439, 467 og 471. Vejene er markeret med gult eller rødt på kort 4.

Retningslinjer for den enkelte mølles udformning

12. Alle nye vindmøller i kommunen skal have rørtårn. De skal have tre vinger og omløbsretning med uret set med vinden i ryggen. Farven skal være lys grå med maksimalt glanstal på 30 for alle dele af vindmøllen. Bortset fra et mindre firmalogo på kabinen, må møllerne ikke bære reklamer.
13. Vindmøller med totalhøjde over 100 m kan have lysafmærkning, hvis det kræves af Statens Luftfartsvæsen. Anden belysning af vindmøllerne er ikke tilladt. I område 14 og 17 kan der opstilles målemaster tilknyttet demonstrationsmøllerne. Masterne kan lysafmærkes, hvis det kræves af Statens Luftfartsvæsen.
14. Ved hvert projekt skal forholdet mellem rotordiameter og navhøjde vurderes i forhold til vindmøllernes placering i landskabet.
15. Alle vindmøller inden for det enkelte område skal have samme udseende. Det vil sige samme farve, højde og tårnkonstruktion. Mindre forskelle kan dog accepteres, hvis en visualisering kan påvise, at de er uden væsentlig betydning.
16. Område nr. 14 er ikke omfattet af retningslinje 15, da der kan opsættes forskellige vindmøller til demonstration.

Retningslinjer for genopførelse og udskiftning

17. Eksisterende vindmøller uden for de udpegede områder til vindmøller kan ikke genopføres eller udskiftes.
18. Udskiftning af tårnet anses for en nedtagning af møllen, og genopførelse medfører, at der påny skal søges om byggetilladelse. Byggetilladelse vil ikke blive givet uden for de udpegede områder til vindmøller.
19. Udskiftning af eksisterende vindmøller inden for de udpegede områder kan ikke umiddelbart foretages. Det kræver,

at der er udarbejdet ny lokalplan - eventuelt med VVM redegørelse.

Husstandsmøller og minimøller

20. Husstandsmøller, der er defineret som vindmøller med maksimal totalhøjde på 25 m, kan kun placeres i visuel sammenhæng med bygningerne ved den enkelte ejendom i det åbne land.
21. Husstandsmøller kan opføres i landzone på baggrund af en landzonetilladelse, hvis de ikke vil være i visuel konflikt med landskabsoplevelsen, områder til store vindmøller eller nabobeboelse. Husstandsmøller kan dog ikke placeres indenfor en afstand på 300 meter fra by- og landzonebyers fremtidige bolig- og institutionsområder fastlagt i Kommuneplan 2009 - 2021 for Ringkøbing-Skjern Kommune.
22. Minimøller, det vil sige møller med totalhøjde på maksimalt 8,5 m og rotordiameter på maksimalt 2 meter, kan normalt opstilles i landzone, hvis der foreligger en type- og støjgodkendelse.
23. Både husstandsmøller og minimøller skal kunne opfylde Støjbekendtgørelsen ved nabobeboelse.

Konsekvensområder

For at sikre grundlaget for etablering af vindmøller udlægges der konsekvensområder omkring arealreservationerne til vindmøller. Konsekvensområdets udstrækning bestemmes af vindmøllernes støjbidrag. Konsekvensområderne fastlægges i forbindelse med lokalplanlægningen for det enkelte område, når det endelige opstillingsmønster og vindmøllernes støj er afklaret. Inden for konsekvensområder vil der ikke kunne etableres nye enkeltboliger i det åbne land eller anden ny støjfølsom arealanvendelse.

Retningslinjer for enkeltområder

Retningslinjerne for enkeltområder fastsætter det tilladte antal møller i hvert område, deres maksimale og minimale højde og opstillingsmønster samt forhold til eventuelle andre, nærtstående vindmøller. Retningslinjerne er beskrevet på side 18 til 68.

Retningslinjerne administreres af kommunen og lægges til grund for sagsbehandlingen ved fremtidige vindmølleansøgninger.

På de kommende sider bliver de enkelte områder, der er omtalt i tabel 1, side 14, gennemgået.

Tekst med kursiv er kommentarer uden juridiske bindinger.

Område 1 Vedersø Kær

Eksisterende forhold

Rammeområde J3 i Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune.

Ti eksisterende vindmøller på 1.500 kW med rotordiameter 66 m og navhøjde 67 m. Vindmøllerne står i to parallelle rækker fra sydøst mod nordvest.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Landskabsområde nordvest for eksisterende vindmøller. Indenfor området fredskov og mindre områder indenfor naturbeskyttelseslovens §3.

Fremtidige muligheder

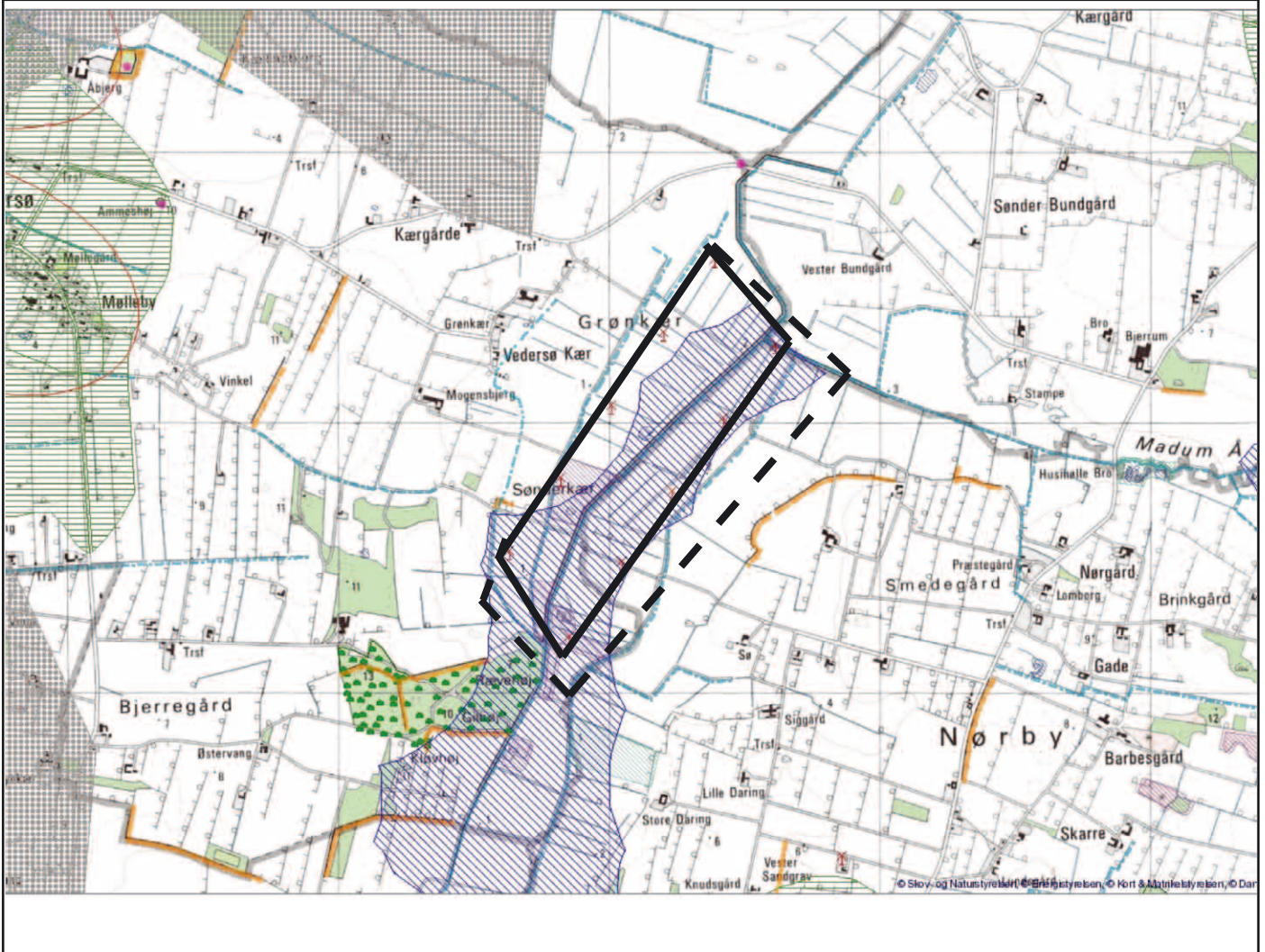
Der skønnes at være teknisk mulighed for at rejse op til otte vindmøller på op til 130 m totalhøjde eller 10 lavere vindmøller i området.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 10 nye vindmøller, efter de eksisterende vindmøller er fjernet.
- * Maksimal totalhøjde på 130 m.
- * Minimum totalhøjde på 100 m.
- * Vindmøllerne skal stå på parallelle rette linjer med cirka lige stor indbyrdes afstand mellem vindmøllerne.

Område 1

Vedersø Kær

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 2 Tim

Eksisterende forhold

Rammeområde J1 i Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune med tilladelse til at opføre 3 vindmøller med totalhøjde op til 149,9 meter.

I lokalplan for rammeområde J1 fastlagt følgende konsekvensområde: Der må ikke etableres ny støjfølsom arealanvendelse nærmere det udlagte område end eksisterende boliger

Den første vindmølle på 143,5 m totalhøjde er opført.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

§3-område med hede/mose sydvest for området. Kystnærhedszone i område J1-III

Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse op til 6 vindmøller på 149,9 m totalhøjde i området, hvis rammeafgrænsningen udvides mod sydøst med område J1-II.

Der kan opstilles yderligere 5-6 vindmøller i en række parallelt med den første række, hvis der nedlægges to

boliger sydvest for de tilladte vindmøller. Rækken vil blive placeret i område J1-III.

Fremtidige retningslinjer

- * I rammeområde J1 kan rejses maksimalt 5 vindmøller.
- * I rammeområde J1-II kan rejses maksimalt 1 vindmølle.
- * I rammeområde J1-III kan rejses maks. 6 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 140 m.
- * Vindmøllerne skal stå i parallelle rækker med lige stor indbyrdes afstand mellem vindmøllerne i rækkerne.

Der er ansøgt om placering af tre vindmøller yderligere i den eksisterende række, hvoraf den ene vil stå udenfor rammeområde J1, i det på kortet viste område J1-II. Denne mølle kan være visuel uheldig ved Hee Kirke set fra syd på Holstebrovej, og skal derfor særligt vurderes i VVM-redegørelsen. Endvidere skal påvirkningen af oplevelsen af Stadil og Tim kirker vurderes. Der er endvidere ansøgt om tre vindmøller i en række parallelt med den eksisterende. Da det vil være uharmonisk med to ikke lige lange parallelle rækker, vil den vestlige række afhænge af, at der nedlægges boliger, så de to rækker bliver lige lange. I VVM-redegørelsen skal den samlede totale påvirkning af landskabet særligt vurderes, herunder særligt forholdene i kystnærhedszonen.

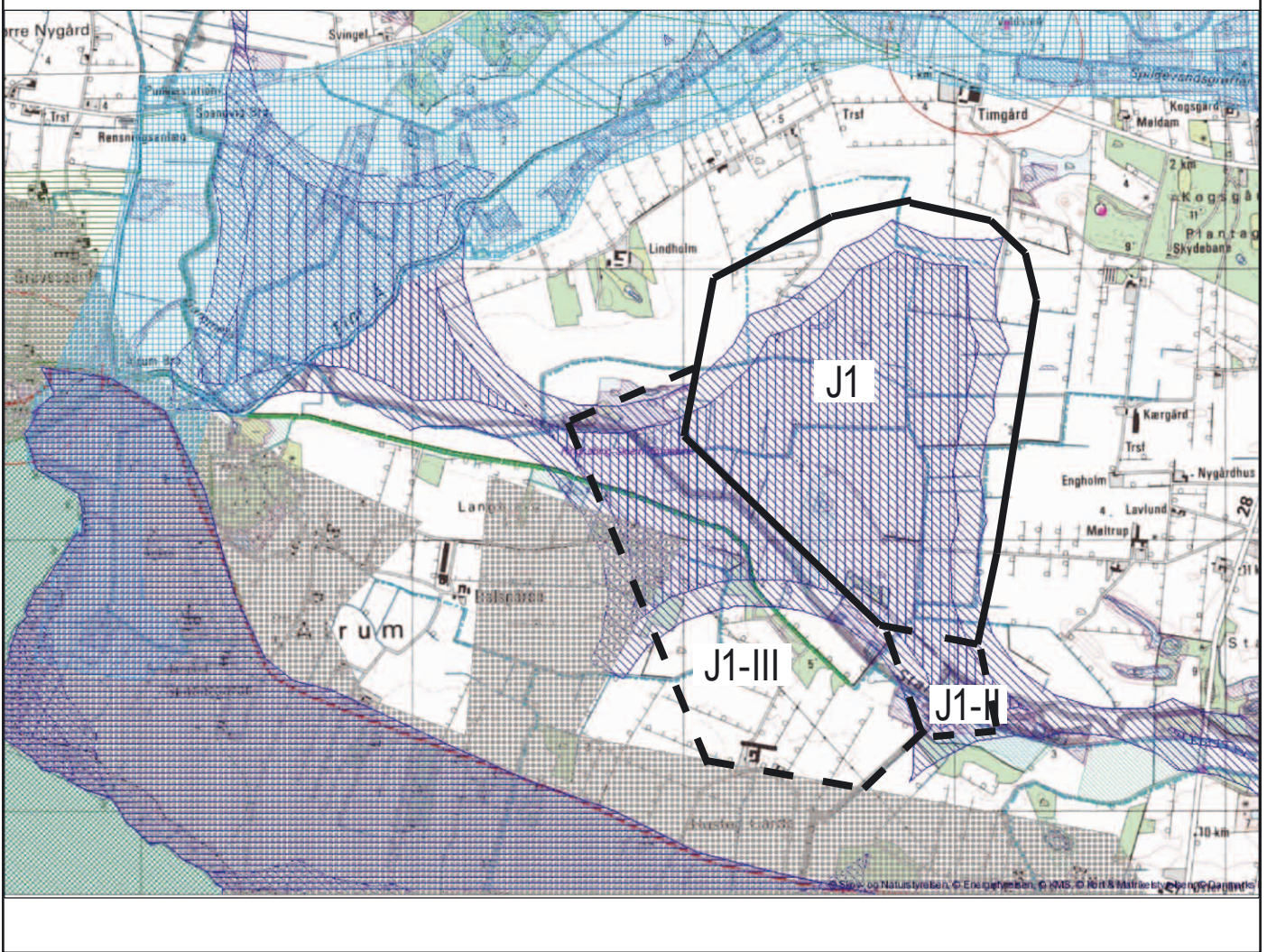
Visualisering af seks vindmøller i en række set fra Holstebrovej mod nord lige nord for jernbanebro.

Visualisering af 9 vindmøller på to rækker med hhv 6 og 3 i hver set fra Holmslands Klit ved Strandgården Museum mod nord.

Område 2

Tim

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Kystzone, friholdes for bebyggelse		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 3 Vognkær

Eksisterende forhold

Rammeområde 3.L.01(A) i Kommuneplan 2000 for tidligere Holmsland Kommune. Rammeområde identisk med lokalplanområde vist på kortet overfor.

14 eksisterende vindmøller i området, som vil blive nedtaget ved realisering af lokalplan 201, hvor der kan rejses fem vindmøller med totalhøjde op til 130 m.

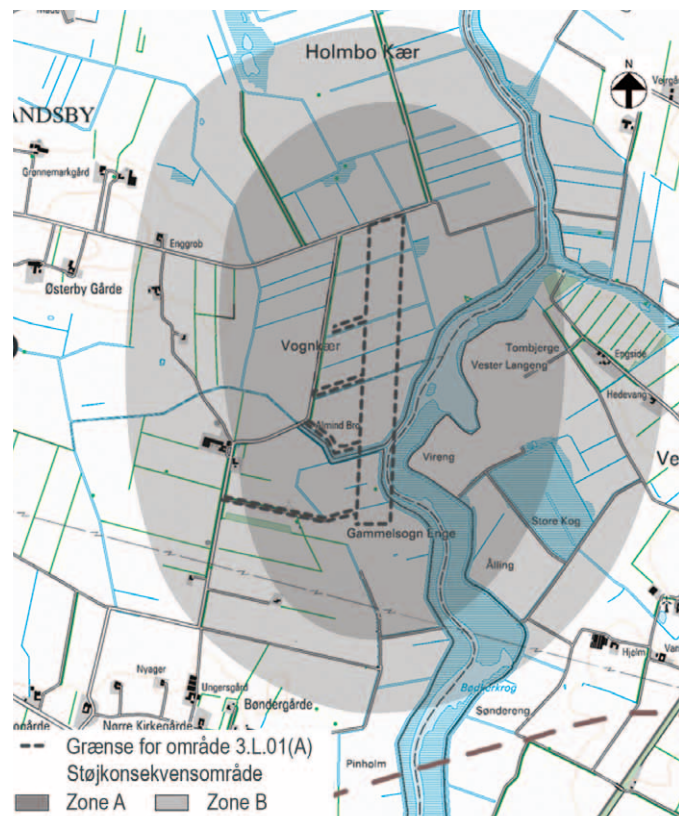
Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie
Landskabsområde i regionplanen. Nord for området Natura 2000 område.

Fremtidige muligheder

Fem vindmøller, der er op til 130 m høje.

Retningslinjer

1. Området udlægges til opstilling af vindmøller på op til 130 meters højde. Møllerne skal opstilles på en ret linje og med samme indbyrdes afstand indenfor området.
2. Møllerne skal have samme lys grå farve, tårntype og omdrejningsretning. Vingerne skal antirefleksbehandles svarende til et glanstal på max 30. Bortset fra et mindre firmalogo på kabinen, må der ikke sættes reklamer på møllerne.
3. Der kan ikke opføres andre bygninger eller master end selve vindmøllerne.
4. Interne veje skal etableres som markveje og skal i størst mulig omfang følge eksisterende markveje. Veje, vende- og arbejdspladser og fundamenter skal etableres så den hidtidige arealanvendelse kan fortsættes med færrest muligt gener.
5. Vindmøller, der ikke har været i drift i et år, skal fjernes, og arealerne skal bringes tilbage til landbrugsdrift.
6. Elledninger skal være jordkabler.
7. Området skal forblive i landzone
8. Der udlægges konsekvensområder omkring vindmøllerne. Indenfor:
 - zone A må der, bortset fra byggeri og anlæg der er erhvervmæssigt nødvendigt for jordbrugs-erhvervene, ikke etableres ny beboelse i det åbne land.
 - zone B må der, bortset fra byggeri og anlæg der er erhvervmæssigt nødvendigt for jordbrugs-erhvervene og beboelse i det åbne land, ikke etableres ny støjfølsom arealanvendelse.

Område 3

Vognkær

1:25.000

333 m

400 m til nabo	600 m til nabo	Skovrejsningsområde
500 m til nabo	Kulturmiljøområde	Kirkeaftaleområde
Landskabsområde		Statsfredninger
RAMSAR områder		Fredede fortidsminder
EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredskov
Eng / Strandeng		Fredede områder
Hede / Mose		Kystzone, friholdes for bebyggelse
Overdrev		Reservater
Beskyttede vandløb		Kommunegrænser
Nyt rammeområde		Kystnærhedszone
Eksisterende rammeområde		Lavbund, potentielt vådområde

Område 4 Lyngsmose

Eksisterende forhold

Rammeområde J2 i Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune.

I rammeområde J2 er der tre eksisterende 2,3 MW vindmøller med rotordiameter 93 m og navhøjde 80 m. Vindmøllerne er opstillet i en trekant. De er idriftsat i 2008 og derfor ikke vist på kortet side 25.

Fremtidige muligheder

Område J2-II kan evt rumme tre til fire vindmøller yderligere med totalhøjde op til 130 m.

På sigt kan området udvides mod øst i J2-III, hvis der nedlægges boliger.

Der skal ske en landskabelig bearbejdning af de totale potentielle muligheder, således at eventuelle vindmøller i J2-II og J2-III kommer til at fremtræde som en samlet park sammen med de eksisterende vindmøller i område J2.

Retningslinjer

- * I område J2 og J2-II kan rejses maksimalt 7 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 130 m.
- * Minimum totalhøjde på 125 m.
- * Vindmøllerne skal stå i et enkelt og letopfatteligt mønster og fremtræde som et samlet anlæg.

Der er problemer støjmæssigt, idet de tre eksisterende vindmøller er placeret således i området, at nye vindmøller vil have problemer med at overholde støjgrænserne ved naboerne ved de eksisterende tre vindmøller. Støjproblemerne ved de eksisterende vindmøller skal være løst, før yderligere planlægning kan påbegyndes.

Udvides området mod øst kan der placeres yderligere 5-6 vindmøller.

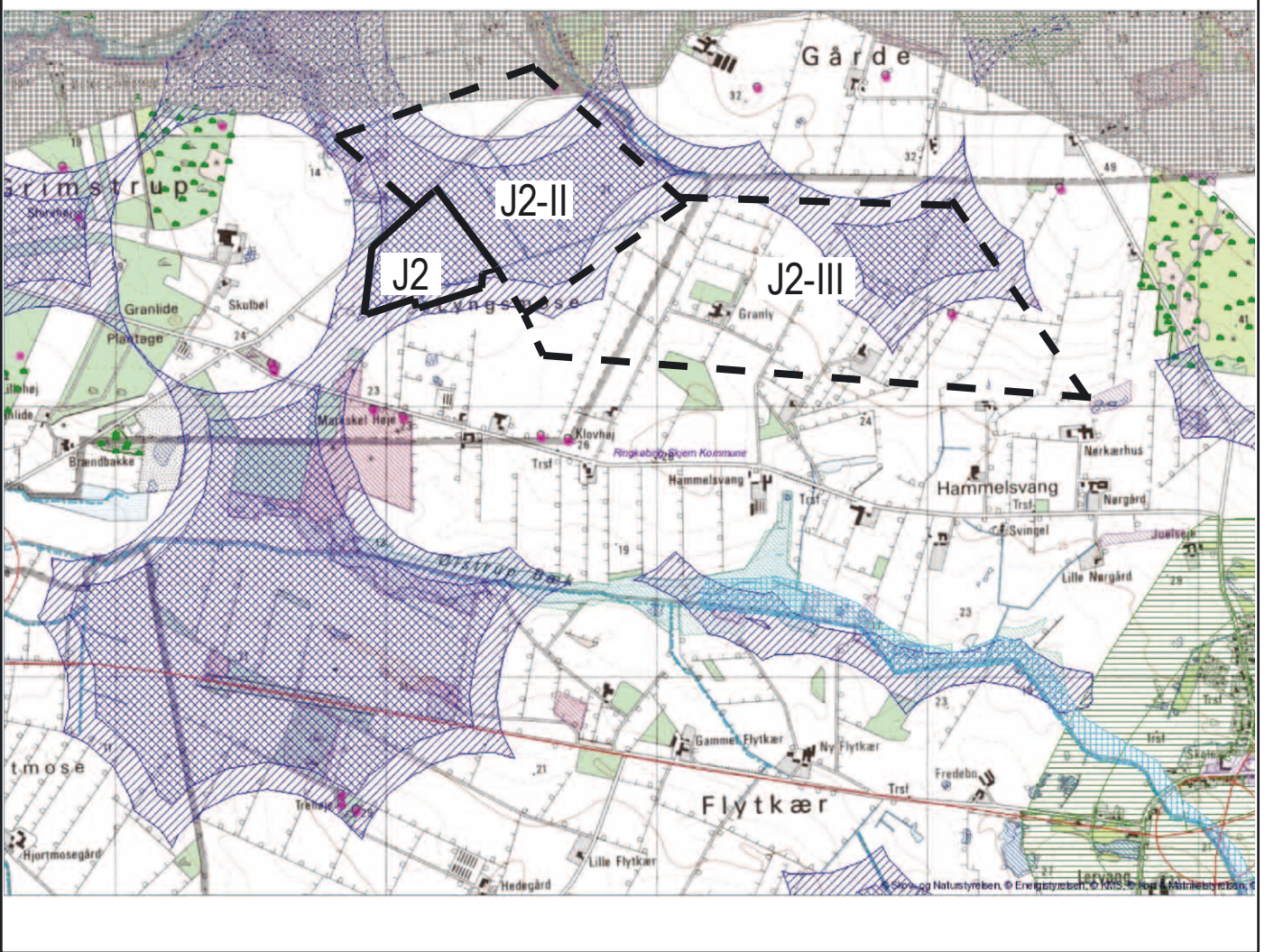
Visualisering af 3 nye vindmøller ved Lyngsmose set fra Holstebrovej mod øst fra jernbanebro.

Visualisering af 3 nye vindmøller ved Lyngsmose set fra nordøst i bakker nord for Ølstrup.

Område 4

Lyngmose

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 5 Hjortmose

Eksisterende forhold

Rammeområde J2 B i Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune. I lokalplan fastlagt en konsekvenszone på 500 m omkring vindmøllerne, hvori der ikke må opføres boliger eller tages arealer eller bygninger i brug til støjfølsom anvendelse.

Tre eksisterende vindmøller på hver 1,75 MW. Området ligger sydvest for område 4 mellem No og rute 15.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie
I Regionplan 2005 er området udlagt til vindmøller med maksimal højde på 100 m.

Fremtidige retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 115 m.
- * Minimum totalhøjde på 90 m.
- * Vindmøllerne skal stå i en trekant.

Område 7 Nørhede

Eksisterende forhold

Rammeområde J2 A i Kommuneplan 1997 for tidligere Ringkøbing Kommune.

Tre eksisterende vindmøller på hver 1,75 MW. Området ligger syd for område 4 lige nord for rute 15, Herningvej.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie
I Regionplan 2005 er området udlagt til vindmøller med maksimal højde på 100 m.

Fremtidige retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 115 m.
- * Minimum totalhøjde på 90 m.
- * Vindmøllerne skal stå i en trekant.

Område 6 Nørhede til Hjortmose

Eksisterende forhold

Åbent næsten fladt jordbrugsområde, der ligger mellem område 5 og 7. Terrænet stiger i den sydøstlige del op mod område 7.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Ingen regionplanlagte arealinteresser. Flere §3 områder med hede samt skov i den østlige del af området.

Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse otte til tyve vindmøller på op til 115 m totalhøjde i område J2 D mellem eller omkring de to eksisterende grupper med hver 3 vindmøller med totalhøjde på knap 100 m.

I forbindelse med planlægningen af området, skal der arbejdes med opstillingsmønsteret for vindmøllerne i alle tre områder, så den visuelle fremtræden af område 5, 6 og 7 bliver så harmonisk som muligt.

Retningslinjer

- * I område J2 D kan rejses maksimalt 20 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 115 m.
- * Minimum totalhøjde på 100 m.

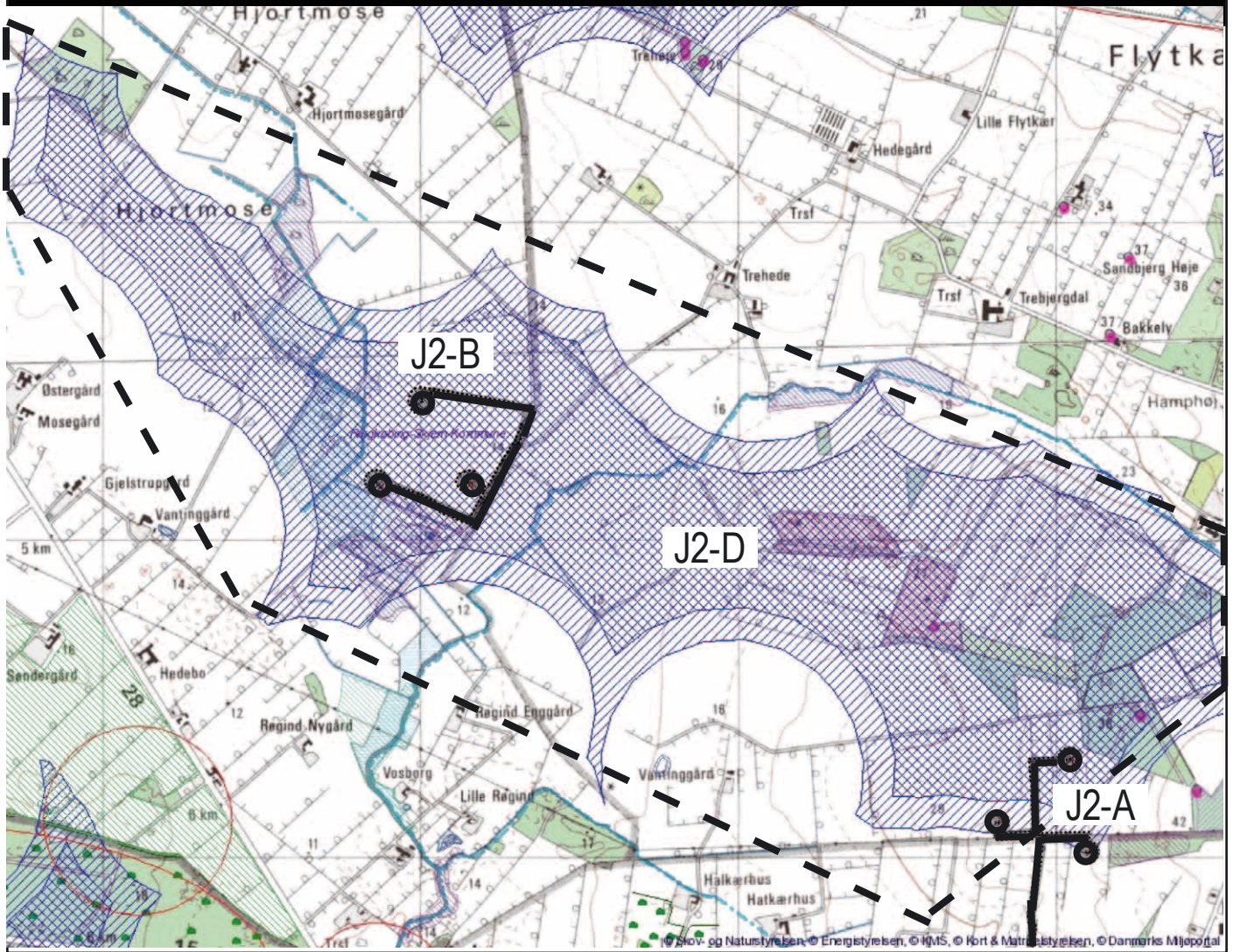
Radiokæde til brug for Beredskabsnettet krydser området. Byrådet har besluttet, at der i forbindelse med en ny 150 kV-station mellem Ringkøbing og Videbæk skal arbejdes for at der opsættes en ny telemast, som fører radiokædetraceen udenom område 5-7. Ved udarbejdelse af lokalplan med VVM skal det undersøges, om kæden kan forlægges, så den går udenom området.

Visualisering af 6 nye vindmøller placeret mellem de to eksisterende grupper med hver 3 vindmøller ved Nørhede og Hjortmose. Set fra Herningvej mod vest.

Område 5, 6 og 7

Nørhede til Hjortmose

1:15.000

250 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 8 Spjald Vest

Eksisterende forhold

Rammeområde Spjald Landområde 4, V1 i Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune. Lokalplan nr. 74.

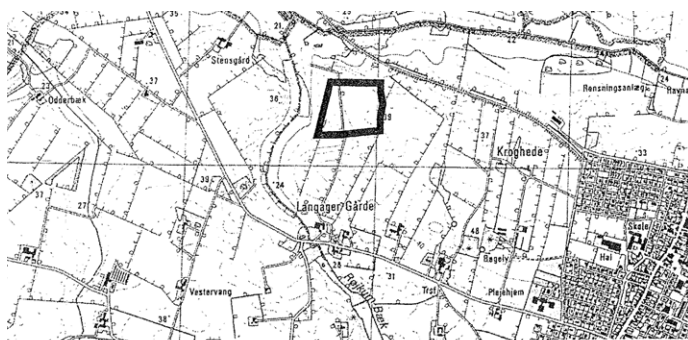
Tre eksisterende vindmøller på hver 660 kW. Lavtliggende område vest for Spjald.

Fremtidige muligheder

Området kan fortsat udnyttes til samme størrelse vindmøller.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 79,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 70 m.

Spjald Landområde 4
Vindmølleområde 1 - Langagergårde
Lokalplan nr. 74

Mål: 1:25.000

Område 9 Rudmose

Eksisterende forhold

Rammeområde Spjald Landområde 6 Rudmose i Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune.

Ingen eksisterende vindmøller. Området ligger langs et øst-vestgående højedrag syd for rute 15.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Området er i regionplan 2005 udlagt til vindmøller på op til 125 meter.

Retningslinjer

1. Området udlægges til opstilling af vindmøller på op til 125 meters højde. Møllerne skal opstilles på en ret linje og med samme indbyrdes afstand indenfor området.
2. Møllerne skal stoppes i de relevante tidsrum, således ingen naboer påføres mere end maksimalt 10 timers skyggekast pr. år.
3. Møllerne skal have samme lys grå farve, tårntype, omdrejningsretning og hastighed. Vingerne skal antirefleksbehandles svarende til et glanstal på 30. Bortset fra et mindre firmalogo på møllehatten, må der ikke sættes reklamer på møllerne.
4. Vindmøllerne skal af hensyn til lufttrafikken afmærkes med et lavintensivt fast rødt lys (minimum 10 candela) monteret øverst på mølletårnet. Lyset skal være synligt 360 grader i vandret plan.

5. Der kan ikke opføres andre bygninger eller master end selve vindmøllerne. Vindmøllernes transformere skal indbygges i selve møllekonstruktionen.
6. Interne adgangsveje skal etableres som markveje og skal i størst mulig omfang følge eksisterende markveje. Veje, vende- og arbejdspladser og fundamenter skal etableres så den hidtidige arealanvendelse kan fortsættes med færrest muligt gener.
7. De enkelte vindmøller skal vedligeholdes, så de er driftsklare. Vindmøller, der ikke har været i drift i et år, skal fjernes, og arealerne skal bringes tilbage til landbrugsdrift.
8. El-ledninger til brug for vindmøllegruppen skal fremføres som jordkabler.
9. Området skal forblive i landzone.
10. Der udlægges konsekvensområder omkring vindmøllerne. Indenfor:
 - zone A må der, bortset fra byggeri og anlæg der er erhvervsmæssigt nødvendigt for jordbrugserhvervene, ikke etableres ny beboelse i det åbne land.
 - zone B må der, bortset fra byggeri og anlæg der er erhvervsmæssigt nødvendigt for jordbrugserhvervene og beboelse i det åbne land, ikke etableres ny støjfølsom arealanvendelse.

Område 10 Fuglehøj

Eksisterende forhold

Rammeområde Spjald Landområde 4, V2 i Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune. Lokalplan nr. 67.

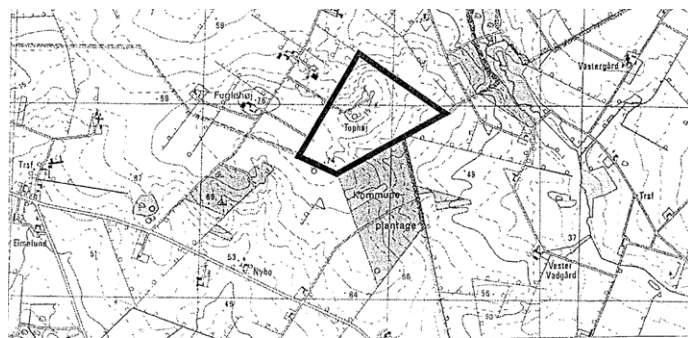
Tre eksisterende vindmøller på hver 660 kW. Bakkekam vest for Videbæk

Fremtidige muligheder

Området kan fortsat udnyttes til samme størrelse vindmøller.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 79,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 70 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en lige række med indbyrdes lige stor afstand.

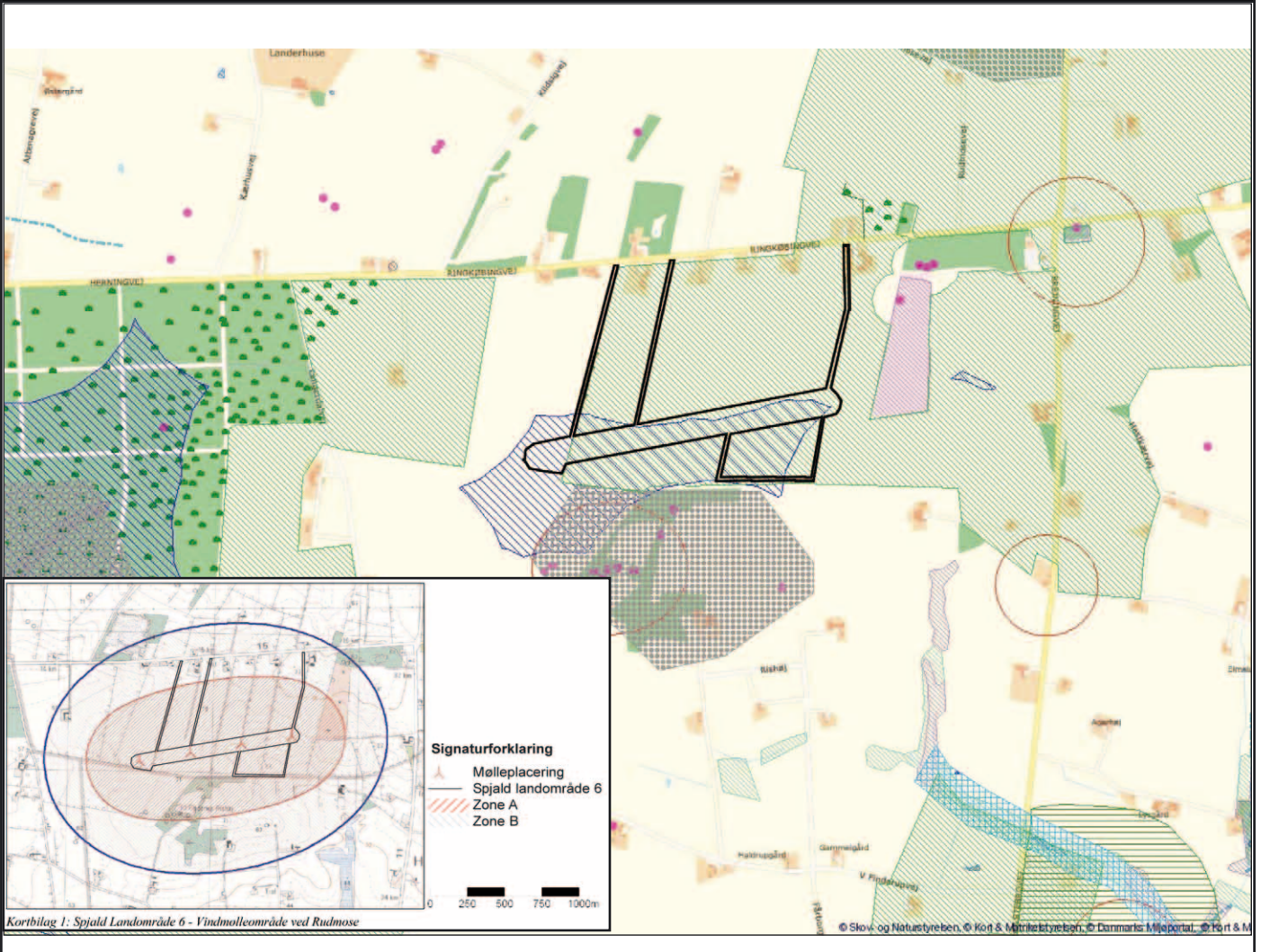

Spjald Landområde 4
Vindmølleområde 2 - Fuglehøj

Mål: 1:25.000

Område 9

Rudmose

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredede områder		Klitfredning
	Eng / Strandeng		Reservater		Kommunegrænser
	Hede / Mose		Kystnærhedszone		Lavbund, potentielt vådområde
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 11 Videbæk Mose

Eksisterende forhold

Ingen eksisterende vindmøller.

Område knap to km nord for Videbæk. Der er søgt om placering af tre vindmøller med totalhøjde på 127 m.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Skovrejsningsområde syd og vest for vindmøllerne. Indenfor skovrejsningsområdet er der flere §3 områder, som dog ikke vil blive påvirket af vindmøllerne.

Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse tre vindmøller på 127 m totalhøjde. Området kan evt senere udvides med yderligere tre vindmøller længere mod syd i en række parallelt med de tre.

Skovrejsningsområdet bør stilles i bero i de første ti år, hvor vindmøllerne skal stå i området.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 130 m.
- * Minimum totalhøjde på 107 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en ret linje med cirka lige stor afstand.

Området kan udvides mod sydvest, hvis der nedlægges en enkelt bolig. Herved kan der placeres yderligere to til tre vindmøller. Ringkøbing-Skjern Byråd ønsker udvidelsen gennemført i forbindelse med udarbejdelse af VVM-redegørelse, lokalplan og tillæg til kommuneplanen.

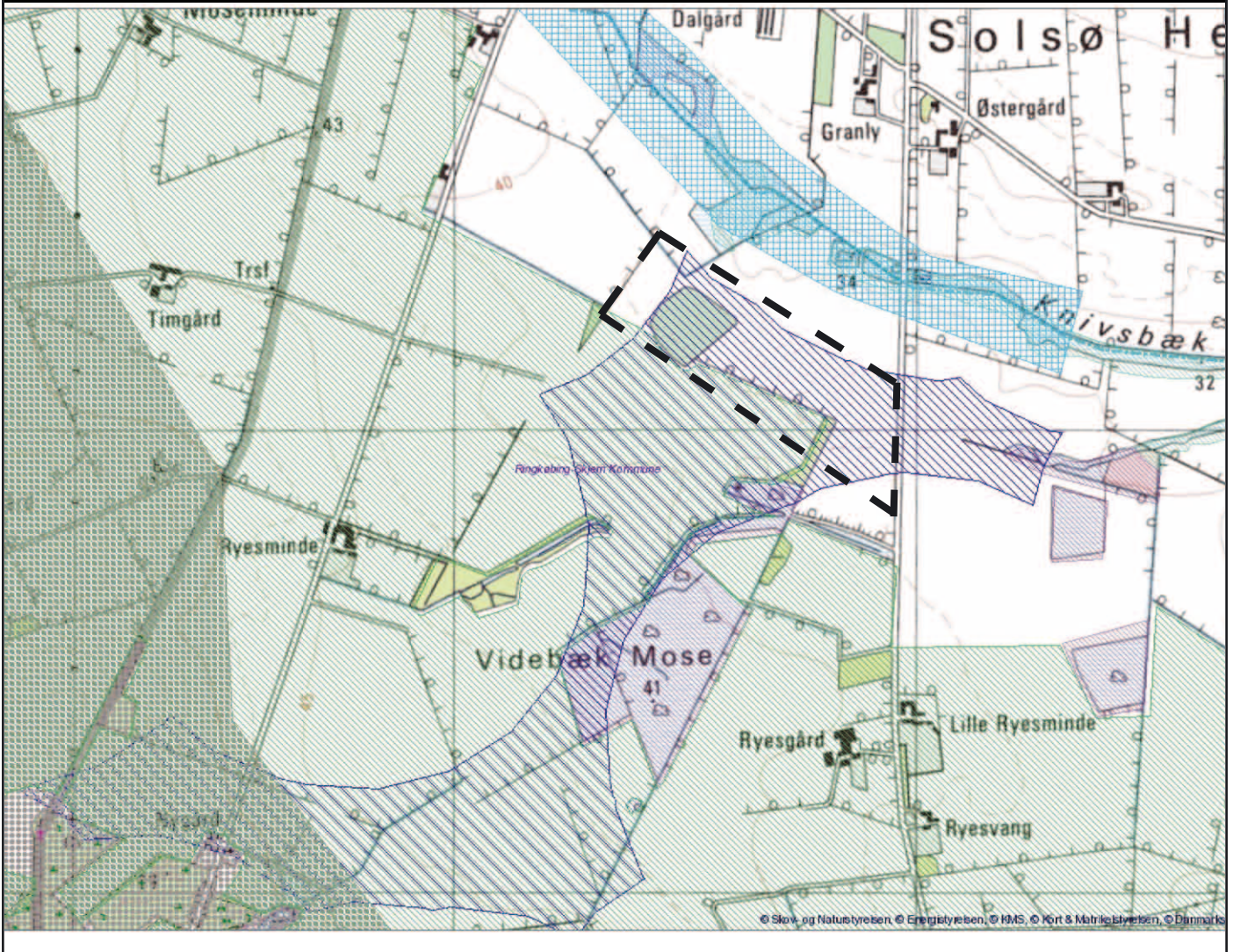
Visualisering af tre vindmøller i en række set fra omfartsvejen ved Videbæk mod nordvest.

Visualisering af tre vindmøller i en række set fra omfartsvejen ved Videbæk mod nordøst.

Område 11

Videbæk Mose

1:15.000

200 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 12 Vester Barde

Eksisterende forhold

I den sydlige del af område 12 ligger vindmølleområde 3 - Vester Barde i Vorgod-Barde landområde 5 i Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune.

Tre eksisterende vindmøller på 750 kW hver.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Område 4 til vindmøller i Regionplan 2005.

Fredskov nord for området

Fremtidige muligheder

Der er ansøgt om opstilling af 3 150 m høje vindmøller, som påregnes at stå nord for de eksisterende vindmøller. Kun de to vil blive rejst, så længe de tre eksisterende er i drift. Den tredje vil blive rejst efter de er ude af drift.

Planarbejdet er påbegyndt.

Der skal redegøres særligt for de visuelle konsekvenser af, at vindmøllerne i en periode har forskellig størrelse.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 nye vindmøller. Den ene heraf først, når de eksisterende tre vindmøller er taget ud af drift.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 125 m for nye vindmøller.

Detailplanlægningen af området er påbegyndt. I planprocessen har der vist sig mulighed for at opstille op til fem til syv vindmøller indenfor området, hvis de eksisterende vindmøller bliver nedtaget. VVM-redegørelsen, lokalplanen og kommuneplantillægget arbejder med den udvidede kapacitet i området.

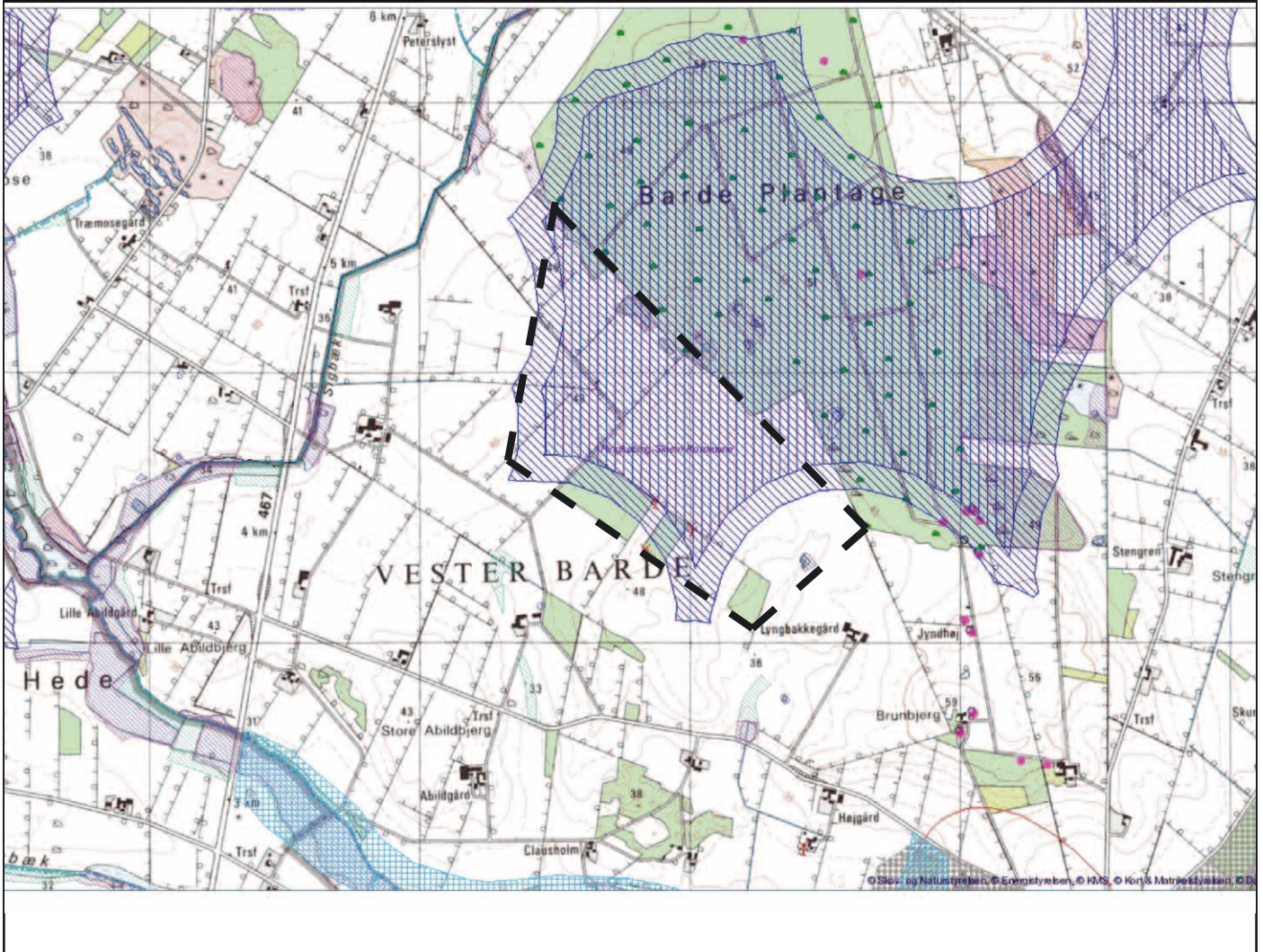

Visualisering af to store nye vindmøller ved Vester Barde ved de tre eksisterende vindmøller fra bakke sydvest for Videbæk. Nedenfor: Visualisering af to store nye vindmøller ved Vester Barde ved de tre eksisterende vindmøller set fra nord på Viborgvej. Kun vingespidsen af de nye møller ses bag fire eksisterende 72 m høje vindmøller ved Timring.

Område 12

Vester Barde

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde
	Landskabsområde		Statsfredninger
	RAMSAR områder		Fredede fortidsminder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredskov
	Eng / Strandeng		Fredede områder
	Hede / Mose		Klitfredning
	Overdrev		Reservater
	Beskyttede vandløb		Kommunegrænser
	Nyt rammeområde		Kystnærhedszone
	Eksisterende rammeområde		Lavbund, potentielt vådområde

Område 13 Hvide Sande

Eksisterende forhold

Nye moler som tænkes anlagt vest for kanalen i Hvide Sande. På molerne tænkes placeret fire til seks vindmøller på op til 150 m.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Ingen regionplanlagte arealinteresser. På kysten kystzone som skal friholds for bebyggelse. På nogle af de ulige sider i temaplanen er der vist en gul signatur benævnt kystnærhedszonen. Den gule signatur for kystnærhedszonen er udeladt på kortet på side 35, da kortet ellers ville blive helt uforståeligt.

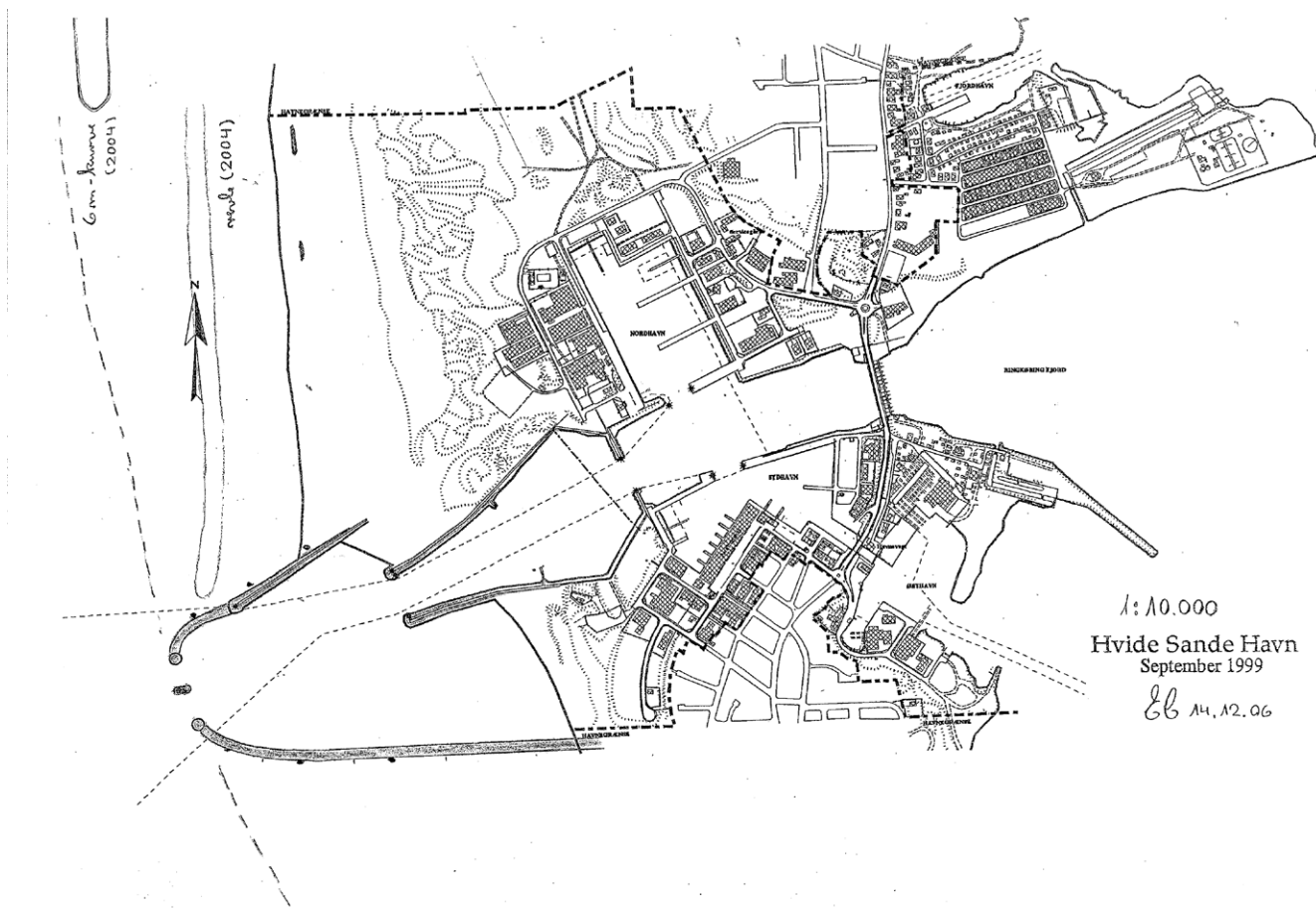
Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse fire til seks vindmøller på 149,9 m totalhøjde i området.

Retningslinjer

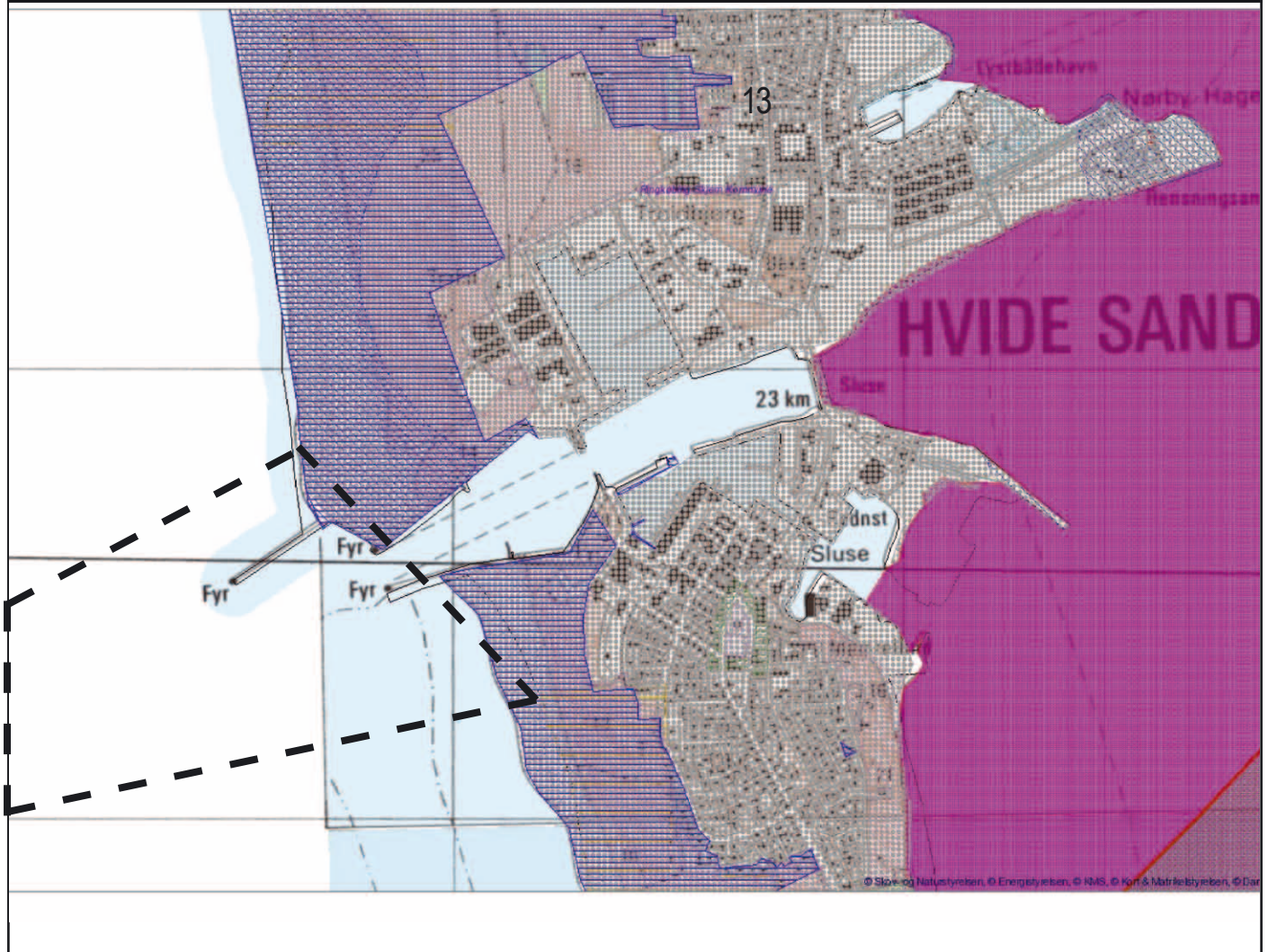
- * I området kan rejses maksimalt 6 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 107 m.

Projektide

Område 13

Hvide Sande

1:25.000

333 m

400 m til nabo	600 m til nabo	Skovrejsningsområde
500 m til nabo	Kulturmiljøområde	Kirkeaftaleområde
Landskabsområde		Statsfredninger
RAMSAR områder		Fredede fortidsminder
EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredskov
Eng / Strandeng		Fredede områder
Hede / Mose		Klitfredning
Overdrev		Reservater
Beskyttede vandløb		Kommunegrænser
Nyt rammeområde		Kystzone, friholdes for bebyggelse
Eksisterende rammeområde		Lavbund, potentielt vådområde

Område 14 Lem Kær

Eksisterende forhold

Stort lavtliggende engområde nordvest for Lem. En del §3-områder i den nordlige del. Ingen eksisterende vindmøller indenfor området, men indenfor få kilometer adskillige vindmøller i Tændpibe, Velling Mærsk og vest for Højmark.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Størstedelen af området ligger indenfor potentielt område for nyt deponeringsanlæg se kort 2 på side 11. I syd kulturområde på grund af tidligere tørvegravning. I 1900-tallet er området blevet næsten uddrænet. Nordvest for området ved Rydbjerg rester af mergelgrav.

I den nordlige del flere §3-områder. Nordligeste del endvidere i regionpalnen udlagt som lavbundsområde potentielt nyt vådområde.

Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse op til tolv vindmøller på 150 m totalhøjde. Møllerne vil kunne stå på to parallelle rækker fra nordvest til sydøst, som er optimal i forhold til herskende vindretning.

Området er velegnet for afprøvning og demonstration af vindmøller. Til afprøvning vil der skulle opsættes målemaster ud for vindmøllerne, der minimum, når op i navhøjden. Da området kan rumme møller til test og demonstration, vil vindmøllerne kunne have forskellig størrelse og udseende.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 12 vindmøller.
- * Vindmøllerne skal have samme farve og omdrejningsretning.
- * Nødvendige målemaster for demonstrationsmøller kan etableres indenfor rammeområdet.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 130 m.

Anvendelse af området forudsætter at vindmøllerne i Tændpibe alle bliver nedtaget. Området kan rumme vindmøller på op til 200 m i højden, men det kan give store gener ved Højmark, da så store vindmøller skal afmærkes med hvidt blinkende lys med en styrke på 2.000-20.000 candela. Vindmøller under 150 m skal normalt kun afmærkes med et fast rødt lys på minimum 10 candela, svarende til en 8 Watt pære.

I forhold til planforslaget er områdets sydligste afgrænsning flyttet mod nord for at skabe større afstand til Lem by og Stauning Lufthavn.

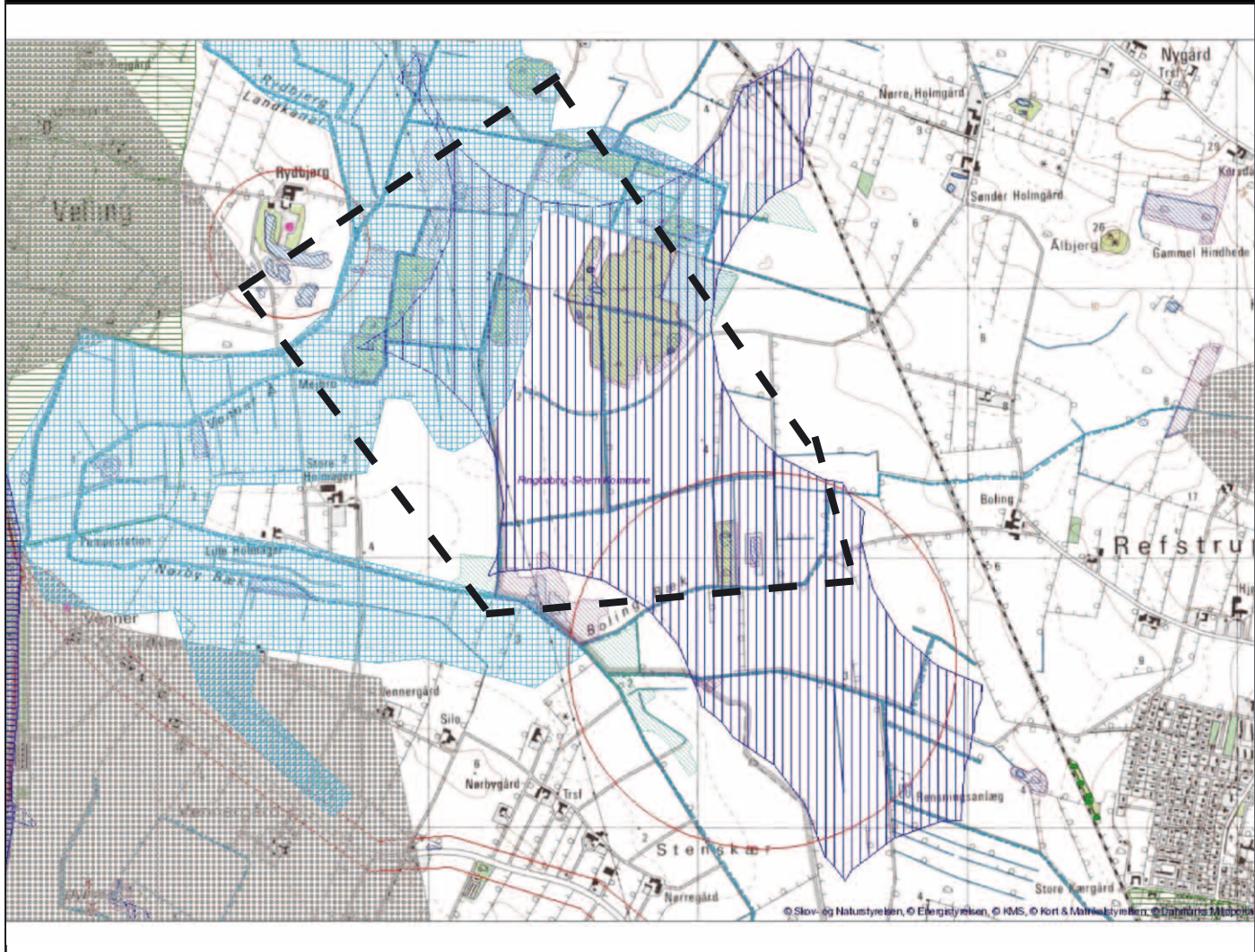
Visualisering af eksempel med ti 150 m høje vindmøller i Lem Kær set fra landevejen ved Højmark mod sydvest.

Nederst: Visualisering af eksempel med 11 vindmøller, hvor den vestlige række er demonstrationsmøller med en målemast. Set fra Vennervej vest for Lem mod nord-nordvest. Tre af vindmøllerne står til højre for billedet.

Område 14

Lem Kær

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 15 FASTER-Astrup

Eksisterende forhold

Område i jævnt terræn mellem Astrup og Rækker Mølle. Området er placeret i nærheden af de to landsbyer FASTER og Astrup, der arbejder med et energiprojekt for udvikling af lokalområdet.

I den østlige del af området krydser en 150 kV højspændingsforbindelse og mod øst en 60 kV der udgår fra station Rækker Mølle syd for området.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Omgivelserne til de to landsbyer er jordbrugsområde, men en stor del er udlagt som skovrejsningsområde, der ligger syd for område 15. Der er ingen hindringer i regionplanen for området.

Fremtidige muligheder

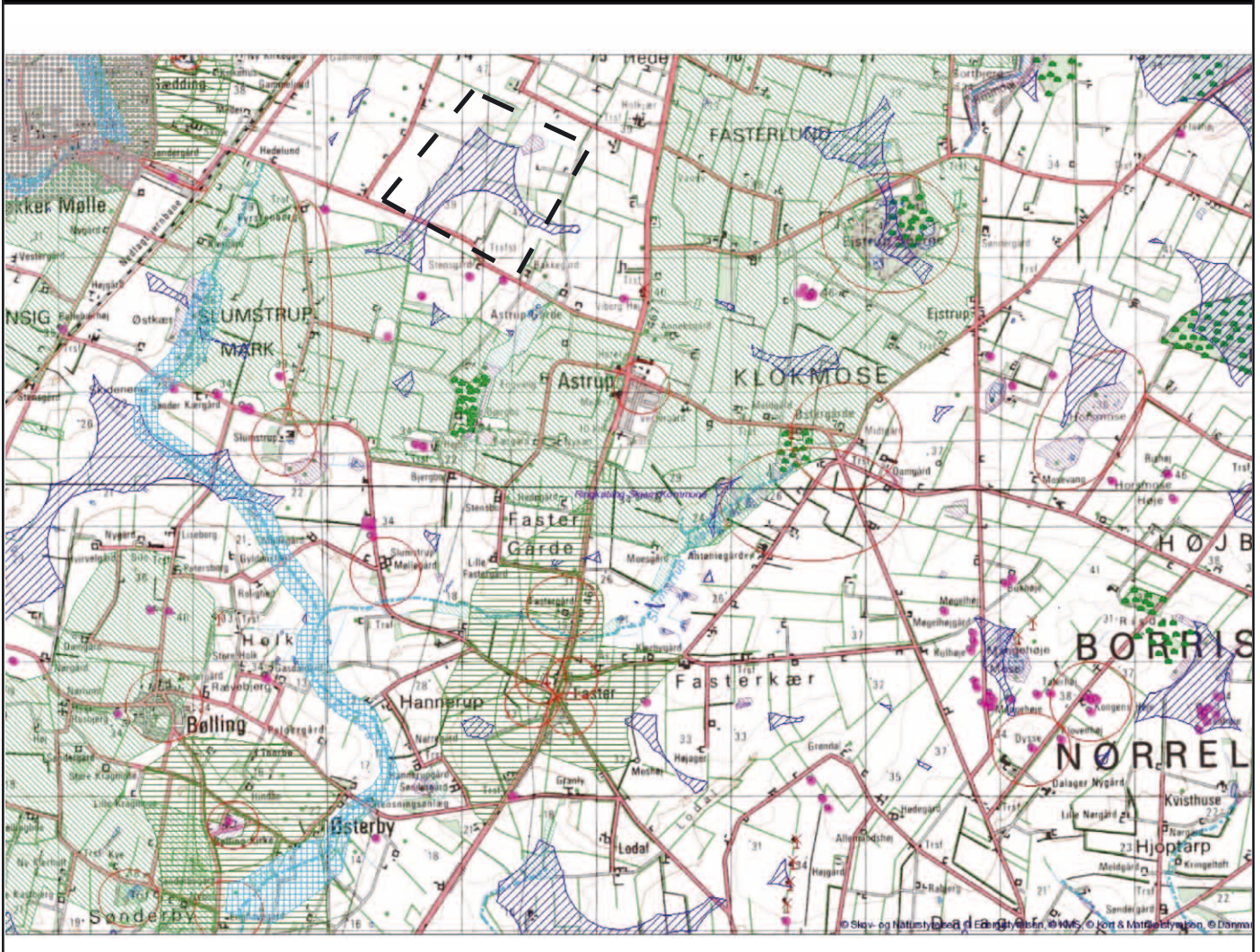
Der skønnes at være mulighed for at rejse to til tre vindmøller på op til 110 m totalhøjde.

Retningslinjer

- * I området må rejses maksimalt 3 vindmøller
- * Maksimal totalhøjde på 110 m
- * Minimum totalhøjde på 100 m

Område 15

Faster-Astrup

1:50.000

667 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 16 Ejstrup

Eksisterende forhold

Jordbrugsområde nord for Borris Plantage. Mindre område. Der er indsendt ansøgning fra lodsejer om opstilling af vindmøller i området.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Fredskov mod syd.

Fremtidige muligheder

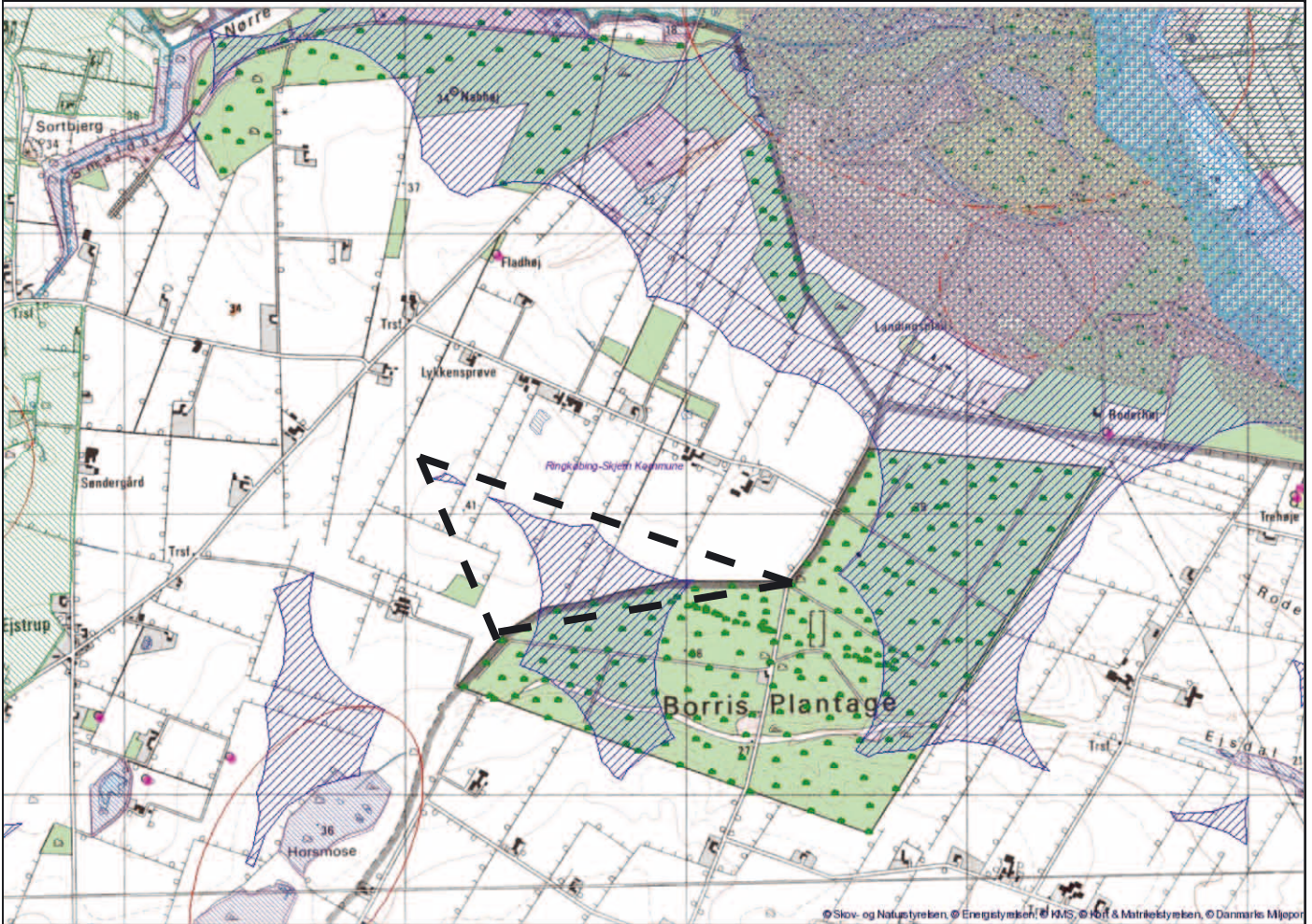
Der skønnes at være mulighed for at rejse to til tre vindmøller på 100 til 110 m totalhøjde i området.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 110 m.
- * Minimum totalhøjde på 100 m.

Område 16

Ejstrup

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kirkeaftaleområde
	600 m til nabo		Statsfredninger
	Kulturmiljøområde		Fredede fortidsminder
	Landskabsområde		Fredskov
	RAMSAR områder		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning
	Eng / Strandeng		Reservater
	Hede / Mose		Kommunegrænser
	Overdrev		Kystnærhedszone
	Beskyttede vandløb		Lavbund, potentielt vådområde
	Nyt rammeområde		
	Eksisterende rammeområde		

Område 17 Vorgod Østerby

Eksisterende forhold

Jordbrugsområde nordvest for Vorgod Østerby. Mindre område. Området kan bruges til demonstration og afprøvning af vindmøller til lav vindstyrke.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Fredskov nord og nordvest for området.

Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse to vindmøller på 130 meter eller en enkelt op til 150 m totalhøjde i området.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 2 vindmøller.
- * I området skal rejses 2 vindmøller, hvis det ikke anvendes til demonstration og afprøvning.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 100 m.

Område 18 Fjelstrup

Eksisterende forhold

Rammeområde Vium Landområde 8, V4 i Kommuneplan 1997 for tidligere Videbæk Kommune.

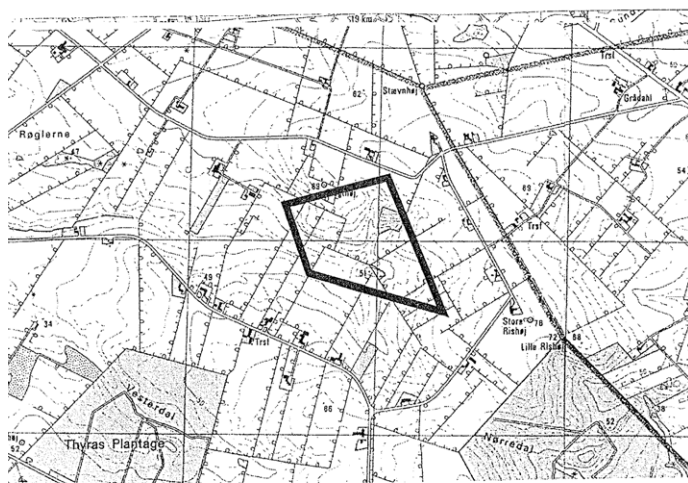
Tre eksisterende vindmøller, en på 600 kW og to på 900 kW. Bakke vest for Kibæk.

Fremtidige muligheder

Området kan fortsat udnyttes til samme størrelse vindmøller.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 79,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 70 m.

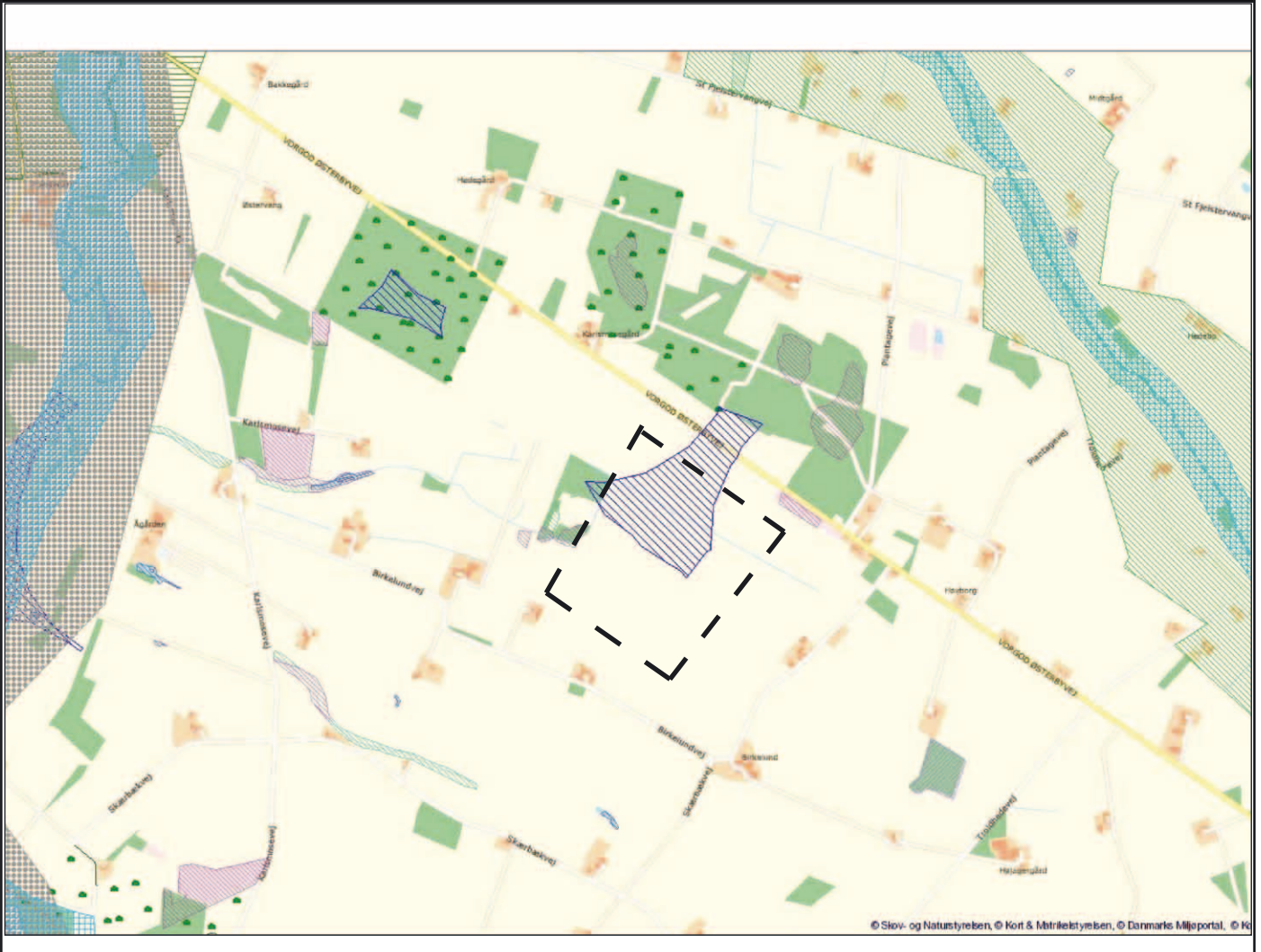

Nr. Vium Landområde 8
Vindmølleområde 4 - Fjelstrup

Mål: 1:25.000

Område 17

Vorgod Østerby

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		Skovrejsningsområde
	600 m til nabo		Kirkeaftaleområde
	500 m til nabo		Statsfredninger
	Landskabsområde		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredede områder
	Eng / Strandeng		Klitfredning
	Hede / Mose		Reservater
	Overdrev		Kommunegrænser
	Beskyttede vandløb		Kystnærhedszone
	Nyt rammeområde		Lavbund, potentielt vådområde
	Eksisterende rammeområde		

Område 19 Troldhede

Eksisterende forhold

Ingen eksisterende vindmøller. Ansøgning om opstilling af fem vindmøller tilknyttet lokal energiprojekt i Troldhede.

Regionplanen, naturbeskyttelse, kulturhistorie og råstofplan

Jordbrugsområde. Fredskov i de centrale dele af området.

Vest for området løber Vorgod Å.

Råstofgraveområde i den nordøstligste del af området, hvor den nordligste vindmølle i et af opstillingsforslagene vil blive placeret.

Fremsidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse fire til fem vindmøller på 125-130 m totalhøjde i området.

Vindmøllerne står på en ret linje fra sydøst til nordvest alternativt indenfor den østlige afgrænsning fra sydvest til nordøst eller i fredskoven.

Det kræver imidlertid, at der gives tilladelse til at opstille den nordligste vindmølle i råstofgraveområde eller at opstille vindmøllerne i fredskov.

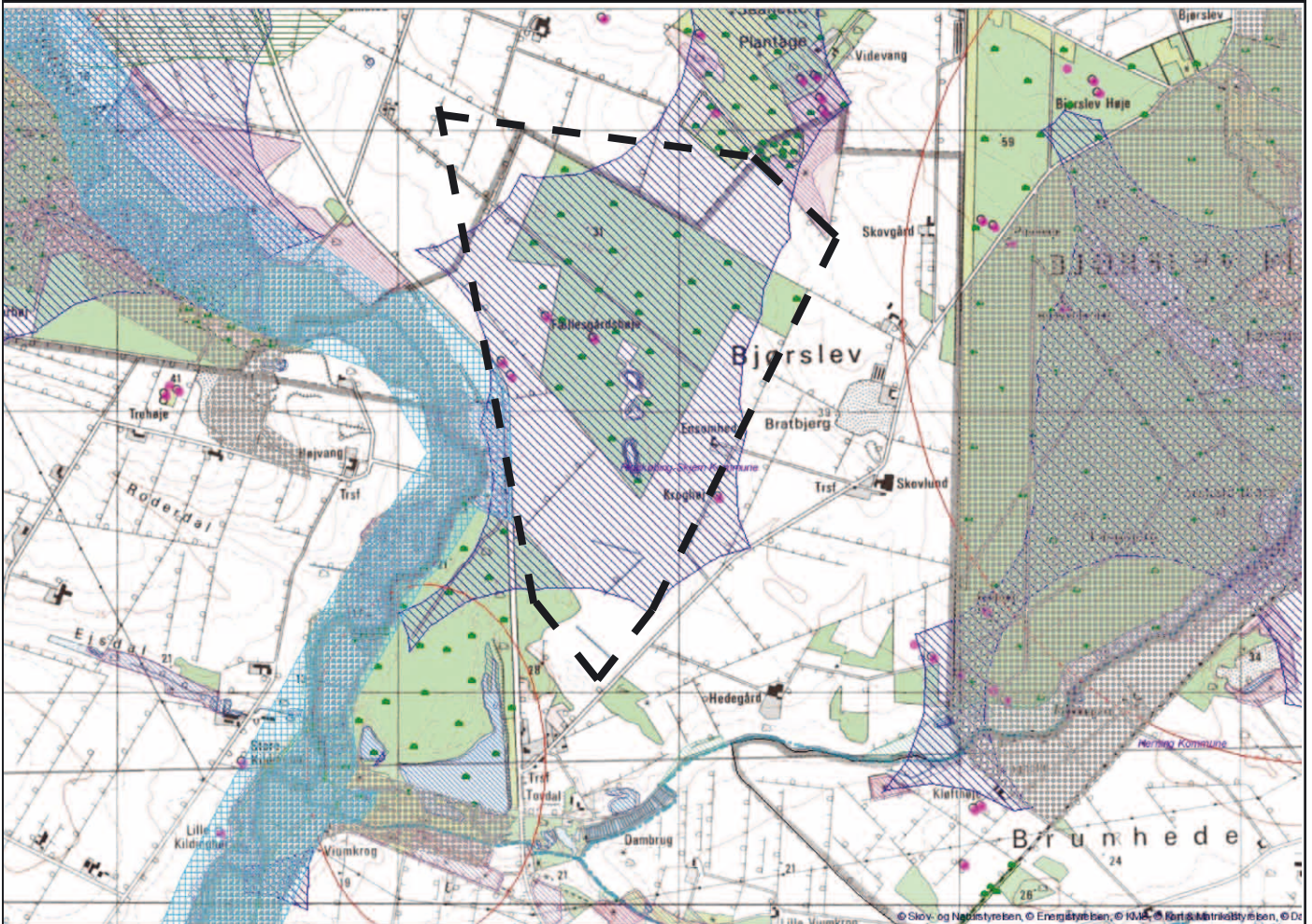
Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt fem vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 130 m.
- * Minimum totalhøjde på 100 m.

Højdegrænsen for møllerne ændres til 150 meter i forbindelse med detailplanlægningen og udarbejdelsen af lokalplan, hvis VVM-redegørelsen viser, at det ikke giver problemer.

Område 19

Troldhede

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 20 Skjern

Eksisterende forhold

Område identisk med område 15 L 19 i forslag til tillæg nr 43 til Kommuneplan 2009 for tidligere Skjern Kommune. Ingen eksisterende vindmøller. Området ligger for foden af Skovbjerg Bakkeø nord for Skjern Ådalen. Området er udlagt i regionplan 2005 med VVM tilladelse.

Lokalplan for området er godkendt.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie.

Vindmølleområde nr. 1 i Regionplan 2005. Skovrejsningsområde i hele området.

Opstilling skal tage hensyn til lokale vandløb.

Frømtidige muligheder

Der er ansøgt om placering af 3 vindmøller på 125-135 m totalhøjde.

Retningslinjer

Anvendelse:

Opstilling af højst tre vindmøller samt som landbrugsareal.

Bebyggelsens art:

Vindmøller.

Bebyggelses højde:

Vindmøller må max have en totalhøjde på 140 m.

Zoneforhold:

Landzone. Området skal forblive i landzone.

Lokalplaner:

Lokalplan nr. 116.

Konsekvenszone

Inden for 500 m fra opstillingsområdet kan der ikke etableres ny støjfølsom anvendelse, herunder boliger.

Andet:

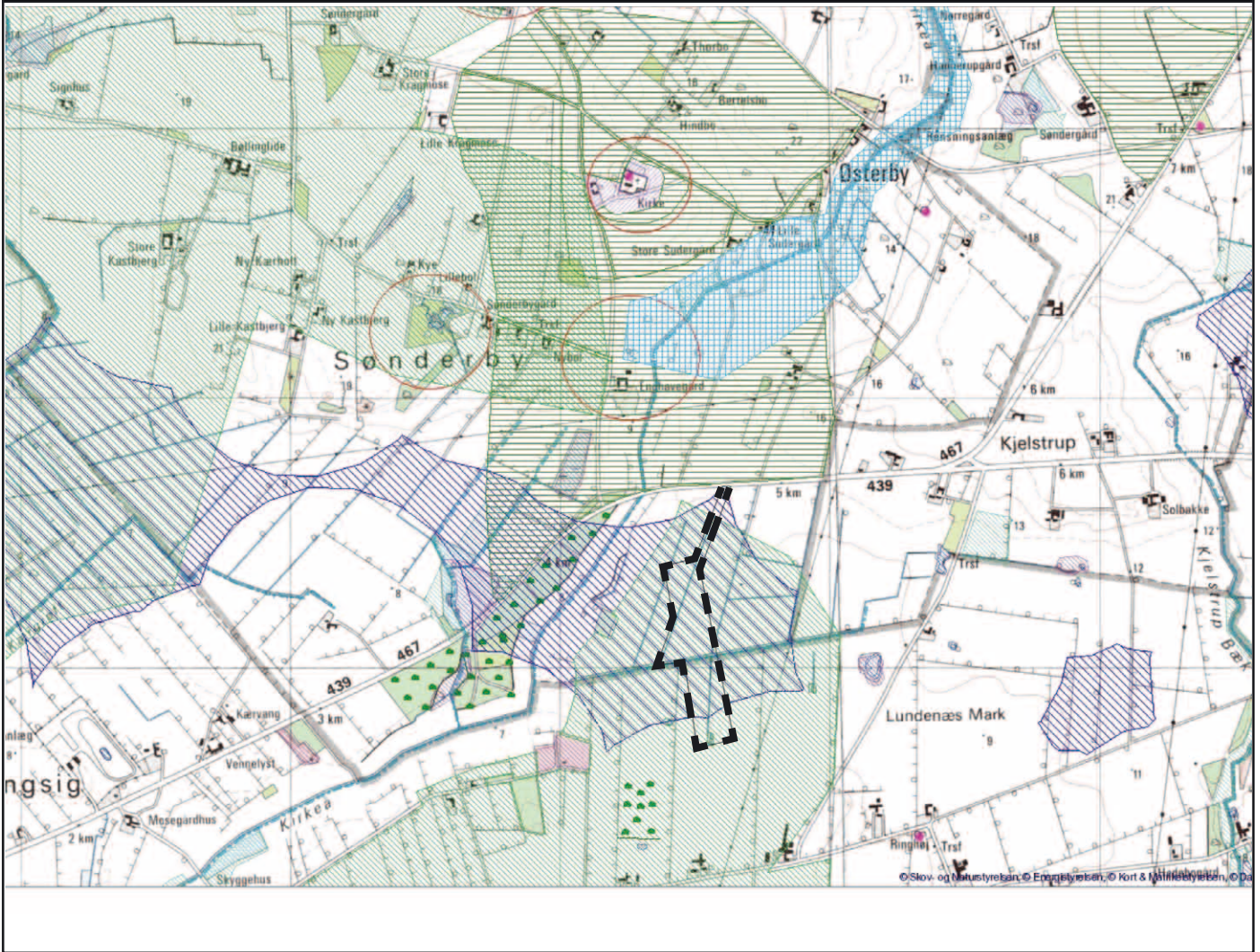
Lokalplanlægning skal sikre:

- at alle vindmøller i området har samme højde og udformning;
- at vindmøller opstilles på en ret linje.

Ved projektet skrottes 12 vindmøller. Heraf en del vindmøller opstillet vest for Skjern i kerneområdet for nationalparken Skjern Å.

Område 20

Skjern

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		Skovrejsningsområde
	600 m til nabo		Kirkeaftaleområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde
	Landskabsområde		Statsfredninger
	RAMSAR områder		Fredede fortidsminder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredskov
	Eng / Strandeng		Fredede områder
	Hede / Mose		Klitfredning
	Overdrev		Reservater
	Beskyttede vandløb		Kommunegrænser
	Nyt rammeområde		Kystnærhedszone
	Eksisterende rammeområde		Lavbund, potentielt vådområde

Område 21 Præstehøj

Eksisterende forhold

Højtliggende jordbrugsområde mellem plantager og øst for Lønborg Hede. Ingen eksisterende vindmøller. Skovområde mod syd og øst. Afstanden til område 21A er under tre km.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Størstedelen af plantagerne er fredskov. Øst for området §3-område med hede. Området ligger i kanten af nationalpark Skjern Å, som vist med blå kontur på kortet nedenfor. To af de tre ansøgte vindmøller, vil stå i et område afgrænset som Kategori 2 Natur-udviklingsområde. Den tredje og en evt fjerde mølle nord for disse vil stå i område afgrænset som kategori 3, Kulturlandskaber - intensive og ekstensive landbrugsområder med plads til fortsat husdyrproduktion. Vindmøllerne placeres således udenfor kerneområdet, men i et område, der på sigt kunne udvikles til nyt naturområde.

I VVM og miljørapport skal den landskabelige sårbarhed og påvirkningen af Natura 2000 og eventuelle beskyttede arter særligt analyseres.

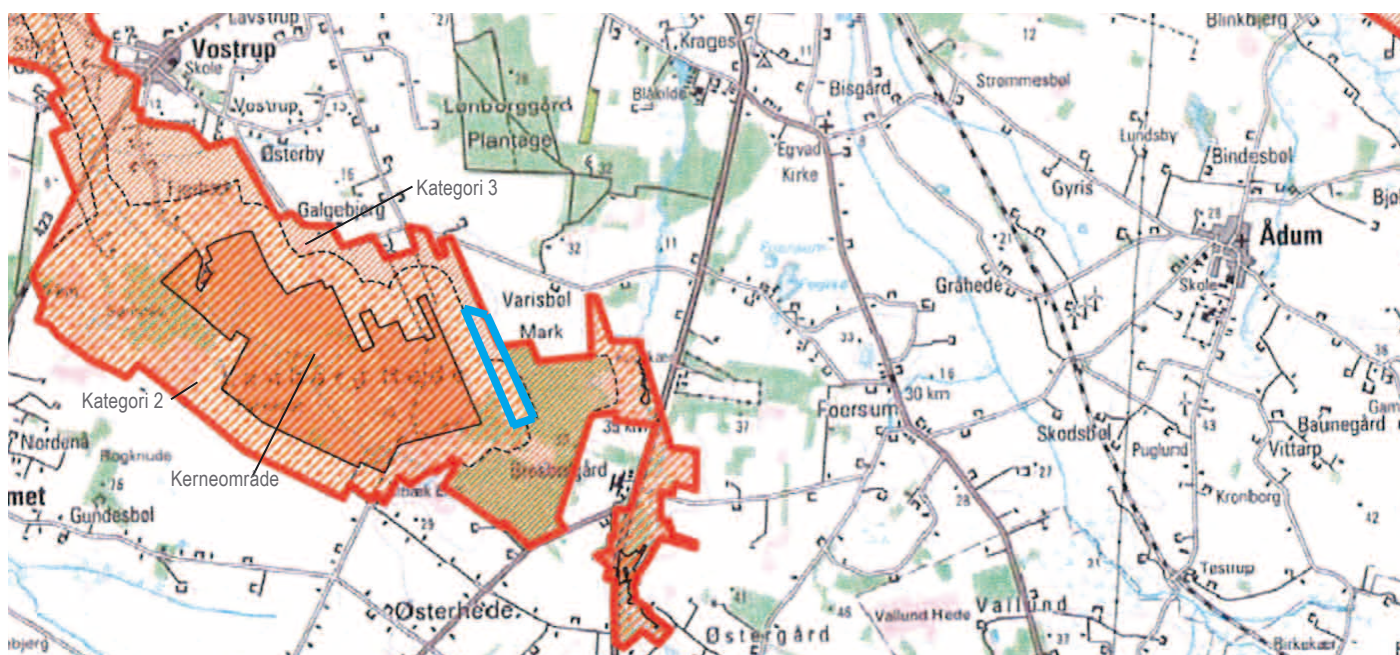
Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse i alt fire vindmøller på op til 150 m totalhøjde. Vindmøllerne placeres på en række fra nordvest til sydøst parallelt med hegn og skovbryn. Område 21 og område 21A ligger med en afstand på 1,8 km, hvilket bryder med det overordnede princip om, at der skal være mindst 3 km mellem områderne. I forbindelse med den videre planlægning skal der derfor laves en samlet vurdering af de to områder for afklaring af, om de begge kan/bør realiseres.

Retningslinjer

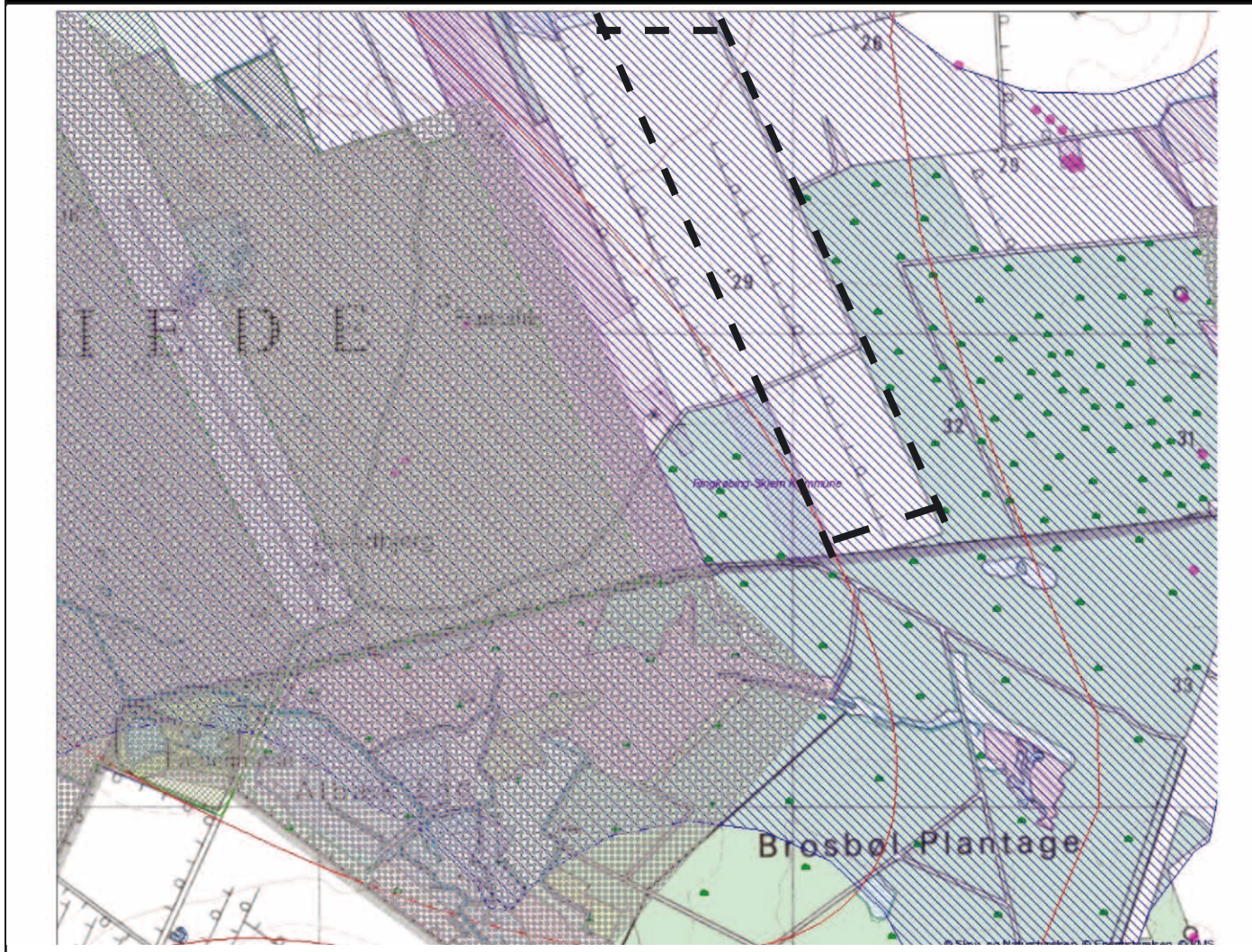
- * I området kan rejses maksimalt 4 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 125 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en ret linje med cirka lige stor afstand.

Visualisering af fire vindmøller ved Præstehøj set fra klit ved parkeringsplads på Lønborg Hede mod sydøst.

Område 21

Præstehøj

1:15.000

200 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 21 A Brosbøl Bro

Eksisterende forhold

Område øst for Brosbøl Plantage med lille skala. Lille landskabsrum omgivet af plantager og med mindre vandløb i de åbne rum. Mange lægiverne mod vest. Terrænet stiger mod vest og øst i forhold til Vardevej. Affaldsdeponi umiddelbart nord for området.

Afstanden til område 21 er under tre km.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Plantagen nordligst i området er fredskov. I fredskoven flere fredede gravhøje med beskyttelseslinje på 100 m, som ikke kan overskrides, hvilket også gælder vingeoverslag.

Mod nordøst mindre §3-område med hede.

Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse i alt tre vindmøller på op til 140 m totalhøjde.

Vindmøllerne placeres på en række fra vest til øst.

Område 21A og område 21 ligger med en afstand på 1,8 km, hvilket bryder med det overordnede princip om, at der skal være mindst 3 km mellem områderne. I forbindelse med den videre planlægning skal der derfor laves en samlet vurdering af de to områder for afklaring af, om de begge kan/bør realiseres. Område 21A ligger med større afstand til Hemmet, Sdr. Vium og Lønborg Hede samt Skjernådalen end område 21 og vil derfor være mindre markant fra disse steder.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 140 m.
- * Minimum totalhøjde på 125 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en ret linje med cirka lige stor afstand.

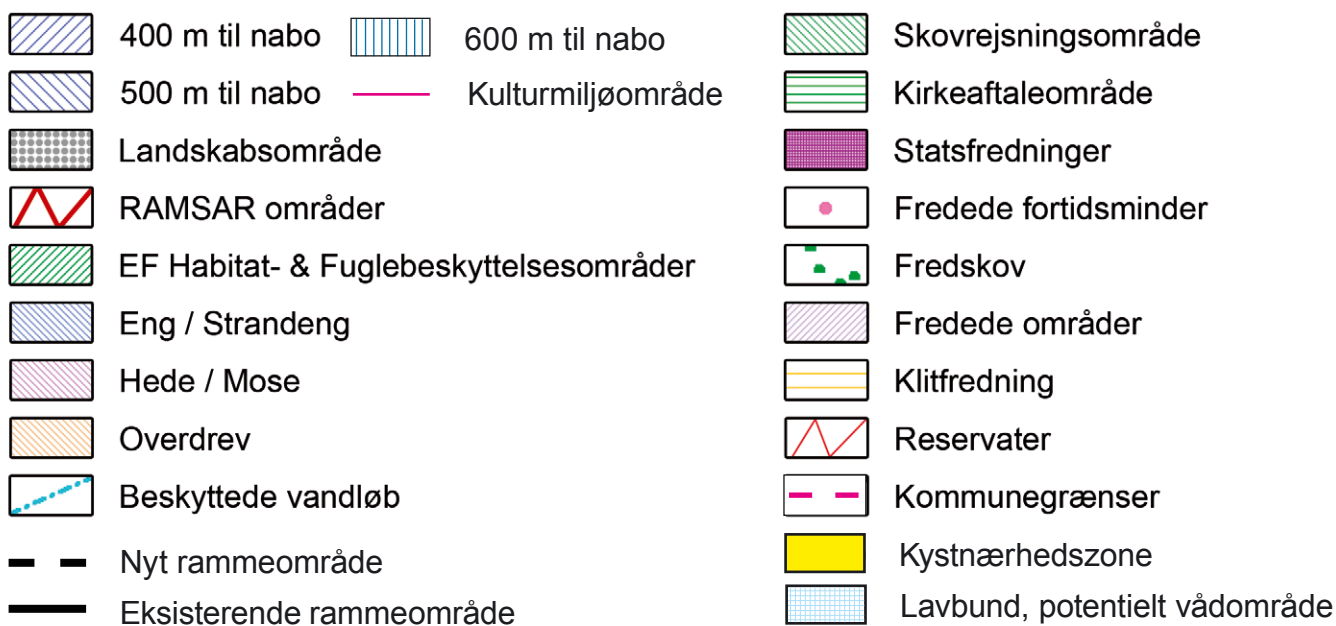
Område 21 A

Brosbøl Bro

1:15.000

200 m

Område 22 Lønborg Hede

Eksisterende forhold

Lavtliggende jordbrugsområde syd for Lønborg Hede. Ingen eksisterende vindmøller.

Nyt forslag foreslår syv vindmøller på 145 m i en række gennem området.

Den midterste del af området er udlagt som rammeområde V4 i Kommuneplan 2005-2016 for tidligere Egved Kommune.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Området ligger lige syd for afgrænsningen af nationalpark Skjern Ådal. Afgrænsningen følger markeringen af landskabsområde i Regionplan 2005. I området mindre partier §3 hedeområde.

Området ligger ca 1,7 km fra område 23 Hemmet. Det medfører, at realisering af dette område forhindrer realisering af område 23, idet der skal holdes en afstand på 3 km mellem parkerne.

Fremtidige muligheder

Der er en ansøgning om placering af syv vindmøller på 150 m. En række på syv vindmøller kan blive meget dominerende foran heden og det skal derfor i VVM-proces-

sen vurderes, om projektet skal reduceres til f.eks. max fem vindmøller.

Område 22 har første prioritet frem for område 23. I VVM og miljørapport skal den landskabelige sårbarhed og påvirkningen af Natura 2000 og eventuelle beskyttede arter særligt analyseres.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 7 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 125 m.

Området har tidligere være undersøgt for opstilling af ti vindmøller på 100 m. Ringkjøbing Amt gennemførte planlægning med VVM-redegørelse, men projektet blev forkastet. I begrundelsen for dette, skriver Ringkjøbing Amt:

'Afslag på projektet har følgende begrundelse: Amtsrådet har vurderet, at vindmøllerne - særligt det 100 meter høje alternativ - vil medføre en markant visuel påvirkning med negativ konsekvens for Lønborg Hede, Skernådal og Lønborg Kirke og Lønborggård som kulturhistoriske bygninger. Endvidere viste høringsperioden en markant lokal modstand mod planforslaget.' Ringkjøbing-Skjern byråd vælger at genfremsætte forslaget, idet den lokale modstand mod område 23 har været stor, specielt fra borgere i Sdr. Vium. Endvidere kan området rumme mange store vindmøller, og dermed give et væsentligt bidrag til produktion af elektricitet uden forurening.

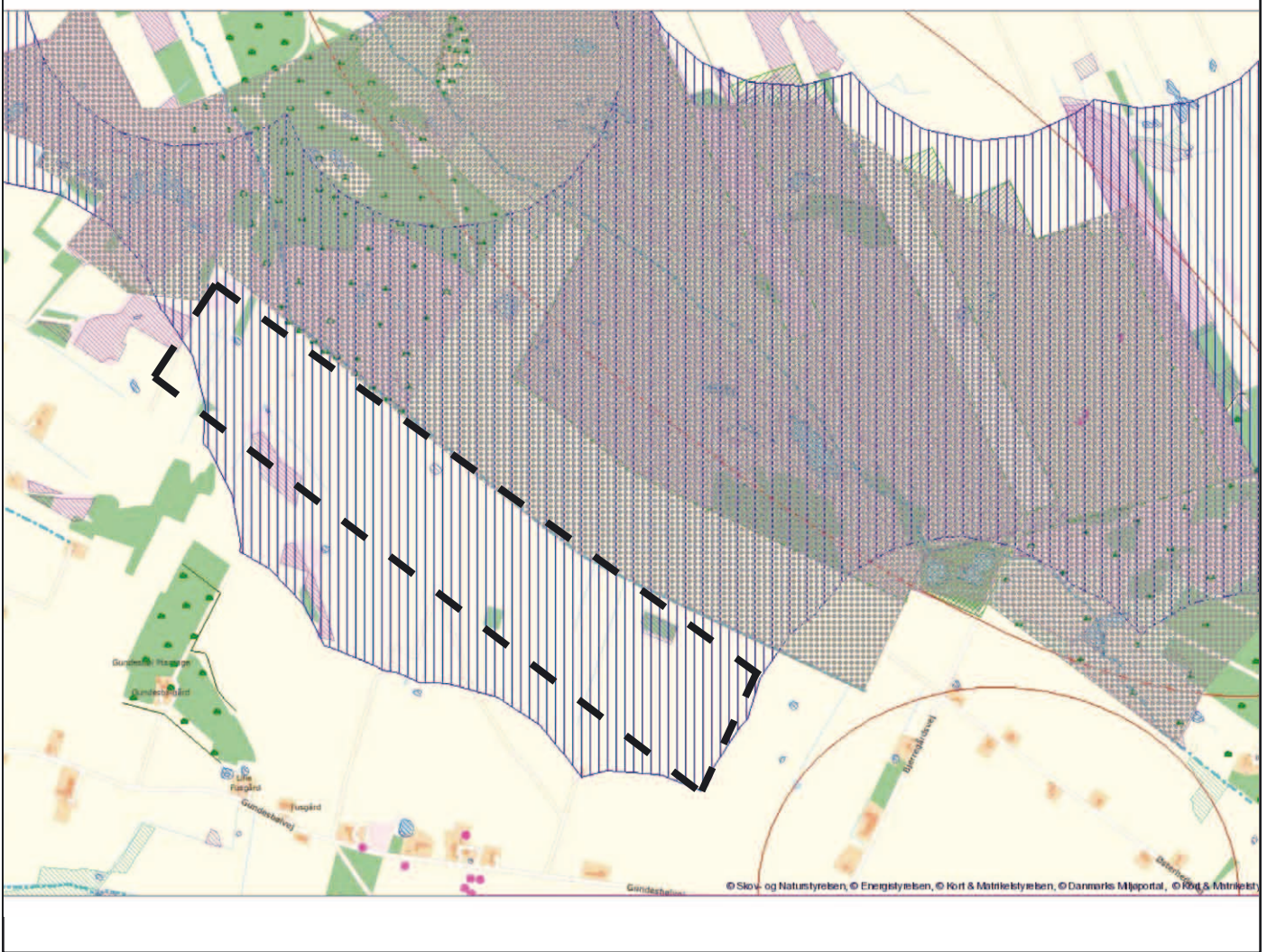
Visualisering af syv vindmøller i en række set fra klitten ved parkeringspladsen på Lønborg Hede. Sammensat panorama.

Visualisering af syv vindmøller i en række set fra landevejen nord for Nr. Bork mod nord med Lønborg Hede og Præstehøj.

Område 22

Lønborg Hede

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 23 Hemmet

Eksisterende forhold

Lavtliggende eng og jordbrugsområde mellem Hemmet og Sdr. Vium. Området er udlagt til store vindmøller i Regionplan 2005 med VVM-tilladelse og vedtaget tillæg nr. 1 til Regionplan 2005 i december 2006. Kommune- og lokalplanlægning er ikke udført. Byrådet i Ringkøbing-Skjern besluttede i september 2007, at planarbejdet skulle udføres, men besluttede herefter i april 2008, at det skal afvente temaplanlægningen for hele kommunen på grund af lokale protester og lokale interesser i alternative placeringer.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie
Området ligger ca 1,7 km fra område 22 Lønborg Hede. Det medfører, at område 22 og 23 ikke kan realiseres begge, hvis der skal holdes en afstand på 3 km mellem parkerne.

Fremtidige muligheder

Der er givet VVM-tilladelse til enten tre vindmøller på op til 150 m eller fire vindmøller på op til 127 m.

Området er alternativ til område 22, og område 22 har førsteprioritet. Det betyder, at område 23 kun vil blive gennemført, hvis område 22 ikke kan gennemføres.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 4 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 125 m.

Ved realisering af projektet vil der blive skrottet 15 vindmøller, hvoraf de 8 står i tidligere Egved Kommune ved Hemmet Strand, Lønborg og Tarm og de øvrige ved Tændpipe og Gestenge. Ialt 2,5 MW nedtages og der opføres omkring 11 MW.

Ringkøbing-Skjern Byråd har valgt at vurdere dette område i relation til de øvrige muligheder i tidligere Egved Kommune, således at den bedst mulige løsning for både mennesker, natur og landskab samt produktion af vedvarende energi kan opnås.

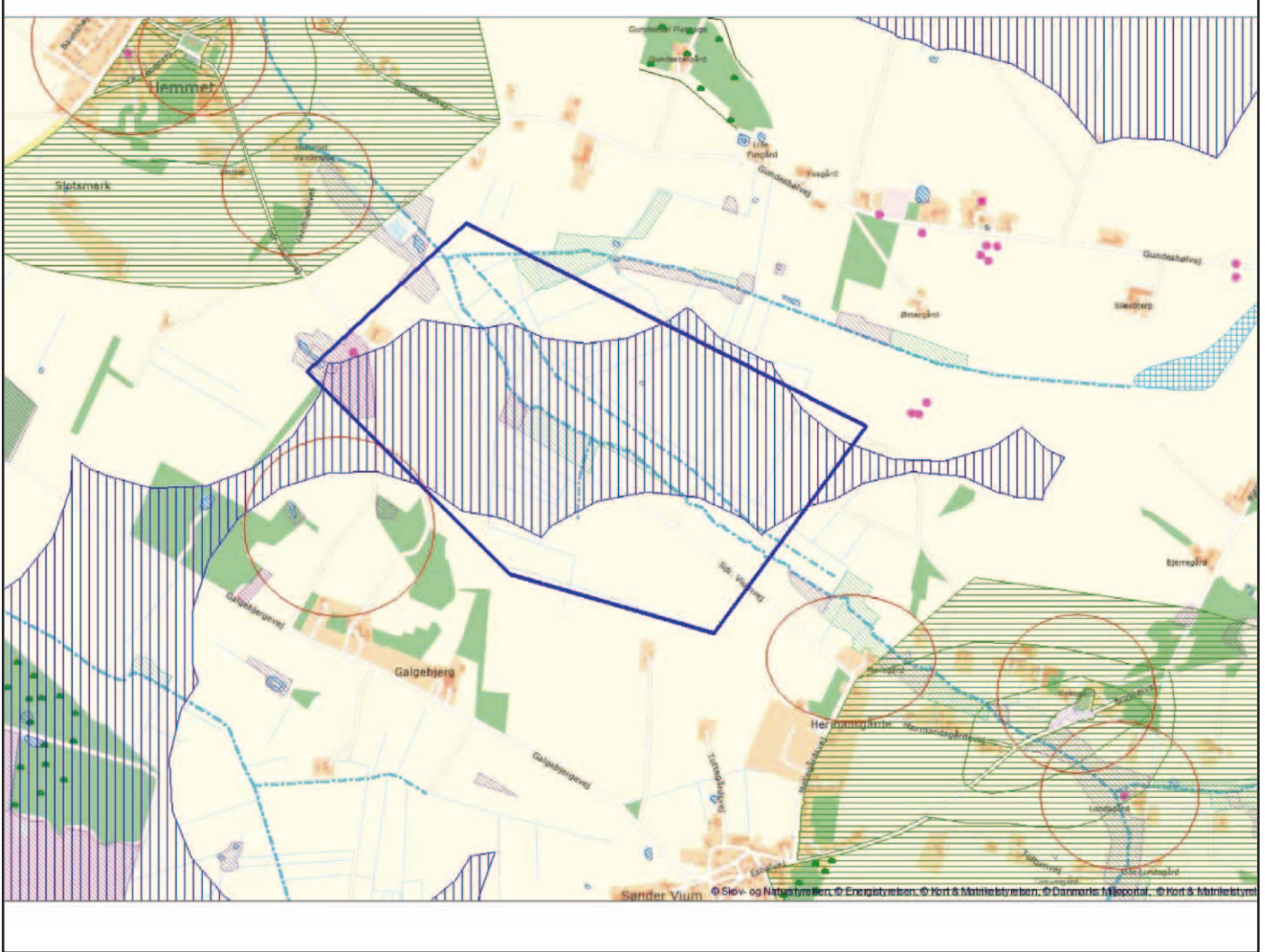
Visualisering af tre vindmøller ved Hemmet set fra klitten ved parkeringspladsen på Lønborg Hede. Normalobjektiv.

Visualisering af tre vindmøller ved Hemmet set fra landevejen nord for Nr. Bork mod nord med Hemmet og Præstehøj.

Område 23

Hemmet

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kirkeaftaleområde
	600 m til nabo		Statsfredninger
	Landskabsområde		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredede områder
	Eng / Strandeng		Klitfredning
	Hede / Mose		Reservater
	Overdrev		Kommunegrænser
	Beskyttede vandløb		Kystnærhedszone
	Nyt rammeområde		Lavbund, potentielt vådområde
	Eksisterende rammeområde		

Område 24 Holmen

Eksisterende forhold

Ingen eksisterende vindmøller. Ligger ved Ringkøbing Fjord mellem Nørre Bork og Skuldbøl med sommerhusområder på begge steder.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie.

Kystzone og landskabsområde. Langs kysten strandbeskyttelseslinje på 300 m og kystzone som skal friholdes for bebyggelse ca 600 m bag kyst. Ramsar, habitat, fuglebeskyttelse og fredning i Ringkøbing Fjord.

Mindre kulturområde i den nordøstligste del af området, som ikke vil komme i berøring med opstillingen af vindmøllerne.

Realisering af vindmølleparken kræver enten at regionplanens retningslinje for landskabsområdet ophæves eller at VVM-redegørelsen vurderer og sandsynliggør, at vindmøllerne ikke vil ændre landskabets særlige karakter.

Fremtidige muligheder

Der er ansøgt om placering af 5 vindmøller, hvoraf de to står indenfor området som ønskes friholdt for bebyggelse.

Der kan rummes en mølle mere sydligere og hele rækken kan rykkes en anelse mod syd, således at der kan være 5 møller udenfor området, der skal friholdes for bebyggelse. Alternativt kan der eventuelt opstilles 6 vindmøller, hvor den ene står i området, der skal friholdes for bebyggelse.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 6 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 100 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en eller to parallelle rette linjer med cirka lige stor afstand mellem vindmøllerne i den enkelte række. Opstilling i en række og to rækker undersøges i forbindelse med VVM-redegørelsen.
- * I forbindelse med udarbejdelse af lokalplan og VVM-redegørelse skal særligt påvirkningen af kysten, Bork Kirke, turisme og friluftslivet (kyststien m.v.) samt beskyttelsesinteresserne i Ringkøbing Fjord og eventuelle beskyttede arter undersøges.

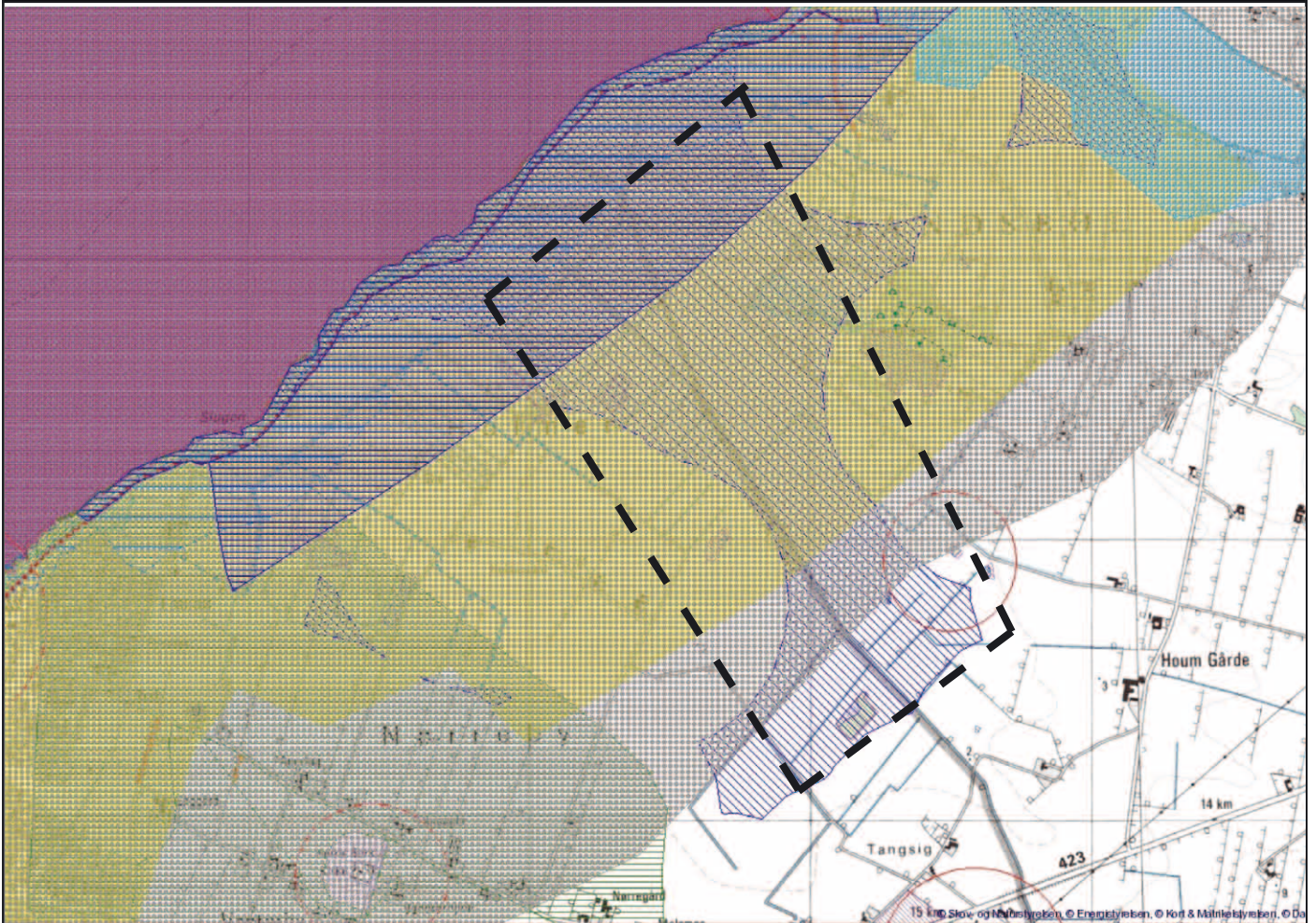
Visualisering af fem vindmøller i en række ved Holmen set fra landevejen sydvest for parken.

Visualisering af fem vindmøller i en række ved Holmen set fra Skuldbøl mod sydøst.

Område 24

Holmen

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kystzone, friholdes for bebyggelse		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 25 Sønder Bork

Eksisterende forhold

Rammeområde V10 i Kommuneplan 2005-2016 for tidligere Egvad Kommune. Området ligger lige nord for kommunegrænsen til Varde Kommune sydvest for Sønder Bork i et stort fladt område.

19 eksisterende vindmøller på 600 kW med totalhøjde 69 m. Vindmøllerne står i et symmetrisk mønster med tre rækker med seks eller syv i hver.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Nordøst for området Bork Kirke med kirkeaftaleområde, der dog ikke berører rammeområdet. Hele området samt omgivelserne mod nord, øst og sydøst er landskabsområde.

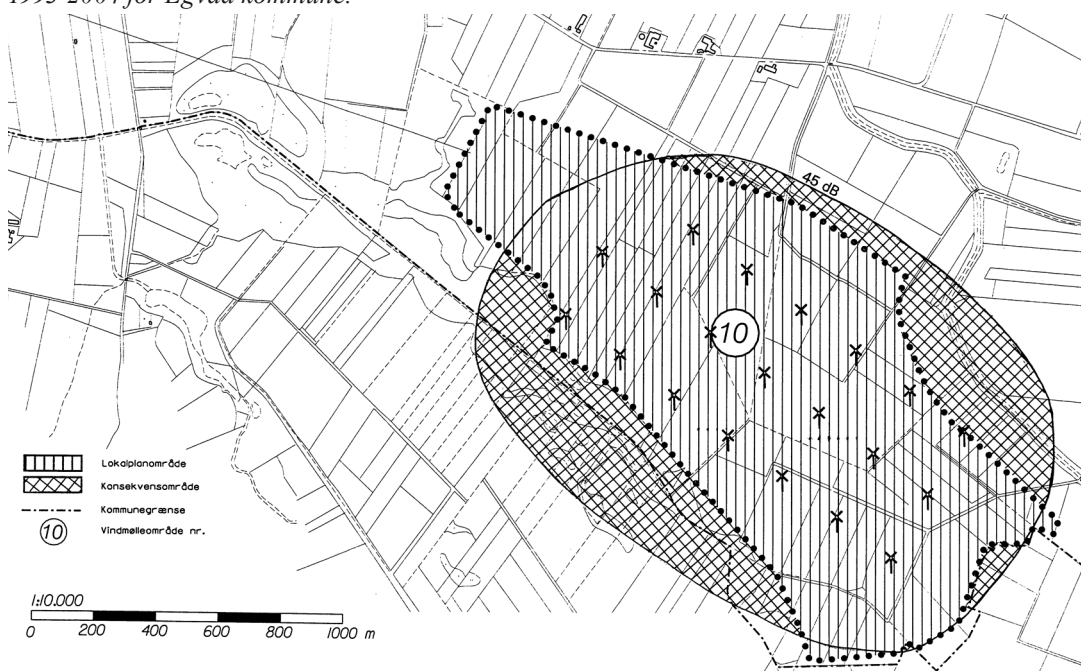
Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse otte til ti vindmøller på op til 150 m totalhøjde i område V10 og V10.1, når de eksisterende vindmøller skal udskiftes.

Retningslinjer

- * I område V10 og V10.1 kan rejses maksimalt 10 nye vindmøller, når de eksisterende vindmøller er fjernet.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 100 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en til tre parallelle rette linjer med cirka lige stor indbyrdes afstand mellem vindmøllerne.

Kortudsnit med konsekvensområde for vindmøllepark ved Bork Mærsk, område V10. Gengivet fra tillæg nr. 18 til kommuneplan 1993-2004 for Egvad kommune.

Område 27 Sønder Vium

Eksisterende forhold

Eksisterende vindmøllepark med ti stk vindmøller på hver 900 kW med totalhøjden 77 m. Vindmølleområde V12, lokalplan 76 for tidligere Egvad Kommune.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Skove mod sydvest er fredskov. Fredede gravhøje mod sydvest. Flere §3-områder indenfor og nær området.

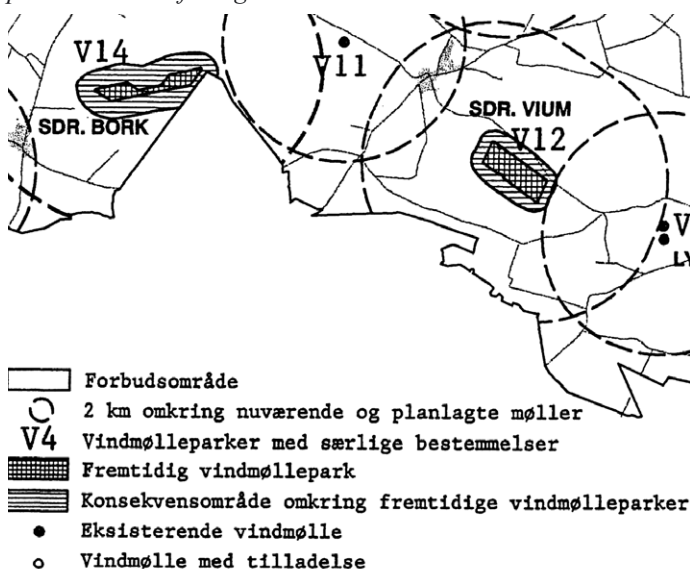
Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse fire til seks vindmøller på op til 150 m totalhøjde, hvis området udvides, som vist på kortet side 63.

Retningslinjer

- * I område V12 og V12.1 kan rejses maksimalt 6 nye vindmøller, når de eksisterende vindmøller er fjernet.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 100 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en eller flere parallelle rette linjer med cirka lige stor afstand mellem møllerne.

Kortudsnit med konsekvensområde for vindmøllepark ved Sønder Vium, område V12. Gengivet fra tillæg nr. 6 til kommuneplan 1997-2008 for Egvad kommune.

Område 28 Østergård

Eksisterende forhold

Eksisterende vindmøllepark med 3 stk 660 kW vindmøller, der har en totalhøjde på ca 74 m.

Vindmølleområde V16 i Kommuneplan 2005-2016 for tidligere Egvad Kommune.

Alle tre vindmøller er placeret i et råstofgraveområde.

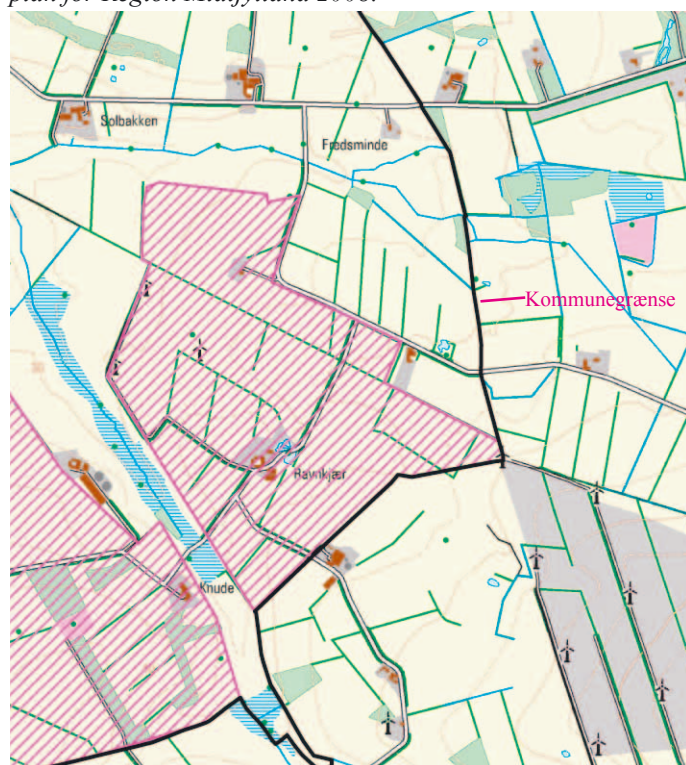
Fremtidige muligheder

Vindmøllerne kan udskiftes til vindmøller på omtrent samme størrelse. Tilladelse kræves til fortsat opstilling i råstofgraveområdet.

Retningslinjer

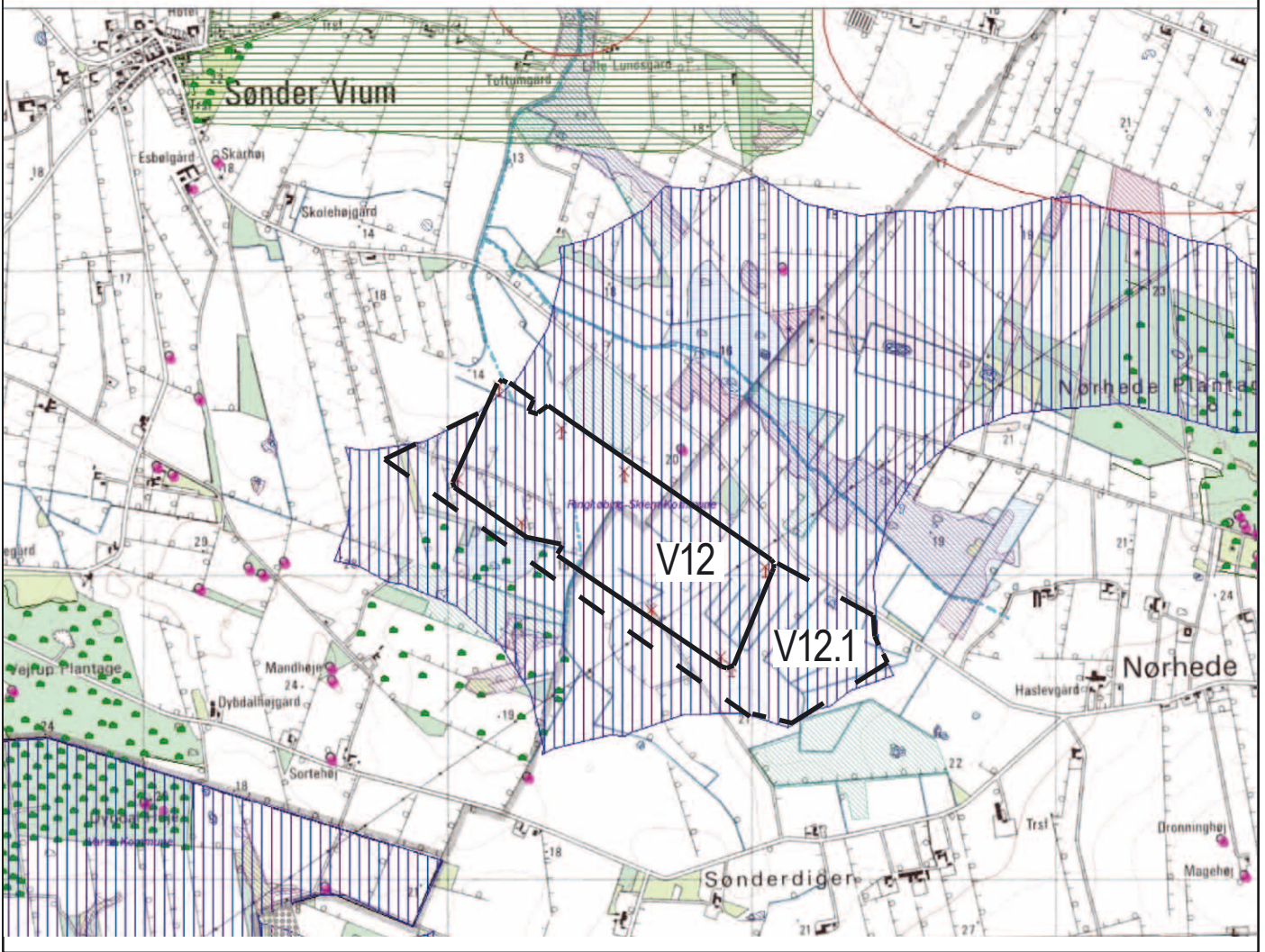
- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller, når de eksisterende vindmøller er fjernet.
- * Maksimal totalhøjde på 79,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 70 m.

Tre vindmøller ved Østergård, vindmølleområde V16 i kommuneplan 2005 - 2016 for tidligere Egvad Kommune. Vindmøllerne står i et råstofgraveområde. Udsnit af kort side 129 i Råstofplan for Region Midtjylland 2008.

Område 27

Sønder Vium

1:25.000

333 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 29 Gråhede nord

Eksisterende forhold

Lavtliggende jordbrugsområde omkring Gråhede Bæk. Mod nordøst afgrænset af jernbanen. 1,6 km mod sydøst tre vindmøller i område V15, Kommuneplan 2005-2016 for tidligere Egved Kommune. Område V15 nedlægges, når forslaget til vindmølleplanen vedtages.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie §3 beskyttet vandløb omkring Gråhede Bæk. Afstand til jernbane skal være mindst totalhøjden for vindmøllerne.

Nordvest for vindmøllerne ligger Egved Kirke. Påvirkningen af oplevelsen af kirken i kulturlandskabet skal undersøges i forbindelse med en VVM-redegørelse.

Skovrejsningsområde i et bælte omkring bækken.

Fremtidige muligheder

Der er ansøgt om tre vindmøller på en række fra nordvest til sydøst på vestsiden af vejen gennem området.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 130 m.
- * Minimum totalhøjde på 107 m.

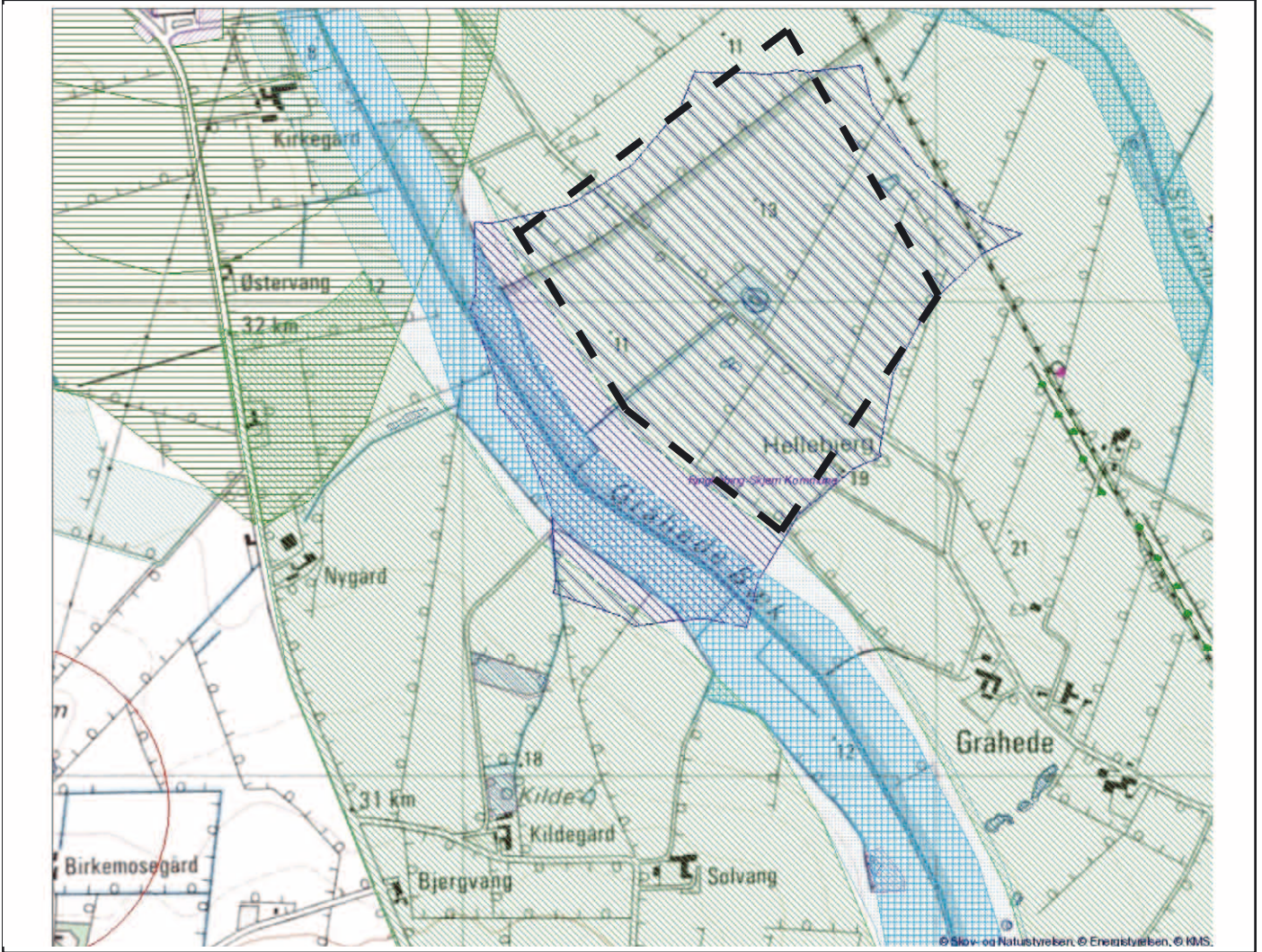
Tre vindmøller på 127 m totalhøjde set fra den sydvestlige udkant af Tarm mod sydøst.

Tre vindmøller på 127 m totalhøjde set fra landevejen vest for Egved Kirke.

Område 29

Gråhede nord

1:14.000

250 m

	400 m til nabo		600 m til nabo		Skovrejsningsområde
	500 m til nabo		Kulturmiljøområde		Kirkeaftaleområde
	Landskabsområde		Statsfredninger		Fredede fortidsminder
	RAMSAR områder		Fredskov		Fredede områder
	EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Klitfredning		Reservater
	Eng / Strandeng		Kommunegrænser		Kystnærhedszone
	Hede / Mose		Lavbund, potentielt vådområde		
	Overdrev				
	Beskyttede vandløb				
	Nyt rammeområde				
	Eksisterende rammeområde				

Område 30 Bindsbøl

Eksisterende forhold

Ingen eksisterende vindmøller. Fladt lavtliggende jordbrugsområde med en del hegn og flere mindre skovområder i den østlige del. Området ligger nord for Ådum med en afstand på minimum 2,7 km til vindmøller i område 29.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Beskyttet vandløb i den nordlige og østlige del. Flere mindre områder med hede eller mose beskyttet af §3 i Naturbeskyttelsesloven.

Syd for vindmøllerne ligger Ådum Kirke. Påvirkningen af oplevelsen af kirken i kulturlandskabet skal undersøges i forbindelse med en VVM-redegørelse.

Det skal i VVM-redegørelsen vurderes, om der er konflikt med skydeterrænet på Borris Sønderland, da området ligger mindre end fem kilometer fra dette.

Fremtidige muligheder

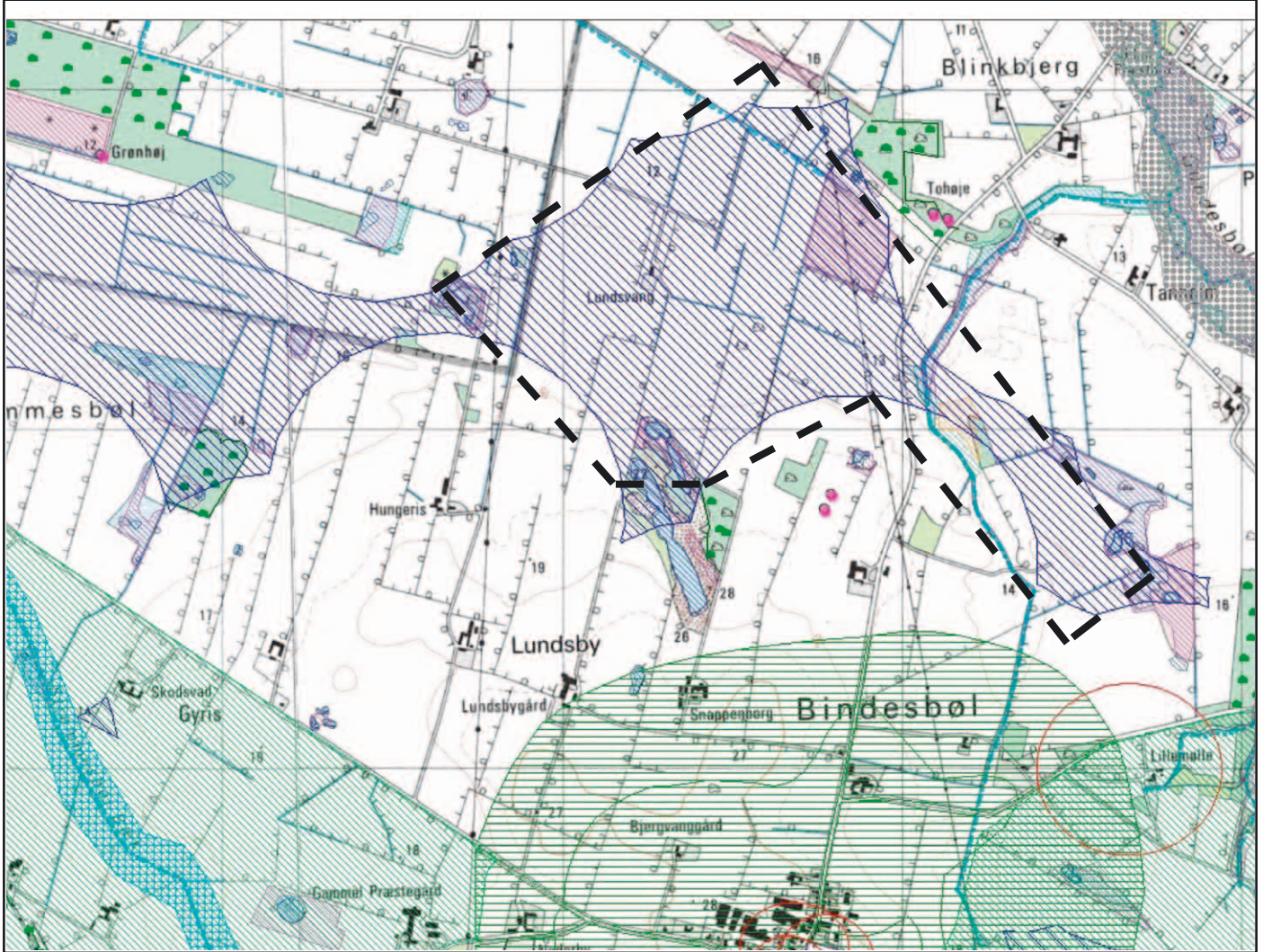
I området kan der opstilles op til 5 vindmøller i en ret linje parallelt med den nordøstlige afgrænsning eller der kan opstilles op til 6 møller i 2 parallelle rækker i den vestlige del af området. Det sidste forudsætter, at boligen Lundsvang midt i området, der har været ubeboet siden 2000, bliver nedlagt. De seks vindmøller i det sidste opstillingsforslag vil desuden blive placeret mindre end tre kilometer fra område 29. Derfor forudsætter det sidste opstillingsforslag, at vindmøllerne kan opstilles uden visuel konflikt med vindmøller i område 29, der ligger minimum 2,7 km væk. Det skal i VVM-redegørelsen for området vises, om en drejning af vindmøllerne, så de bliver mere parallelle med område 29, giver et bedre visuelt samspil mellem de to parker.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 6 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 120 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en linje eller to parallelle linjer med cirka lige stor afstand mellem vindmøllerne. Ved opstilling i to rækker, skal der være lige mange vindmøller i begge rækker.

Område 30

Bindesbøl

1:20.000

420 m

400 m til nabo	600 m til nabo	Skovrejsningsområde
500 m til nabo	Kulturmiljøområde	Kirkeaftaleområde
Landskabsområde		Statsfredninger
RAMSAR områder		Fredede fortidsminder
EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredskov
Eng / Strandeng		Fredede områder
Hede / Mose		Klitfredning
Overdrev		Reservater
Beskyttede vandløb		Kommunegrænser
Nyt rammeområde		Kystnærhedszone
Eksisterende rammeområde		Lavbund, potentielt vådområde

Område 31 Barslund Mose

Eksisterende forhold

Lavtliggende jordbrugsområde ved Barslund Mose. Landskab med store dimensioner.

Ingen eksisterende vindmøller. Flere mindre skovområder mod vest og syd.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Sydvest for området §3-område med hede.

Frømtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse i alt fire vindmøller på op til 150 m totalhøjde.

Vindmøllerne placeres på en række fra nordvest til sydøst.

Udnyttelsen af området skal afvente afklaring med Miljøministeriet i forhold til interesseområde 37.

Retningslinjer

- * I området kan rejses maksimalt 4 vindmøller.
- * Maksimal totalhøjde på 149,9 m.
- * Minimum totalhøjde på 125 m.
- * Vindmøllerne skal stå på en ret linje med cirka lige stor afstand.

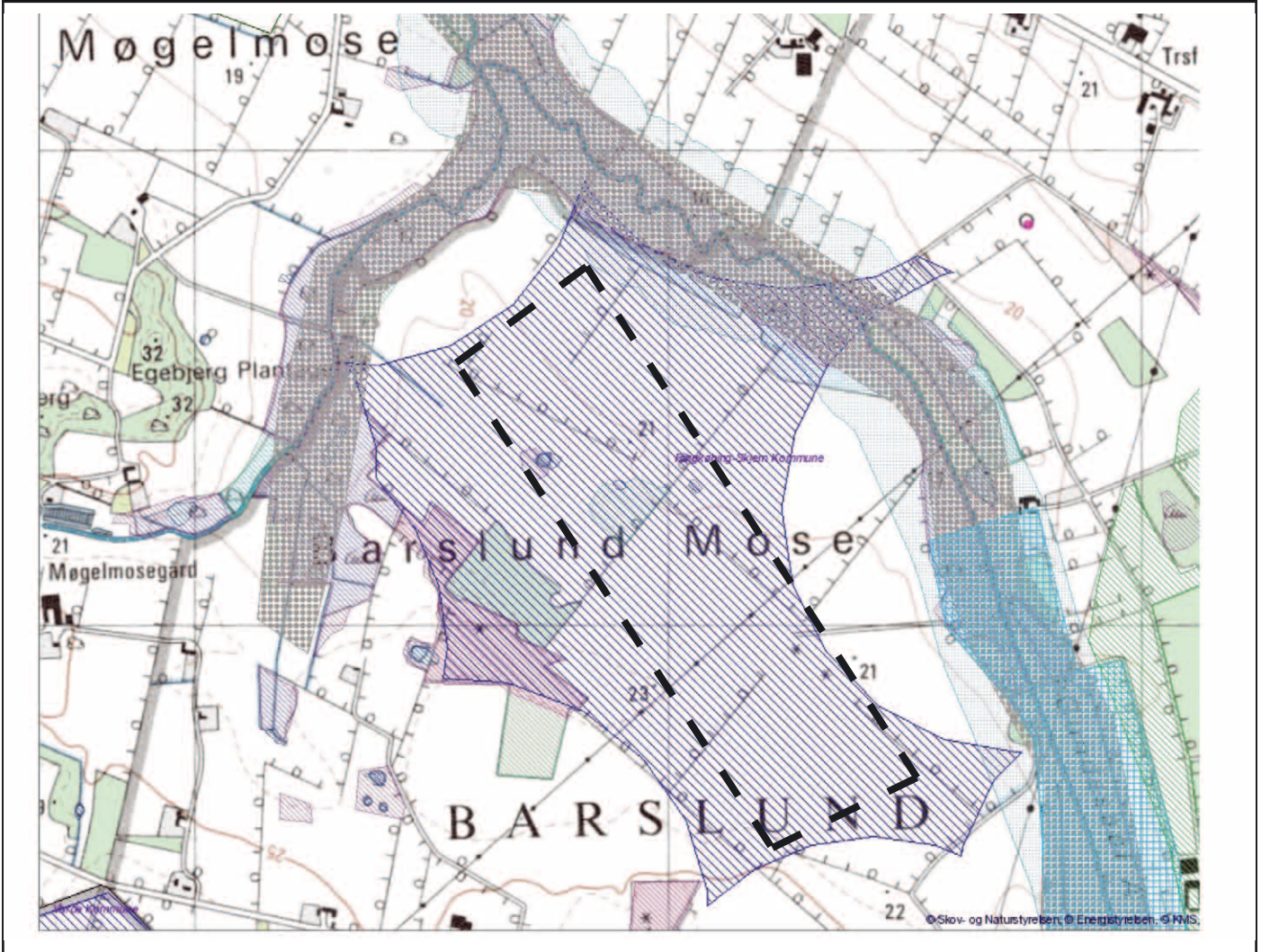
Visualisering af 4 stk 143,5 m høje vindmøller set fra rundkørsel vest for Hoven.

Visualisering af 4 stk 143,5 m høje vindmøller set fra landevejen syd for vindmøllerne.

Område 31

Barslund Mose

1:15.000

200 m

400 m til nabo	600 m til nabo	Skovrejsningsområde
500 m til nabo	Kulturmiljøområde	Kirkeaftaleområde
Landskabsområde		Statsfredninger
RAMSAR områder		Fredede fortidsminder
EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredskov
Eng / Strandeng		Fredede områder
Hede / Mose		Klitfredning
Overdrev		Reservater
Beskyttede vandløb		Kommunegrænser
Nyt rammeområde		Kystnærhedszone
Eksisterende rammeområde		Lavbund, potentielt vådområde

Område 32 Fjaldene vindmøllepark

Eksisterende forhold

Tillæg nr. 12 til tidligere Videbæk Kommunes Kommuneplan / tillæg nr. 4 til tidligere Trehøje Kommunes Kommuneplan 1989 - 2000, Grønbjerg Landområde 3 i Videbæk Kommune og 1 L-E i Trehøje Kommune.

Fjaldene vindmøllepark er placeret i to rækker, der følger den vestvendte bakkeside. Vindmøllerne er placeret i kote 53 længst mod vest stigende til kote 83 længst mod øst. Der er 18 vindmøller på hver 500 kW med totalhøjde 60 m. Vindmøllernes proportioner passer til landskabets. Parken er altid synlig fra Trehøje, men virker ikke meget dominerende.

De fem østligste vindmøller står i Herning Kommune

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Landskabsområde der strækker sig langs højdedragene mod nord og syd.

Frømtidige muligheder

Når Fjaldene vindmøllepark er udtjent kan den rent teknisk godt udskiftes med store vindmøller. Vindmøllerne vil dog blive voldsomt dominerende og højder på 100-150 m vil overstige proportionerne i bakkedragene og dermed udviske dem.

Den hidtidige anvendelse af området kan fortsætte. Nedlægges området, skal det vurderes, om og hvor der evt. kan opstilles nye vindmøller indenfor landskabskonsekvensområdet, som er vist på kortbilag 2 på side 71.

Gældende retningslinjer

For GL3/1 L-E gælder følgende rammer for indholdet af lokalplanlægningen:

De i Regionplan 1989 for Ringkjøbing Amtskommune foreskrevne administrative retningslinjer for opførelse af vindmølleparker og vindmøller skal overholdes.

Anvendelsesbestemmelser

- * Området må kun anvendes til etablering af vindmøllepark med dertil hørende vindmøller, bygninger, transformatorer, vejanlæg m.v. Kapaciteten for den enkelte vindmølle skal minimum være 400 kW.
- * De for vindmølleparken nødvendige driftsbygninger må max. gives en højde på 6 m.
- * Transformatorstationer må max. gives en højde på 3 m.
- * Ved valg af vindmølletype, herunder udformning, farve, højde, driftsforhold m.v. skal der tages størst mulige hensyn til omgivelserne.
- * Skiltning og reklamering på vindmøllerne eller dertil hørende bygninger må ikke finde sted.
- * Arealer, der ikke anvendes til vindmøller o. lign., skal fortsat anvendes til landbrugsdrift.

Landskabsbestemmelser

- * Ved afgrænsning af området til vindmøllepark og placering af vindmøller i denne skal det sikres:
 - a. at der tages hensyn til de landskabelige natur- og kulturhistoriske værdier i overensstemmelse med den

gennemførte landskabsanalyse, der er beskrevet i rapporten "Vindmøllepark i Fjaldene - Landskabsstruktur og vindmølleplacering".

b. at der bliver en afstand på mindst 500 m fra udlagte boligområder og andre udlagte områder med støjfølsom anvendelse.

c. at der bliver en afstand på mindst 300 m til anden beboelse og støjfølsom anvendelse.

- * Det er endvidere en hovedforudsætning for etablering af vindmølleparken i Fjaldene, at de 4 eksisterende møller demonteres.
- * Endvidere udlægges der et landskabsmæssigt konsekvensområde som vist på kortbilag nr. 2. For dette område gælder det:

At der efter etableringen af vindmølleparken i Fjaldene med max. 18 møller ikke kan opføres yderligere vindmøller, hverken som enkeltmøller eller vindmøllegrupper.
- * For vindmølleparkområderne ved Viftrup Bakke og Dingelsbjerg i Videbæk Kommune kan der ikke opføres flere vindmøller, og ved erstatning af nuværende vindmøller med nye møller bør der i disse områder gennemføres en vurdering af, om det ud fra natur- og miljømæssige vurderinger er hensigtsmæssigt.

Højde- og støjbestemmelser

- * Vindmøllerne skal placeres som vist på kortbilag nr. 1. Rækkerne skal være parallelle. Afstanden mellem møllerne i rækkerne skal være den samme.
- * Møllerne skal være ens med samme omdrejningsretning og i samme farve.
- * Møllerne opføres med rørtårne. Møllerne må opføres med en navhøjde på 40 m + - 2 m og en vingediameter på 39 m + - 2 m.
- * Ved beboelse og opholdsareal må støjbelastningen ved en vindhastighed på 8 m/s ikke overskride:
 - 45 dB (A) ved boliger i det åbne land
 - 40 dB (A) ved udendørs opholdsarealer i boligområder.

Ophørsbestemmelser

Ophører brugen af vindmøller og/eller tilhørende bygninger og tekniske installationer, skal disse fjernes af vindmøllejer/ner inden et år efter driftsstandsning.

Arealerne skal af vindmøllejer/ner retableres til landbrugsmæssigt drift. Dette skal ske uden udgift for det offentlige.

Hvis fjernelsen og retableringen ikke er sket inden et år, kan Videbæk og Trehøjes Kommunalbestyrelser lade arbejdet udføre for møllejer/nes regning.

Interesseområde 34 Bratbjerg

Eksisterende forhold

Lavtliggende område med mange hegn og plantager, der falder ned mod Hover Ådal. Knap 2 km syd for området vindmølleområde 4, Lyngsmose med tre eksisterende vindmøller på 127 m totalhøjde.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Hele området er større uforstyrret landskab, der strækker sig til syd for Hover Ådal og vindmølleområde 4. Omkring Hover Ådal landskabsområde udpeget i Regionplan 2005.

Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse op til seks vindmøller på 150 m totalhøjde, hvis de kan opstilles i harmoni med vindmøllerne i område 4.

Det er ikke umiddelbart muligt at planlægge i Større Uforstyrrede Landskaber. Det kræver derfor en dispensation eller en holdningsændring nationalt for at det er muligt.

Interesseområde 35 Muldbjerg

Eksisterende forhold

Mindre område mellem Omme Bakker og Hoverdal Plantage beliggende i ca kote 50. Mod øst og vest stiger terrænet 10-20 m op mod skovklædte bakker.

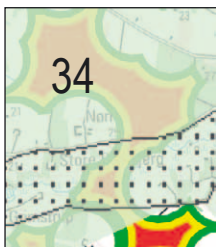
Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

Næsten hele området ligger i kanten af et større uforstyrret landskab. Området ligger som en lomme mellem landskabsområder udpeget i Regionplan 2005.

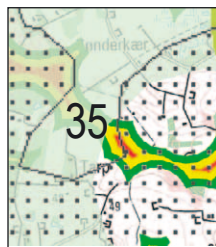
Fremtidige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse i alt tre vindmøller på 125 m totalhøjde. Vindforholdene skønnes at være dårlige pga terræn og specielt Hoverdal Plantage, men der foreligger en ansøgning i området.

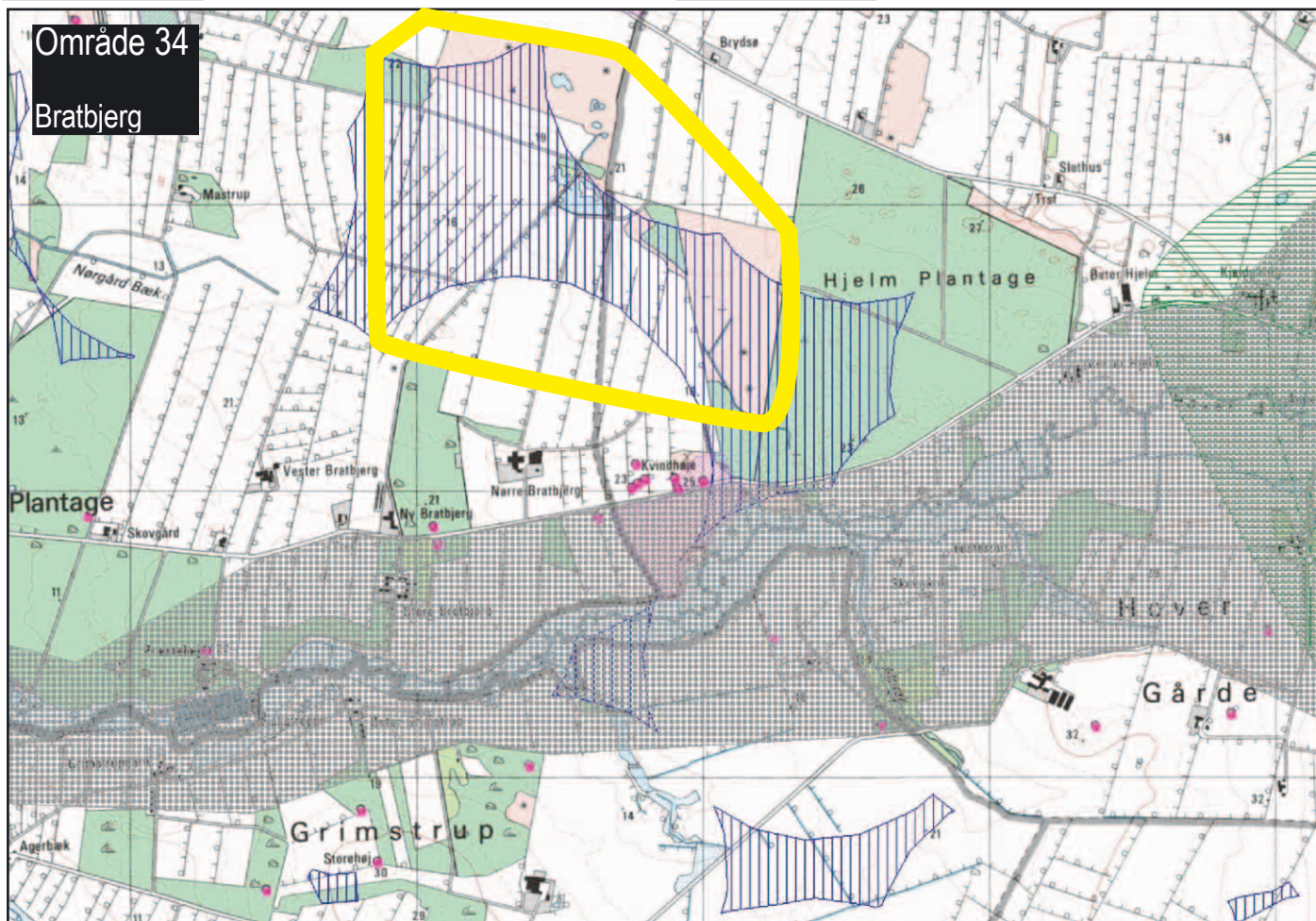
Det er ikke umiddelbart muligt at planlægge i Større Uforstyrrede Landskaber. Det kræver derfor en dispensation eller en holdningsændring nationalt for at det er muligt.

Detailkort med Større Uforstyrret Landskab markeret med lys transparent grøn og landskabsområde med prikker. Rød markerer 600 m, gul 500 m og grøn 400 m til nabobeboelse.

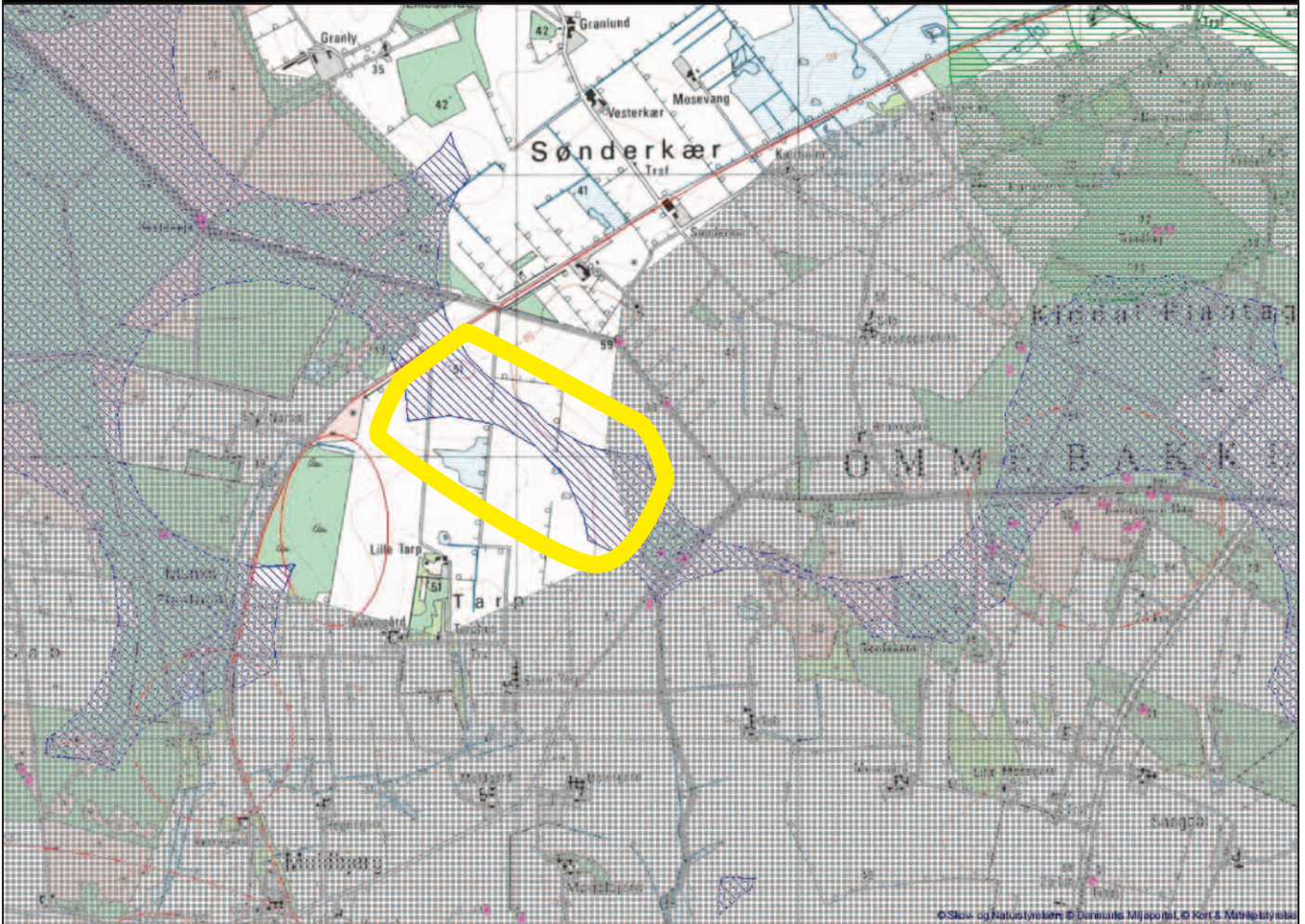

Detailkort med Større Uforstyrret Landskab markeret med lys transparent grøn og landskabsområde med prikker. Rød markerer 600 m, gul 500 m og grøn 400 m til nabobeboelse.

Område 35

Muldbjerg

Se desuden detailkort for område 35 på side 74.

1:25.000

333 m

400 m til nabo	600 m til nabo	Skovrejsningsområde
500 m til nabo	Kulturmiljøområde	Kirkeaftaleområde
Landskabsområde		Statsfredninger
RAMSAR områder		Fredede fortidsminder
EF Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder		Fredskov
Eng / Strandeng		Fredede områder
Hede / Mose		Klitfredning
Overdrev		Reservater
Beskyttede vandløb		Kommunegrænser
Nyt rammeområde		Kystnærhedszone
Interesseområde for vindmøller		Lavbund, potentielt vådområde

Interesseområde 36 Borris

Eksisterende forhold

Lavtliggende næsten fladt område med mange hegn syd for Skjern Å og nord for Omme Å. Mod øst Borris Sønderland med heder og bevoksning samt militært skydeterræn.

Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

I Borris Sønderland landskabsområde udpeget i Regionplan 2005, militært skydeterræn samt Natura 2000 (habitat-, fuglebeskyttelses- og ramsarområde). Landskabsområder er ikke vist på kortet af hensyn til læsbarheden. Endvidere naturbeskyttede heder.

Fremsiddige muligheder

Der skønnes at være mulighed for at rejse op til seks vindmøller på 150 m totalhøjde.

Det er ikke umiddelbart muligt at planlægge ved det Militære Øvelsesområde. Det kræver derfor at det militære område nedlægges eller at der sker en ændret anvendelse af området, hvor det er muligt at placere vindmøller i randzonen.

Interesseområde 37 Gundesbøl

Eksisterende forhold

Lavtliggende næsten fladt område med mange hegn syd for Borris Sønderland og nord for Gundesbøl Å. I nord Borris Sønderland med heder og bevoksning samt militært skydeterræn.

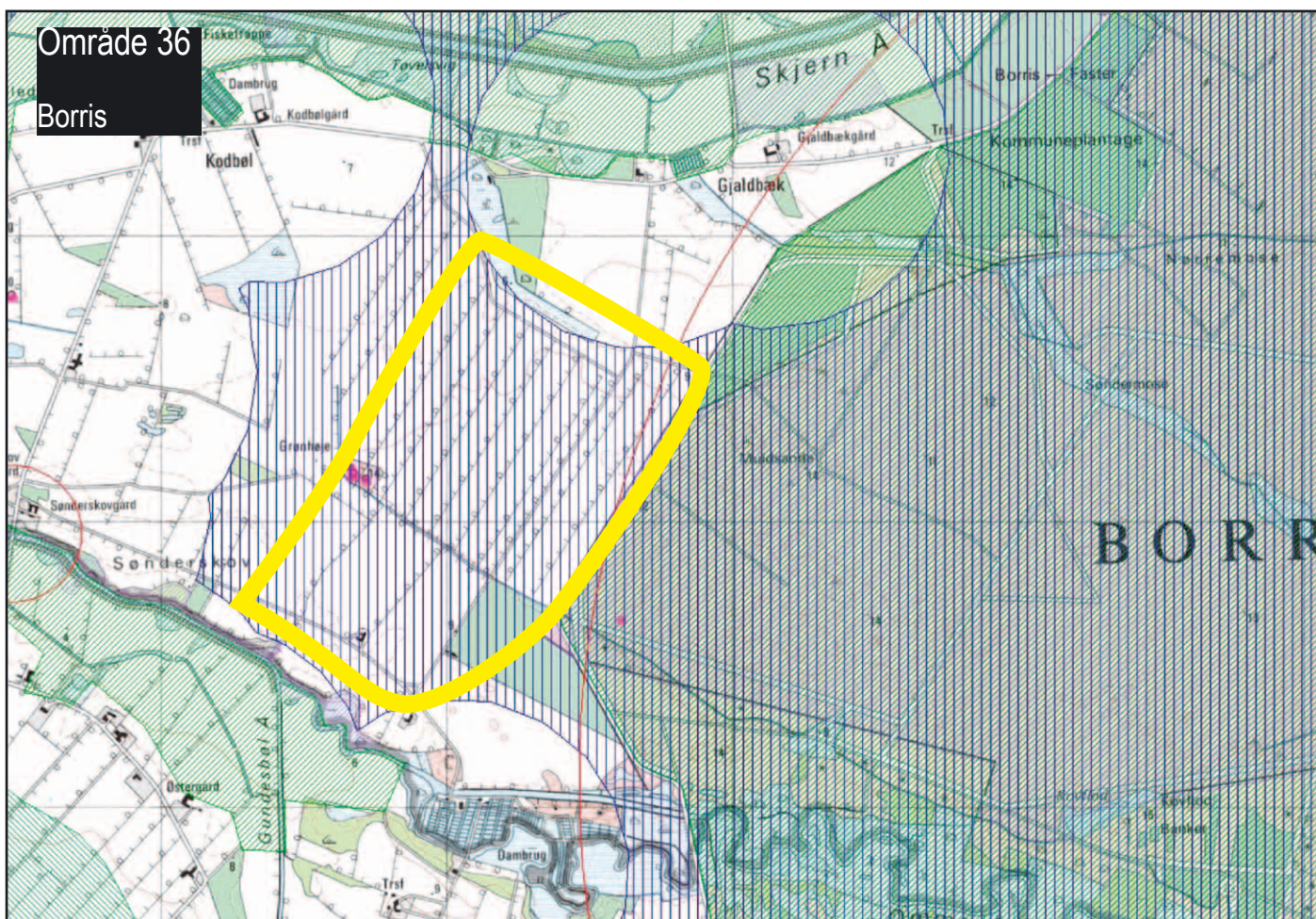
Regionplanen og naturbeskyttelse samt kulturhistorie

I Borris Sønderland landskabsområde udpeget i Regionplan 2005, militært skydeterræn samt Natura 2000 (habitat-, fuglebeskyttelses- og ramsarområde). Landskabsområder er ikke vist på kortet af hensyn til læsbarheden. Endvidere naturbeskyttede heder.

Fremsiddige muligheder

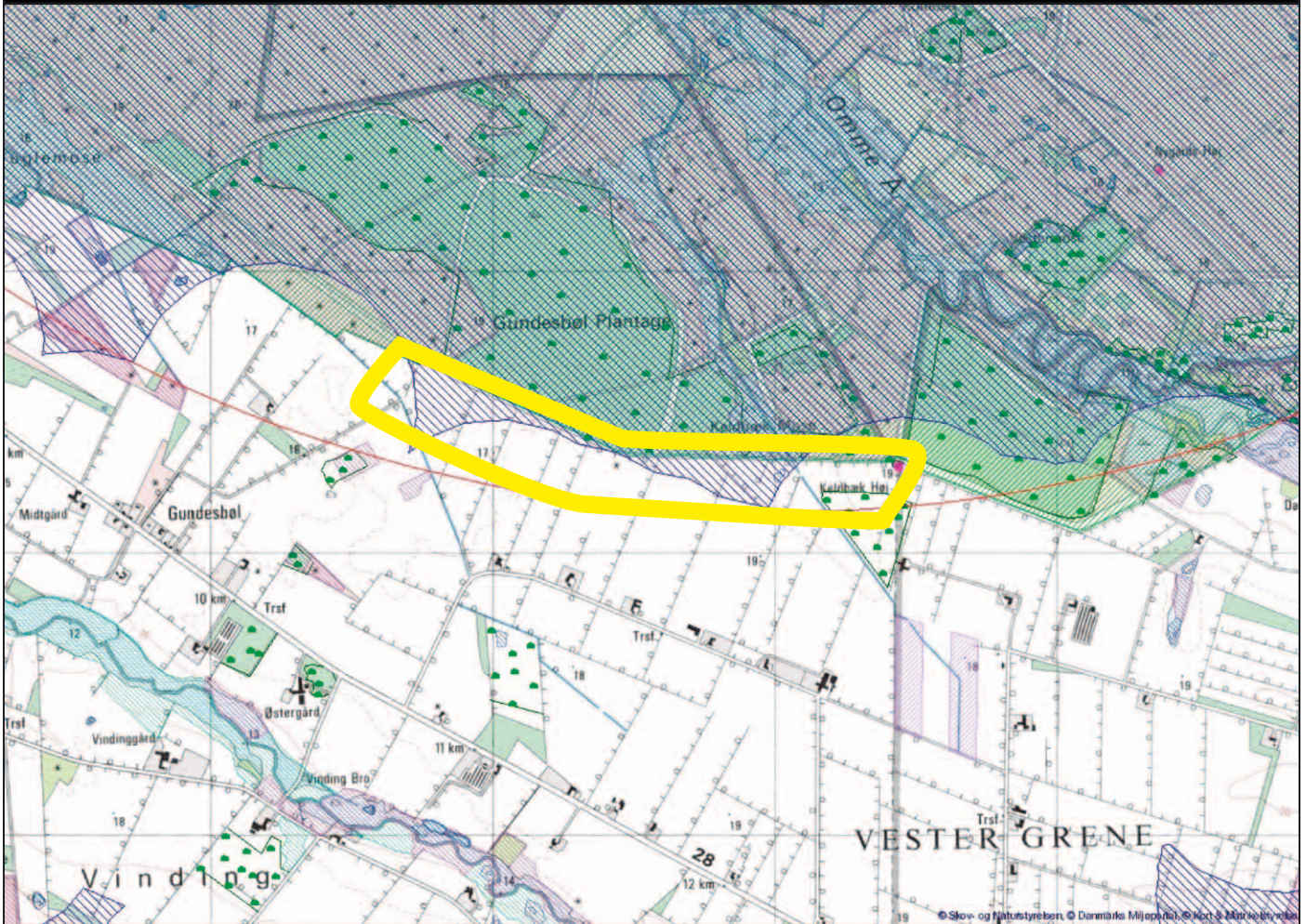
Der skønnes at være mulighed for at rejse i alt syv vindmøller på 125 m totalhøjde.

Det er ikke umiddelbart muligt at planlægge ved det Militære Øvelsesområde. Det kræver derfor at det militære område nedlægges eller at der sker en ændret anvendelse af området, hvor det er muligt at placere vindmøller i randzonen.

Område 37

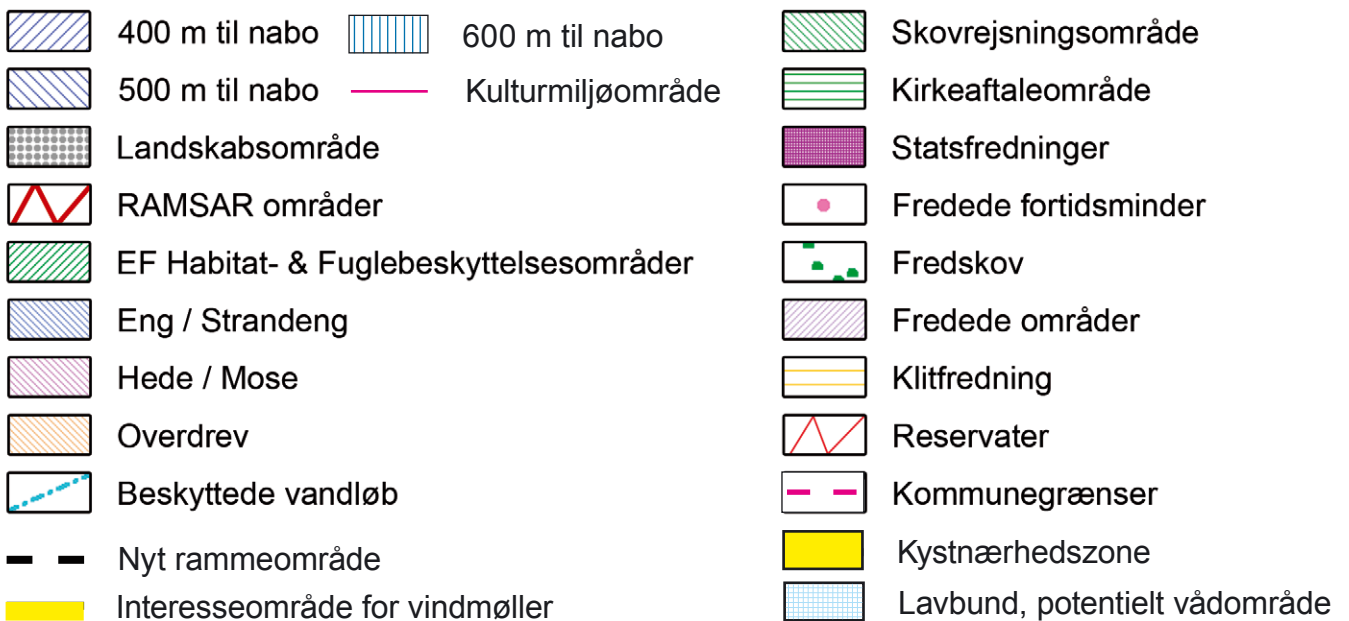
Gundesbøl

Interesseområdet for vindmøller er også udlagt som Ramsarområde og landskabsområde, men det er ikke vist på kortet af hensyn til læsbarheden.

1:25.000

333 m

Vedtagelsespåtegning

Forslag til kommuneplantillæg

Foreløbigt vedtaget af Ringkøbing-Skjern Byråd i henhold til §24 i Lov om planlægning, den 7. oktober 2008.

Torben Nørregaard
borgmester

Niels Erik Kjærgaard
kommunaldirektør

Endelig kommuneplantillæg

Endeligt vedtaget af Ringkøbing-Skjern Byråd i henhold til §27 i Lov om planlægning, den 21. april 2009.

Torben Nørregaard
borgmester

Niels Erik Kjærgaard
kommunaldirektør

Bilag 1 Ikke teknisk resume af Miljørapport for Tema-plan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune

Indledning

Ringkøbing-Skjern Byråd ønsker at revidere mulighederne for at opstille vindmøller. Baggrunden er dels at byrådet har en vision om, at kommunen skal være selvforsynende med energiproduktion fra alternative energikilder til dækning af behovet inden 2030 dels, at kommunen har modtaget ansøgning om opstilling af vindmøller uden for de eksisterende vindmølleområder, dels, at Folketinget ønsker, at Danmarks produktion af vedvarende energi fra vindmøller øges.

Den kommunale planlægning skal være vurderet i en miljørapport, som ledsager planforslaget. Miljørapporten vurderer på baggrund af eksisterende viden planens konsekvenser for jord, luft, vand, flora, fauna, menneskers sundhed og den æstetiske påvirkning af landskabet mv.

Regionplanen og råstofplanlægning

Regionplanen har udlagt en række retningslinier for planlægningen i det åbne land, som berører vindmølleplanlægningen.

Det drejer sig om udpegning af områder til vindmøller og om retningslinier for beskyttelse af både geologiske, biologiske, visuelle og kulturhistoriske forhold. I planlægningen er der nærmere redegjort for forholdene. Endvidere berøres vindmølleplanlægningen af råstofplan 2008 for Region Midtjylland.

I Ringkøbing-Skjern kommune vil forslagene til vindmølleområder berøre landskabsområder, større uforstyrret landskab, kystnærhedszonen, kystnærhedszone, som ønskes friholdt for bebyggelse, områder til skovrejsning, potentielle områder for deponeringsanlæg og lavbundsarealer potentielle for vådområder.

Realisering af vindmølleplanen vil evt kræve at retningslinien for landskabsområde og for kystzone, som skal friholdes for bebyggelse, skal ophæves ved Holmen mellem Bork Havn og Skuldbøl. Ved byggeri i potentielt område for deponeringsanlæg og lavbundsareal potentielt vådområde samt i råstofgraveområder kan vindmøller rejses uden at retningslinierne ophæves.

Der ud over vil en realisering af interesseområderne kræve, at dele af det større uforstyrrede landskab ophæves og at den internationale retningslinie for byggeri i Natura 2000 områder ophæves for to områder.

Eksisterende forhold og 0-alternativ

I Ringkøbing-Skjern Kommune er der i dag opstillet 295 vindmøller med en samlet effekt på 112.650 kW. Vindmøllerne havde i 2007 en produktion på ca. 263.000 MWh, der svarer til elforbruget i 65.000 parcelhuse uden elvarme.

Af de 295 vindmøller er 91 over 450 kW og dermed ikke omfattet af udskiftningsordningen for møller under 450 kW, der løber frem til 2010.

Vindmøllerne over 450 kW står i grupper og parker, hvilket er udtryk for den planlægning, der er foretaget i starten af halvfemserne, hvor man vurderede, hvilke landskaber, man ønskede at have vindmøller i. En del står i grupper på

3 - 5 vindmøller. De er oftest for små til at rumme større møller, da afstanden til naboerne ikke er tilstrækkelig.

Der er 15 vindmøller mindre end 55 kW, som står spredt i landskabet. Der er 189 vindmøller på 55 til 450 kW, hvoraf hovedparten står i de store parker i Tændpibe, Velling Mærsk og Gestenge. De øvrige vindmøller på 55 til 450 kW står spredt i størstedelen af kommunen, som enkeltmøller.

Ud over de eksisterende vindmøller er der planlagt 35 MW i områder med endeligt vedtagne lokalplaner ved Rudmose, Tim og Vognkær. Ved realiseringen af disse parker, vil der blive opstillet 12 vindmøller og nedtaget 36.

0-alternativ

Ved 0-alternativet bliver der ikke udlagt nye vindmølleområder. De eksisterende forhold bevares, men områder med vedtagne lokalplaner bliver udnyttet. Det medfører, at vindmøller, der står udenfor planlagte områder ikke kan genopføres og at vindmøller, der står i planlagte områder, kun kan genopføres med samme størrelse møller.

Indenfor fem til max femten år vil de 204 mindre vindmøller være nedslidte og forsvinde. Herefter vil de større møller på op til 750 kW kunne stå i yderligere 5-10 år. De vil derefter kunne udskiftes, hvis der på markedet findes så 'små' møller til den tid.

Produktionen fra de ældre vindmøller vil gradvis blive aftrappet, så kapaciteten af vindmøller i kommunen vil falde til godt det halve i løbet af 15-20 år. Det betyder at produktionen fra almindelige produktionsmøller på land falder fra de nuværende 263.000 MWh om året til 155.000 MWh eller falder til knap 60% af den nuværende produktion.

Tabel A Sammenligning af eksisterende og vedtagne forhold med fremtidige forhold

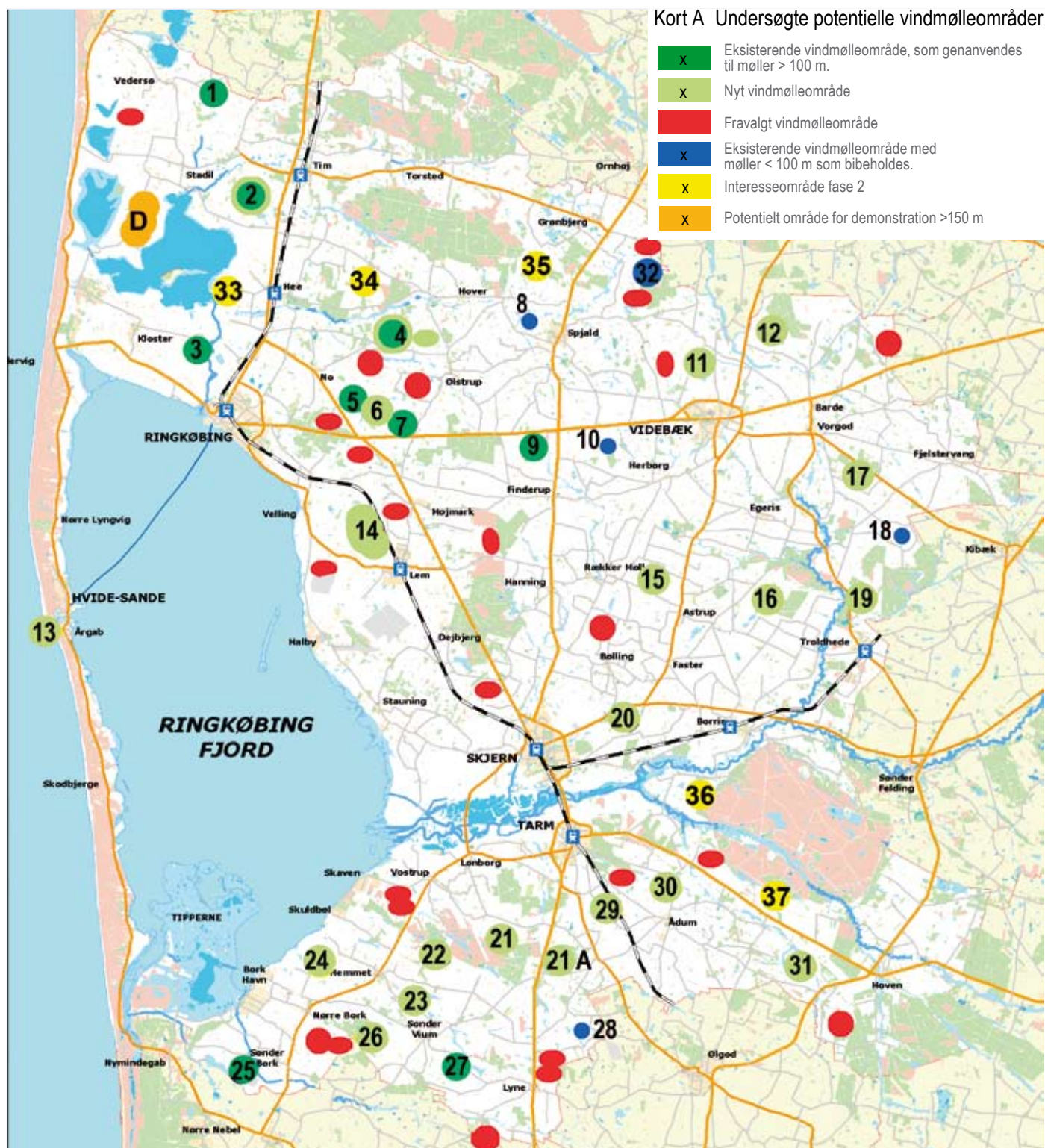
	Temaplan ¹	Eksisterende forhold + godkendte planer
Antal møller 2020	182	271
Samlet kapacitet (MW)	464	141
Rotordiameter (m)	45 – 120	26 – 107
Navhøjde (m)	45 – 100	30 – 80
Totalhøjde (m)	(max) 150	40 – 143
Rotoromdrejninger pr. minut	10 – 19	(12)30 – 50
Produktion MWh årligt	1.174.000	381.000
Sparet årlig udledning til miljøet, ton		
Kuldioxid (CO ₂)	729.054	236.601
Svovldioxid (SO ₂)	141	46
Kvælstofoxider (NO _x) ²	1.338	434
Slagger og flyveaske	28.149	9.492
Noter:		
¹ Tal for 2020. I opgørelsen indgår område nr 21 og 22. Endvidere indgår de usikre områder, men ikke interesseområderne.		
² NO _x dækker over kvælstofoxid og kvælstofdioxid, NO og NO ₂		

Frømtidige vindmøller

Miljøministeriet har udarbejdet en kortlægning af områder, hvor der er en minimumsafstand til boliger på enten 400 m, 500 m eller 600 m. Afstandene svarer til minimumsafstanden på fire gange totalhøjden for vindmøller på 100 m, 125 m eller 150 m. De derved fremkomne områder kalder vi potentielle vindmølleområder. Områderne er optegnet uden skelen til øvrige interesser i det åbne land.

De største områder uden beboelse findes i Skjernådal, i Borris Sønderland og i de store plantager i den nordlige del af kommunen samt i Værnengene og ved Stadilfjordene. Der er kun få og små områder i den østlige del af kommunen mellem Skjernådal og Videbæk.

På baggrund af kortlægningen af områderne med langt til beboelse, af andre arealinteresser ifølge regionplanen og råstofplanen, en landskabelig vurdering, og på baggrund af høring af offentligheden samt interessegrupper indenfor natur og miljø, er de nummererede områder på kort A udvalgt som nye områder for vindmøller. De øvrige viste områder på kortet har været undersøgt, men er fravalgt af forskellige årsager (Se bilag 2 til vindmølleplanen). Ud over de viste områder, har der været yderligere 39 forslag til placering, som er fravalgt i første sorteringsrunde ud fra sikrede arealinteresser. Det har primært drejet sig om indflyvningszoner til Stauning lufthavn, større uforstyrret landskab, militært skydeområde samt Natura 2000 områder.

Vindmøllerne vil i fremtiden primært være placeret vest for midterlinjen i kommunen. Længst mod vest vil der evt blive vindmøller på nye moler ud i Vesterhavet ved Hvide Sande. Vindmøllernes størrelse vil i enkelte eksisterende områder blive under 100 m, og i de resterende vil de blive 100 til 149,9 m afhængig af, hvor stor afstanden til nabobeboelse er.

I de fremtidige områder vil der i alt frem til 2020 kunne opstilles op til 182 vindmøller med en samlet kapacitet på op til 464 MW som vil producere op til 1.174.000 MWh årligt. Totalt er det ca dobbelt så meget, som hele det årlige elforbrug i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2007.

Totalt vil der blive ca 140 færre møller på land i kommunen samtidig med, at kapaciteten bliver tre til fire gange så stor.

Gennemsnitlig vil produktionen for de fire modeller i 2010 og 2020 være ca 1.011.000 MWh årligt. Det svarer til cirka 2,5 % af elforbruget i Danmark i 2005.

På kort A er vist 5 interesseområder, hvoraf et er i Natura 2000 område, to ligger i et større uforstyrret landskab og to ved militært skydeterræn (område nr 33 - 37). I områderne kan opstilles en kapacitet på 71 MW, med en anslået produktion på 153.000 MWh årligt. Områderne er kun interesseområder, idet den nationale politik for disse områder skal ændres, før der kan stilles vindmøller i dem.

Eksisterende vindmøller og de fremtidige vindmølleområder

Mange af de eksisterende vindmøller står i de fremtidige vindmølleområder, men flere står også udenfor.

I planlægningen er der i videst mulig omfang genbrugt eksisterende områder. Hvis de eksisterende vindmøller står i områder, hvor der ikke kan stå store vindmøller eller hvor der ikke er tilstrækkelig afstand til nabobeboelse gives der ikke mulighed for opstilling af nye vindmøller.

Nogle af de eksisterende vindmøller står tæt på eller i fredede eller beskyttede områder eller i indflyvningszonerne til Stauning Lufthavn. En udskiftning til større møller i disse områder er oftest ikke mulig.

Mellem Stadilfjordene er der foreslået et område til placering af op til 200 m høje vindmøller. Området er omfattet af Natura 2000, og planlægning i dette område samt planlægning for vindmøller over 150 m totalhøjde ligger udenfor kommuneplanlægningen. Da Ringkøbing-Skjern Byråd mener, det vil være en god ide med de store vindmøller i dette område, vil man arbejde videre med planerne i anden sammenhæng.

Tidsperspektiv

De fremtidige områder for vindmøller er delt i fire typer.

1. Områder, hvor der er plantilladelse til store vindmøller. Hvor området endnu ikke er udbygget, område nr 3 og 9 eller hvor området kan udvides. Det drejer sig om område nr 2 og 4.
2. Nye områder, hvor der i dag ikke er plantilladelse eller står vindmøller. Det drejer sig om område nr. 6, 11 til 17, 19 til 24, 26 og 29 til 31. Der er ansøgt om vindmøller i næsten alle områderne.
3. Områder, hvor der står vindmøller inden for området, men hvor de eksisterende vindmøller skal nedtages, før der kan opføres nye større vindmøller. Det drejer sig

om område nr. 1, 5, 7, 25 og 27. Det er uvist, hvornår det bliver rentabelt at udskifte vindmøllerne.

4. Områder, hvor der ikke kan opstilles væsentligt større vindmøller, men der kan genopføres - eller evt udvides - med samme størrelse. Det drejer sig om områderne 8, 10, 18, 28 og 32.

Da vindmøllemarkedet er meget svingende med skiftende afregningsregler, er det ikke muligt at opstille en præcis tidsplan, men et perspektiv på 10 - 15 år synes meget realistisk, før alle de ældre, mindre vindmøller er nedtaget og størstedelen af vindmøllerne på 500 - 1.000 kW er udskiftet eller nedtaget.

Ved realisering af projekterne efter en endelig vedtagelse i byrådet kan der forventes leveringstid på både nettilslutning og vindmøllerne på 1,5 til 3 år. Planen i Ringkøbing-Skjern for vindmøller har en størrelse, hvor der vil være behov for yderligere to nye 150 kV-stationer, som det kan tage op til tre år at realisere.

Kulturlandskabet

Opførelse af vindmøller påvirker kulturlandskabet, og der er en række områder i Ringkøbing-Skjern Kommune, der ifølge Regionplan 2005 rummer spor af kulturhistorien.

Ved en lokalplan med VVM og miljørapport skal det enkelte projekts indvirkning på de kulturhistoriske områder vurderes, ligesom påvirkning af synlige forhistoriske spor og muligheden for at finde forhistoriske levn ved anlægsarbejdet skal det. Der er ikke umiddelbart fundet konflikter med kulturmiljøer i vindmølleplanlægningen.

Landskabet

Ringkøbing-Skjern Kommune rummer dele af fire store naturgeografiske regioner. Bakkeøen er en af de ældste landskabstyper i Danmark - dannet i næstsidste istid - og har ligget isfri siden da - næsten uden vegetation. Landskabet er bølget og bakket, stærkt nedslidt af jordflydning og vanderosion. Her findes nogle af de vigtigste indlandsklitter. Inden skove og anden bevoksning slørede konturerne har bakkeøerne ligget som markante landskabslementer.

(S) Skovbjerg Bakkeø er Danmarks største bakkeø, der er kuperet mod øst og rummer Vestjyllands højeste partier med Tihøje (111m) og Trehøje (103 m) og store dele i øvrigt ligger over 50 m. Vandløb og åer er gennemgående karaktergivende landskabsmarkører.

(Ø) Ølgod Bakkeø er Danmarks næststørste bakkeø, der kun har lave højder med udjævnet terræn. Det sandede bakkeølandskab er præget af mange levende hegn og store plantager.

Mellem bakkeøerne ligger den yngre hedeslette, skabt i sidste istid. Fra gletcherporte i isen fossede smeltevand ud over det åbne land formet under næstsidste istid. Vandet affladede alt og efterlod et ufrugtbart landskab - heden. Hedesletten er således et meget yngre landskabstype end bakkeøen.

(G) Grindsted Hedeslette ligger på en ca. 10 km bred flade mellem Skovbjerg og Ølgod Bakkeøer. Hedeslettens 'indmad' består hovedsageligt af sedimenter sorteret efter størrelse, hvor det groveste materiale er afsat nærmest isranden, hvor smeltevandsstrømmen var kraftigst. De mange grusgrave og spor herefter vidner om, at hedesletten le-

verer og har leveret store mængder råstoffer. Skjern Å deltaet er Danmarks største indlandsdelta.

I forlandszonen mellem bakkeøerne og klitlandskabet langs Vesterhavet ligger en fintmasket mosaik med marint forland, marsk afsat af tidevand samt kunstigt tørlagte arealer. Området står i stærk kontrast til kommunen i øvrigt, hvor søer er yderst sjældne. Landets vandrigeste åsystem afvander Skovbjerg Bakkeø og samles via Stadil Fjordene i Ringkøbing Fjord.

(K) Klitlandskabet langs kysten er del af Danmarks længste udligningskyst, hvor der via bølgernes påvirkning sker en kystparallel materialetransport, som er blandt de største i verden, og som har lukket Ringkøbing Fjord inde bag Holmsland Klit. Kysten er under generel erosion, hvorfor der foretages intensiv kystbeskyttelse syd for Hvide Sande for at undgå gennembrud af tangen. Kysten er i formmæssig særklasse pga. revlesystemet med den brede og mere end 100 km lange strandbred med bagvedliggende klitzone med imponerende forklitter og klithede i et uregelmæssigt klitlandskab med markante toppe og stejle læsider.

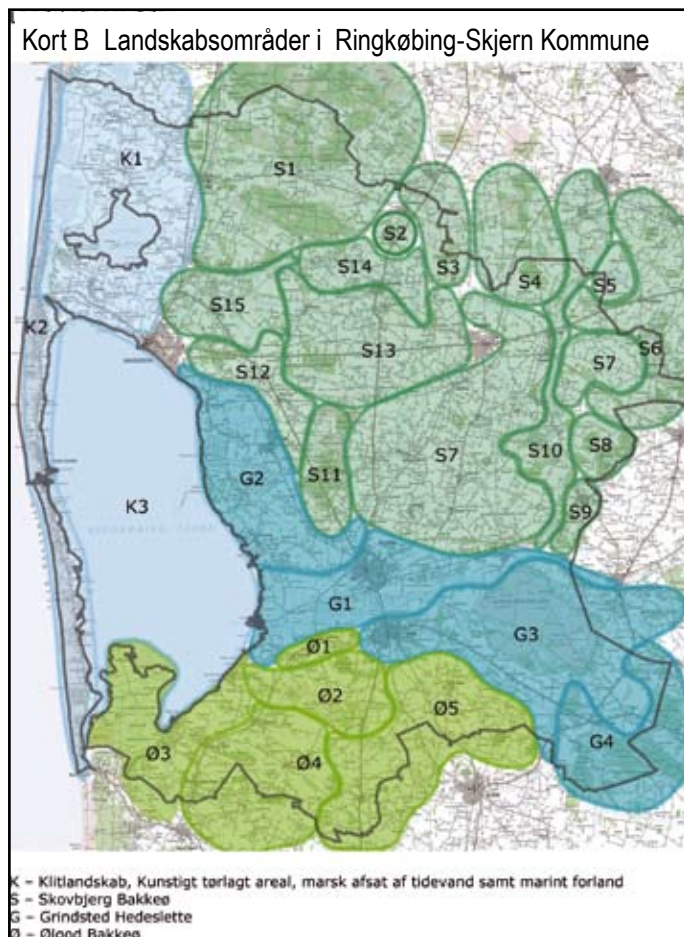
Klitlandskabet langs kysten har generelt stor skala, men vindmøller vil være meget synlige, og markante og kan påvirke oplevelsen af kirkerne i kulturlandskabet negativt. I denne del giver temaplanen mulighed for udvidelse af den eksisterende vindmøllepark ved Tim samt for placering af vindmøller ved evt udvidelse af Hvide Sande Havn.

Skovbjerg bakkeø har generelt en stor skala med mange levende hegn, som oftest giver en liniær struktur. Der er flere højtliggende områder, der bør friholdes for vindmøller ligesom ådalene med Vorgod Å, som den mest markante. I de højtliggende områder, der strækker sig fra Trehøje

nord for kommunen til syd for Dejbjerg, giver både rekreative områder med udsigtspunkter, som hederne ved Trehøje og Dejbjerg, og selve bakkeformationerne begrænsninger for placering af vindmøller. Størstedelen af bakkeøen har en skala og struktur, som kan rumme vindmøller. Dog bør område S1, 2, 5, 9, 10 og 11 friholdes for vindmøller. I område S8 og S12 bør de højeste partier friholdes. Område S3, Fjaldene er en del af det store bakkeforløb, hvor vindmøller i dag er placeret. De nuværende vindmøllers proportioner harmonerer med bakkehøjderne, men væsentligt højere møller kan forvrænge proportionerne og få de markante bakke drag til at synes ubetydelige. Derfor er der ikke foreslået nye områder eller udskiftning af den eksisterende vindmøllepark i Fjaldene. Området kan evt revurderes, når vindmølleparken om 10-15 år er nedslidt. Endvidere er et område på nordøstsiden af bakke draget ved Væggerskilde sorteret fra til fordel for den mere rolige placering på den store flade med Videbæk Mose (område 11). Område 12 ved Vester Barde ligger ligeledes højt i landskabet, men på stor afstand af de mest markante højdedrag og skærmet mod nord af plantage. Der er igangværende planlægning i området, og området er fastholdt.

På hedesletten G1-G4 bør G1 Skjern Å dalen friholdes for vindmøller, mens den øvrige del er velegnet, hvor andre arealinteresser ikke hindrer det. Her er udlagt vindmølleområde 14, 29, 30 og 31.

På Ølgod Bakkeø er landskabet generelt velegnet for vindmøller bortset fra område Ø1 Lønborgknuden og selve Lønborg Hede i Ø2. I Ø2 kan der opstilles vindmøller i omgivelserne, hvor landskabets skala kan rumme dem. Ialt er der foreslået syv områder i Ø2-5, hvoraf de fire er nye.

Afstand mellem fremtidige vindmølleområder

På kort A er vist de fremtidige områder for vindmøller. Placeringerne følger i store træk landskabsvurderingen. For at vindmøllegrupperne kan opleves som enkeltstående og adskilte anlæg, er der forudsat en afstand på minimum 3 km mellem vindmølleparker i de østlige og sydlige landskaber og minimum 4 km i de åbne kystlandskaber nord for Ringkøbing Fjord og vest for Tim - Hee. Det medfører at flere projekter i den sydligste del af kommunen bortfalder på grund af nærhed til vindmølleparker i Varde Kommune eller nærhed til andre ansøgte projekter. Det er mere end anbefalet i det tidligere vindmøllecirkulære; men mindre end foreslået i høringen af et nyt vindmøllecirkulære.

Afstanden mellem vindmølleparkerne er mindre end 3 km i nogle områder, hvor der er eksisterende eller planlagte vindmølleparker, eller hvor regionplanen har udlagt områder. Det er tilfældet øst for No ved Lyngsmose mod nord og Hjortmose mod syd, samt i den tidligere Egvad Kommune, hvor der i regionplanen er udlagt område 23 ved Hemmet ca 2,5 km fra den eksisterende vindmøllepark ved Sdr. Vium. Område 22 Lønborg Hede og 23 Hemmet ligger med kun 1,7 km afstand, og kun det ene af områderne kan derfor realiseres. Ligeledes er der kun 1,7 km mellem område 21 og 21A, hvor også kun det ene kan realiseres. Derimod er der ved område 29 og 30 en afstand på 2,7 km mellem de to områder. Alligevel er begge områder taget med i vindmølleplanen, da det foreløbigt er vurderet, at det er muligt at opstille de to anlæg med parallelle rækker, så der opstår en visuel sammenhæng.

Visualisering

Til vurdering af, hvilke områder, der skulle indgå i temaplanen og hvilke, der skulle udgå, er der udarbejdet visualiseringer fra væsentlige rekreative områder, fra nær-områder til kirker, hvor oplevelsen af kirken kan blive påvirket og fra hovedfærdselsårer og bynære arealer. En del af visualiseringerne er gengivet ved det enkelte valgte område i temaplanen.

Visualiseringer der har været afgørende for valg af område eller størrelse på område, er visualiseringer fra Trehøje af vindmøller i højdedragene, samt visualiseringer af projekter i tidligere Egvad Kommune.

Visualiseringerne har medført, at der ikke er udlagt områder til store vindmøller i eller i nærheden af vindmølleparken i Fjaldene og at et projekt ved Gråhede (område 29) er blevet reduceret i forhold til den maksimale udnyttelse af området af hensyn til oplevelsen af Egvad Kirke.

Øvrig miljøpåvirkning

Naturbeskyttelse og fredning

Fredninger samt internationale og nationale beskyttelsesområder reducerer de potentielle vindmølleområder betydeligt. Lægger man hertil regionplanens afvejning af det åbne land, bliver muligheden for at udlægge områder til opstilling af vindmøller yderligere reduceret. Det drejer sig blandt andet områderne ved Stadilfjordene, Holmsland Klit, Borris Sønderland og Skjernådalen med omgivelser samt fjordkysterne, hvor de potentielle områder er så godt som forsvundet.

International beskyttelse

Omkring Stadil Fjordene og Ringkøbing Fjord samt i Borris Sønderland og Værnengene er der internationale beskyttelsesområder i form af habitat, fuglebeskyttelse og Ramsarområder.

Der er ikke udlagt nye områder i de internationale beskyttelsesområder. Der er udlagt et område i nærheden af de internationale beskyttelsesområder i Ringkøbing Fjord ved Holmen (område 24) mellem Nørre Bork og Hemmet Strand. Ved planlægning for området, skal det i VVM-redegørelsen undersøges, om vindmøllerne vil påvirke de internationale beskyttelsesområder, her især fuglelivet.

Der er udlagt et interesseområde (område 33) i Natura 2000 området ved Stadil Fjord. Det er ikke muligt for kommunen at planlægge for dette område, men kommunen ønsker at undersøge mulighederne for evt på længere sigt, at opstille vindmøller i området. Ligeledes ønsker kommunen, at der på sigt bliver mulighed for at opstille vindmøller i Halkær Enge mellem de to Stadilfjorde. Det skyldes at der i området er stor afstand til beboelse og området derfor kunne være egnet til demonstration og afprøvning af vindmøller over 150 m totalhøjde.

Nogle arter - de såkaldt bilag IV-arter - er strengt beskyttede. Ved planlægning for de enkelte områder skal det sikres, at yngle- og levesteder for disse arter ikke forringes.

Beskyttede naturtyper

Som det fremgår af kort 12 findes der flere § 3-områder i form af heder, moser, enge og overdrev samt beskyttede vandløb i områder for vindmøller. Dette ses bedst på

detailkortene for hvert enkelt område i temaplanen. Ved planlægningen skal det påses, at der ikke sker beskadigelse af de beskyttede områder hverken i anlægsfasen eller under drift.

Fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer og diger *Gravhøje og andre fredede fortidsminder*

Ved de fredede gravhøje skal der holdes en afstand på 100 m, hvilket også inkluderer vingeoverslag. Det betyder, at en vindmølle med 100 m rotor skal placeres 150 m fra gravhøjene. Kun i særlige tilfælde kan der eventuelt dispenseres fra denne byggelinje, og endvidere kun hvis argumenterne for dispensation er tilstrækkeligt vægtige.

Beskyttede diger

Der må efter museumsloven ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende, med mindre Byrådet i særlige tilfælde gør undtagelse fra bestemmelsen. Så fremt der findes beskyttede diger indenfor et vindmølleområde skal der redegøres for det ved lokalplanlægningen m.v.

Kirker og byggelinjer

Omkring alle kirker er udlagt en byggelinje på 300 m der skal beskytte mod bebyggelse over 8,5 meter. Desuden er der i Regionplan 2005 for Ringkøbing Amt udlagt aftaleområder omkring kirkerne, hvor indsigten til kirken beskyttes ved at friholde kirkens omgivelser for anlæg af en vis højde. Ved alle projekter skal det vurderes, om kirker indenfor 3-4 km bliver påvirket af eventuelle vindmøller.

Fredskov og skovbyggelinjer

Der er store områder med fredskov, hvor nogle vindmølleområder ligger tæt på skoven. Ingen vindmølleområder ligger i selve fredskoven. Dog er der i et område søgt om enten at placere vindmøllerne udenfor skoven eller evt gennem skoven, for at stille dem bedre i forhold til den hyppigste vindretning. Område 19, Trolldhede. Fredskov er ikke fredet, men hvis man rydder fredskov, er man forpligtiget til at plante ny skov til erstatning for den fældede. Normalt på dobbelt så stort et areal, som der blev fældet på. Tilladelse til at bygge i fredskov skal søges i Skov- og Naturstyrelsen som hidtil har været meget afvisende, når det gælder vindmøller.

Skove, hvis sammenhængende areal udgør 20 ha eller derover er beskyttet med en byggelinje på 300 m omkring skoven. Byggelinjens formål er at opretholde skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet og sikre skovenes værdi som landskabslementer. Flere af vindmølleområderne er placeret inden for skovbyggelinjen, og opførelse af vindmøllerne kræver derfor en dispensation. Ved udarbejdelse af lokalplan med VVM-redegørelse skal der nærmere redegøres for, hvor der er skovbyggelinje, og anlæggets påvirkning af skoven skal vurderes.

Åbeskyttelseslinje

Langs nogle vandløb er fastlagt en beskyttelseslinje på 150 m. Hvis der påtænkes at anlægge vindmøller indenfor beskyttelseslinjen, kan kommunen dispensere for linjen, hvis den vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af ådalen som landskabslement.

Radiokæder

Telesignaler kan blive forstyrret af vindmøller. Derfor skal der ved hvert enkelt projekt være en høring af alle radiokædeoperatører.

Luffart

Vindmøller kan genere indflyvning til lufthavne. Derfor er der fravalgt en del projekter omkring Stauning Lufthavn, som ville stå i zoner med højdegrænser på 50 m eller op til 125 m. Vindmøller over 100 m skal af hensyn til luftfarten afmærkes med et fast rødt lys på møllehatten på 9W.

Påvirkning af klima

Lufforurening

Produktion af el på vindkraft fortrænger elektricitet produceret på konventionelle kraft- og kraftvarmeværker, hvor brændslet enten er kul, olie og naturgas samt i mindre grad biomasse og affald. Gennemføres temaplanen vil det reducere udledningen af CO₂ med en mængde, der svarer til 30 promille af Danmarks Kyoto-forpligtigelse.

Sundhed

Påvirkning af sundheden

Vindmøller påvirker menneskers sundhed direkte og indirekte på en række områder. Blandt de umiddelbart indlysende finder man:

- Reduktion af emissioner fra kraftværker
- Støjpåvirkning
- Skyggekast ved naboboliger

Reduktion af emissioner

Opstillingen af de potentielle vindmøller i temaplanen vil reducere udledningen af CO₂. Dertil kommer en reduktion af udledning af bl.a. svovl- og kvælstofoxider fra kraftværkerne. Udledningerne fra kraftværkerne belaster både klimaet, naturen, bygninger og folkesundheden. Elektricitet fra vindkraft sparer befolkningen for denne påvirkning i den grad, som el fra vindkraft erstatter el fra kraftværker.

DMU har i sin seneste rapport om emnet fra 2007 set på den del af omkostningerne, der vedrører menneskers sundhed, og som skyldes forurening med SO₂, NO_x og partikler. Rapporten viser, at prissættelsen for sygdomsvirkningen fra de to kraftvarmeanlæg Amagerværket og Fynsværket samt affaldsforbrændingsanlægget Vestforbrændingen svinger fra 0,42 eurocent pr kWh over 3,44 til 6,34 eurocent pr kWh over årene 2003 – 05. Højest for Vestforbrændingen og lavest for Amagerværket.

Omkostningerne er stadig uden giftvirkningen af tungmetalforureningen og uden CO₂-omkostningen. Vindenergien kan således spare samfundet for store udgifter til sundhed og miljø. For det enkelte menneske kan det betyde mindre sygdom og bedre miljø, og dermed en rigere tilværelse.

Støjpåvirkning

Den lyd, som moderne vindmøller udsender, er først og fremmest et sus fra vingerne, idet de passerer tårnet, og luften trykkes sammen mellem tårnet og vingen. Om lyden er støj, afhænger af lytteren. Generelt siger man, at uønsket lyd er støj. Støj ødelægger både sind og legeme, og 65 dB(A) er anset for et kritisk niveau.

Derfor er der i Danmark vejledende grænseværdier for hvor meget støj, der må være fra industri og andre tekniske anlæg. For vindmøller er der ved lov fastsat et maksimalt støjniveau på 39 dB(A) i boligområder m.v., og 44 dB(A) ved enkeltboliger i det åbne land ved vindhastigheden 8 m/s. Ved lavere vindhastighed på 6 m/s må vindmøllerne støje 2 dB(A) mindre.

Ved en planlægning for området med større møller, skal det i VVM-redegørelsen undersøges, om de større vindmøller overholder støjkrafterne. Støjniveauet på maksimalt 44 dB(A) ved naboboliger betyder, at der kan være en støj, der svarer til lidt mindre end sagte tale udendørs. Støjen kan dog være generende for nogle mennesker, der er meget følsomme for støj. Støjen vil komme som et sus, der gentages ca hvert andet sekund ved de store møller. Monotonien kan være en del af problemet ved påvirkningen, men vil næppe kunne høres med en vindhastighed over 8 – 12 m/s, der svarer til frisk til hård vind, på grund af baggrundsstøjen fra bevoksning og bebyggelse.

Skyggekast ved naboer

Skyggekast er genevirkningen fra vindmøllevingernes passage mellem solen og opholdsarealet. For at der kan opstå skyggekast, skal solen skinne, og møllevingerne skal samtidig rotere. Genen vil typisk være størst inde i boligen, men kan også være stor ved ophold udendørs, hvor skyggen fejrer hen over jorden.

Skyggekastets omfang afhænger af, hvor solen står på himlen, om det blæser og hvorfra, af antallet af vindmøller i en gruppe og deres placering i forhold til naboboligerne, samt af de topografiske forhold og møllernes rotordiameter.

Skyggekastet kan virke stressende og dermed forårsage eller forværre sygdomme, hvis det falder på tidspunkter, hvor man er til stede. Derfor er det vejledende fastsat, at naboer ikke bør udsættes for mere end 10 timers skyggekast årligt reel tid.

Ved en planlægning for området med større møller, skal det i VVM-redegørelsen undersøges, om de større vindmøller overholder de anbefalede grænseværdier på 10 timer skyggekast om året, og hvis det ikke er tilfældet foreslå foranstaltninger til at nedbringe skyggekastet.

For at begrænse skyggekastet, kan ejeren stoppe vindmøllen i det tidsrum, det foregår.

Overvågning

I VVM-tilladelsen til projekter med store møller kan der blive stillet betingelse om afværgning af skyggekast. Endvidere kan der være stillet krav til placeringen i forhold til byggelinier, afstand til naboer eller andre forhold.

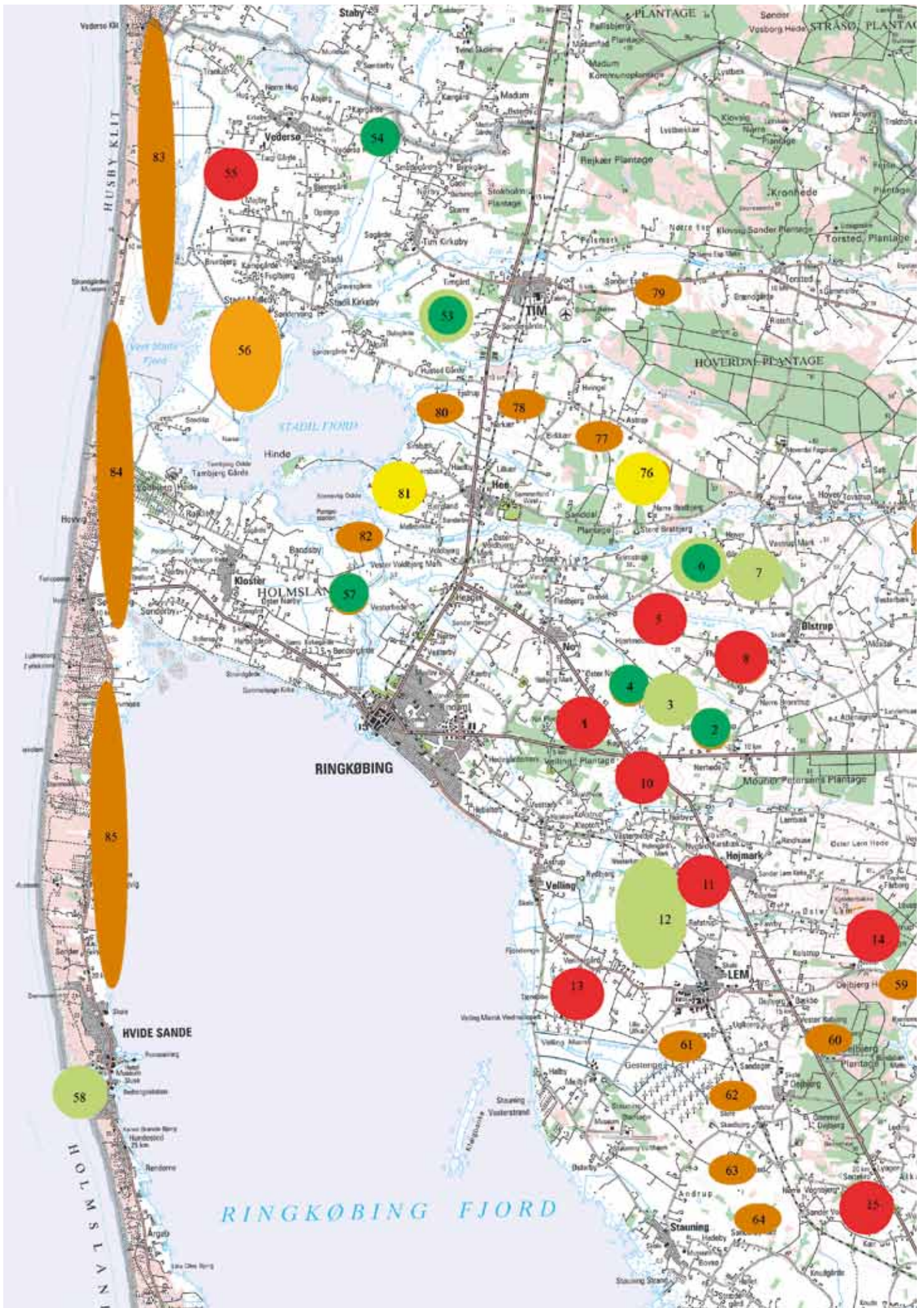
Det er kommunens miljøtilsyn, der skal sikre, at kravene i VVM-tilladelsen overholdes. Klage fra naboer medfører, at kommunens miljøtilsyn kan pålægge ejeren af vindmøllen at få foretaget en støjmåling eller måling af skyggekastet, hvis miljøtilsynet vurderer, at der er hold i klagen. Kommunen er forpligtiget til at udarbejde en plan for overvågning af, at mølleejeren overholder miljøkravene. Heri kan både indgå måling ved idriftsættelse og målinger ved almindeligt tilsyn, dog højst en gang årligt.

Bilag 2

Tabel og kort med alle undersøgte vindmølleområder

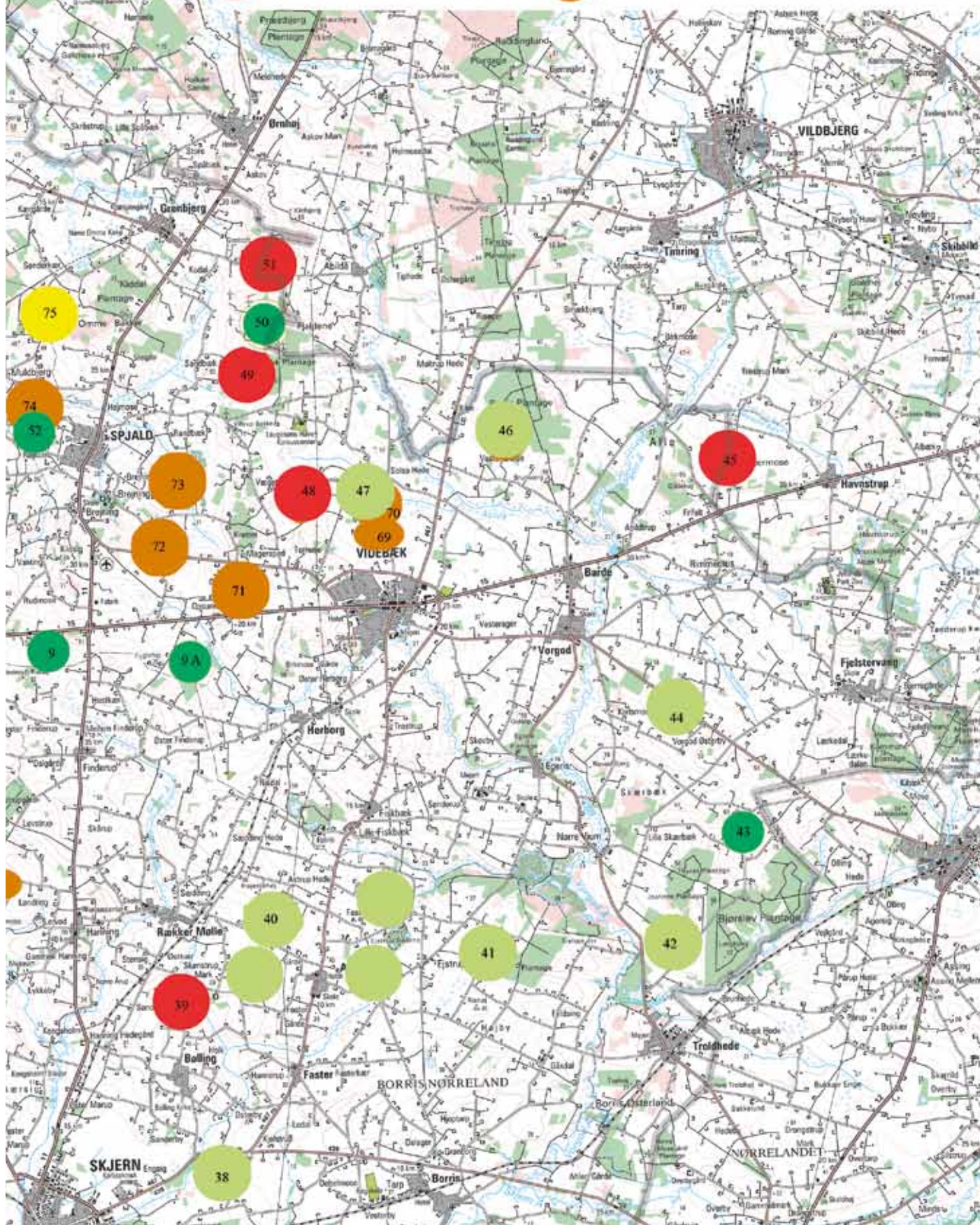
Nr. 11. 08.	Nr. tema-plan	Stedsbetegnelse	Nr. debat-folde	Ef-fekt MW	Produk-tion kWWh/år	Udgået efter første sortering	Udgået efter nærmere eftersyn	Fravaigt efter besigtigelse, afvejning af størrelse, placering i forhold til andre parker og diskussion med MC-Århus samt mellem konsulent og planstab.	Effekt MW 2010	Effekt MW 2020	Produk-tion kWWh/år 2010	Produk-tion kWWh/år 2020
1		No plantage, ved rute 15		5	11			Tæt på områder Nørhede-Hjortmose. Tæt på plantage				
2	7	Nørhede							5	6	13	15
3	6	ny Nørhede	22						12	12	30	30
4	5	Hjortmose							5	6	13	15
5		Hjortmose nord	33	12	30			Kan ikke blive harmonisk sammen med Lyngsmose og Nørhede - Hjortmose				
6	4	Lyngsmose							16	16	47	47
7	4	Lyngsmose III								12		33
8		Ølstrup sø	8a		0			Ikke potentiale til store møller				
9	9	Rudmose							9	9	23	23
9	10	Fuglevej							2	2	5	5
10		Hulsig		9	21			For tæt på Nørhede-Hjortmose og Lem Kær				
11		Lem næ	36	6	15			Relativt lille område. For tæt på Lem Kær				
12	14	Lem Kær							36	45	97	122
13		Tændpibe	21	45	117			Højdebegrænsninger lufthavn. For tæt på Lem Kær				
14		Dejbjerg Hede		5	12			stort naturområde. Højt i terræn - meget markante				
15		Skjern riv		9	21			Mindre område. Overgangszone, mange kultur og rekreative interesser				
16	21	Præstehøj	13						14	14	35	35
17		Vostrup	12	10	27			For kort afstand til Lønborg Hede. Sommerhusomr. riv				
18	22	Lønborg Hede	27					For kort afstand til 23, begge kan ikke være der	25	25	61	61
19	23	Hemmet	18					For kort afstand til 22, begge kan ikke være der	11	11	27	27
20	27	Sdr Vium							9	16	19	34
21	24	Holmen	11						22	22	50	50
22		Nr. Bork	2	7	13			For lille område. Tidligere forkastet				
23		Vejrup midt	6	7	13			Tæt på vindmøllepark og kirke i Varde Kommune				
24	26	Vejrup	10						14	14	26	26
25	25	Sdr Bork							11	31	26	70
26		Kvong Hede		4	10			Lille områder. Under 3 km til park i Varde Kommune				
27		Knude Hede	41	10	20			Tæt på Lyne og vindmøllepark i Varde Kommune				
28	28	Østergård							2	2	4	4
29	21 A	Brosbøl Bro	14					Tæt på og alternativ til Præstehøj. Lille landskabsrum, dårlig vind	11	11	22	22
30		Gråhede	2	2	5							
31	29	Gråhede	39						7	7	15	15
32		Strømmesbøl	15	18	45			For kort afstand til Gråhede projekt				
32a	30	Bindsbøl							12	12	25	25
33		Høven sv	4	15	32			Tæt på golfbane og store plantager				
34	31	Barslund	3						15	15	33	33
35	37	Gundesbøl				Interesseområde		Indenfor sikkerhedszone for militært skydeterræn		13		33
36		Borris skydebr	16	22	44			do. skydeterræn				
37	36	Borris skydebr	19			Interesseområde		do. skydeterræn		20		44
38	20	Skjern	20						9	9	22	22
39		Bølling nord	38	6	15			Uharmonisk bag Bølling Kirke i bakkerne				
40	15	Faster - Åstrup							6	6	13	13
41	16	Ejstrup							6	6	13	13
42	19	Troldhede	17						9	9	18	18
43	18	Slugthej							2	2	5	5
44	17	Vorgod Østerby	35						3	3	7	7
45		Kirsebærmose	5	4	8			Roligt, naturskønt, bør ikke forstynes				
46	12	Vester Barde pl	31						8	9	20	23
47	11	Videbæk Mose	30						7	7	15	15
48		Væggenskilde		9	19			Terræn falder forkert mod nordøst. Mange får skyggekast. 60 kV ledning krydser. Tæt på Videbæk Mose				
49		Fjaldene syd		6	12			Står fint i landskabet, for tæt på Fjaldene				
50	32	Fjaldene						Udskiftning til højere møller vil være for markant. Der tages endelig stilling når området ønskes renoveret.	9	9	19	19
51		Fjaldene nord		11	24			Landskabelig uheldig høj i bakkerne. For tæt på Fjaldene vindmøllepark				
52	8	Spjald vest							2	2	5	5
53	2	Tim							22	44	66	132
54	1	Vedersø							15	24	40	67
55		Nørrekræ	26	9	27			Lille område, som giver stor påvirkning. Tæt på Natura 2000				
56		Halkær	25	20	60			Natura 2000 ikke under kommuneplan. EU behand.				
57	3	Vognkær							15	15	42	42
58	13	Hvide Sande							24	24	77	77
81	33	Hee sydvest				Interesseområde		Natura 2000		11		30
76	34	Bratbjerg	32			Interesseområde		Større uforstyrret landskab, tæt på Lyngsmose		18		23
75	35	Muldbjerg nord	1			Interesseområde		Større uforstyrret landskab		9		23
		Sum frasorterede		251	601			Sum valgte incl 21, 21A, 22 og 23	375	527,8	933	1302,74

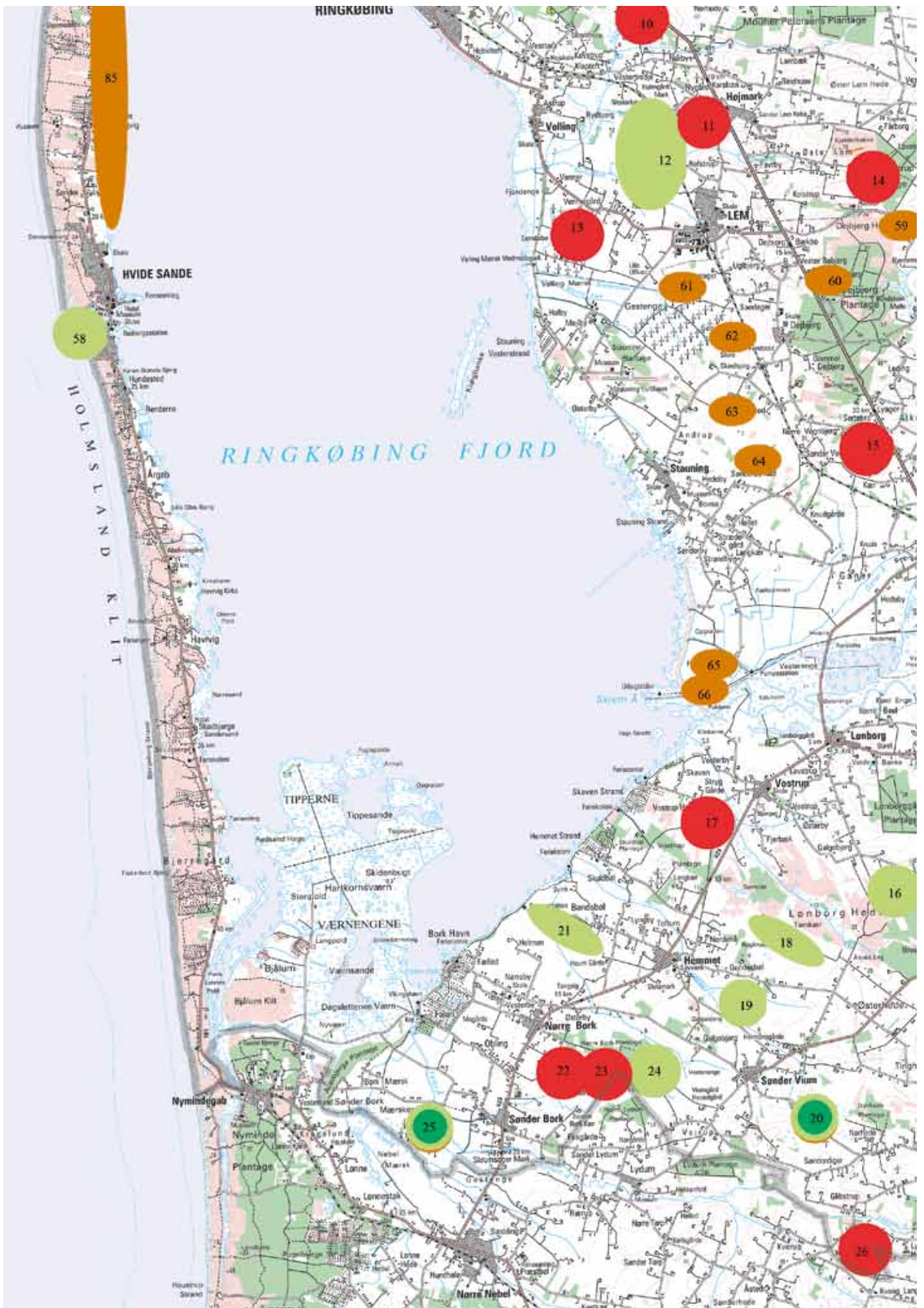
Nr 11. 08.	Nr tema- plan	Stedsbetegnelse	Nr debat- folder	Effekt MW	Produktion kMWH/år	Udgået efter første sortering	Udgået efter nærmere eftersyn
59		Dejbjerg		3	8		enkeltmølle
60		Gestenge		3	8	nej til 6 af 7 pga lufthavn	
61		Gestenge		3	8	nej til 6 af 7 pga lufthavn	
62		Dejbjerg		3	8	nej til 6 af 7 pga lufthavn	
63		Andrup				nej pga lufthavn	
64		Stauning øst		0		nej pga lufthavn	
65		Fuglsand		40	100	Natura 2000 + Skjern Å	
66		Fuglsand		40	100	Natura 2000 + Skjern Å	
67		Stovstrup Hede	9	0	0		Kulturområde, hede og tæt på Skjern Ådal
68		Hoven nø	40	0	0		ingen ansøgning, protest Billund Kom. Tidl. VVM faldet
68a		Skjern øst	20	9	23	Forslag om flytning af 38 500 m til egen jord	
69		Videbæk Mose				ansøgning trukket	
70		Videbæk Mose				fejl i kort, samme som 47/11	
71		Videbæk vest	7	2	5	for lille område	
72		Brejning	8	6	15	nærhed flyveplads. Lille område	
73		Brejning øst	43			for lille område	
74		Spjald vest	34	0	13	Større uforstyrret landskab	
77		Kragelund Hede		9	26	Større uforstyrret landskab	
78		Tim syd		1	2		enkeltmølle, tæt på Tim-park
79		Tim øst		3	7	Større uforstyrret landskab	
80		Dobenge		6	15	Natura 2000	
82		Vognkær nord		0		Natura 2000	
83		Holmslands Klit		100	300	Natura 2000 + langs Holmslands Klit	
84		Holmslands Klit		100	300	Natura 2000 + langs Holmslands Klit	
85		Holmslands Klit		100	300	Natura 2000 + langs Holmslands Klit	
Sum frasorterede				428	1237		

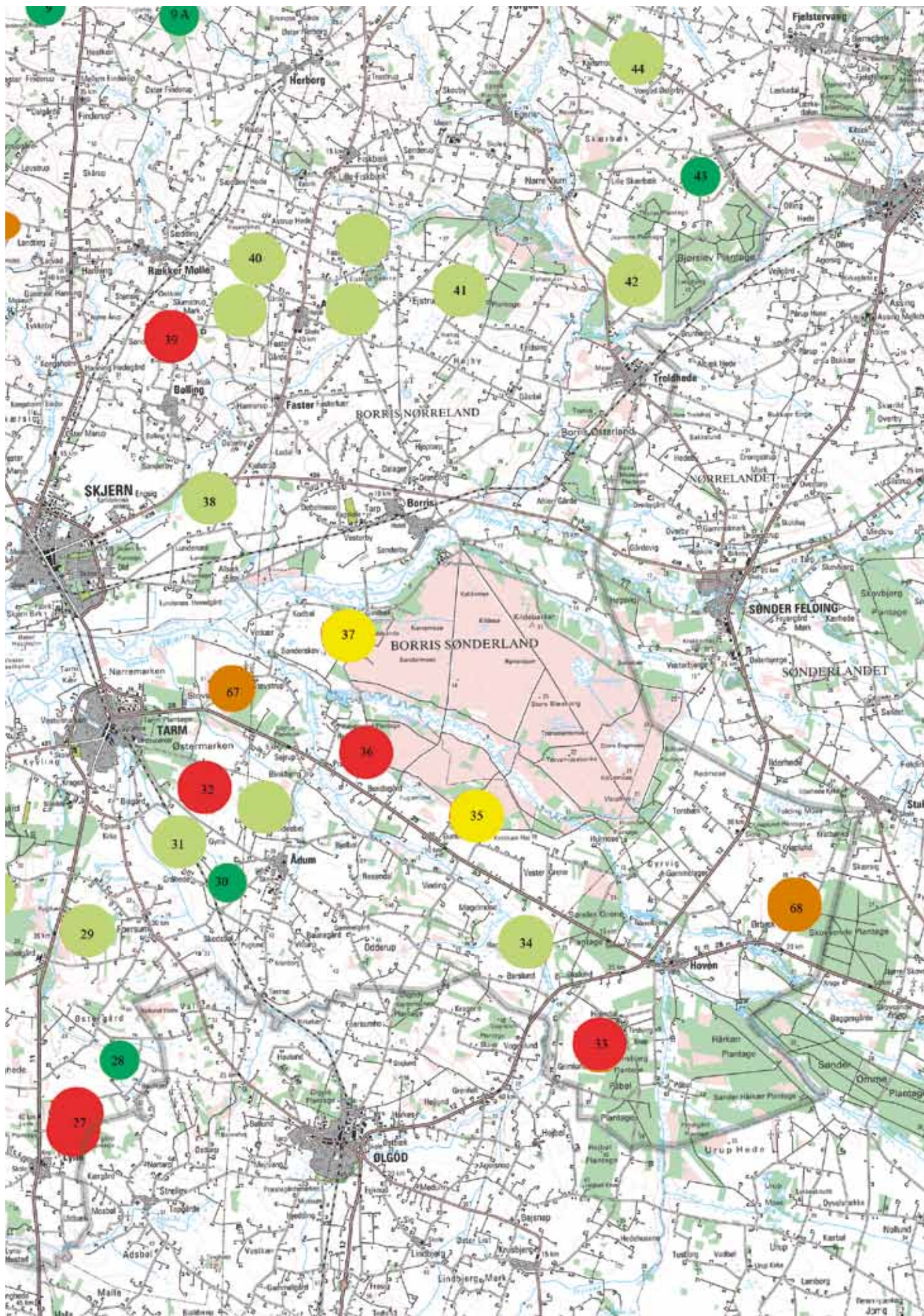

Kort med alle undersøgte vindmølleområder

- Eksisterende mølleområde som genanvendes
- Medtaget i planen
- Senere frasorteret
- Interesseområde
- Forslag til område til demonstration < 200
- Tidligt frasorteret

BILAG 2 TABEL OG KORT MED ALLE UNDERSØGTE VINDMØLLEOMRÅDER VII

Bilag 3 Udbygningsrækkefølge for vindmølleområder i Ringkøbing-Skjern Kommune

De fremtidige områder for vindmøller kan - set ud fra det planlægningsmæssige stadie, som de for nuværende befinder sig på - opdeles i fire typer.

1. Områder, hvor der er plangrundlag for opstilling af store vindmøller. Hvor området endnu ikke er udbygget, område nr 3 og 9 eller hvor området kan udvides. Det drejer sig om område nr 2 og 4.
2. Nye områder, hvor der i dag ikke er plangrundlag for opstilling af store vindmøller eller står vindmøller. Det drejer sig om område nr. 6, 11 til 17, 19 til 24, 26 og 29 til 31. Der er ansøgt om vindmøller i næsten alle områderne.
3. Områder, hvor der står vindmøller inden for området, men hvor de eksisterende vindmøller skal nedtages, før der kan opføres nye større vindmøller. Det drejer sig om område nr. 1, 5, 7, 25 og 27. Det er uvist, hvornår det bliver rentabelt at udskifte vindmøllerne.
4. Områder, hvor der ikke kan opstilles væsentligt større vindmøller, men der kan genopføres - eller evt udvides - med samme størrelse. Det drejer sig om områderne 8, 10, 18, 28 og 32.

Da vindmøllemarkedet er meget svingende med skiftende afregningsregler, er det ikke muligt at opstille en præcis tidsplan, men et perspektiv på 10 – 15 år synes meget realistisk, før alle de ældre, mindre vindmøller er nedtaget og størstedelen af vindmøllerne på 500 – 1.000 kW er udskiftet eller nedtaget.

En væsentlig parameter i opstillingen af vindmøllerne er udbygning og forstærkning af højspændingsnettet, og i forbindelse med udarbejdelsen af kommuneplantillægget for vindmøller har Ringkøbing-Skjern Kommune været i dialog med de netudbydere (bl.a. Vestjyske Net), der skal stå for tilslutningen af vindmøllerne til elnettet og herunder etablering af det nødvendige elnet. Dialogen har vist, at en realisering af de foreslåede projekter i kommunen vil kræve, at der anlægges en ny 150 kV station mellem Ringkøbing og Videbæk samt en ved Hemmet. Stationen ved Hemmet medfører endvidere, at den eksisterende station ved Tarm skal udbygges, for at kunne koble energien fra Hemmet på. Enkelte projekter (nr. 17-19) forventes at kunne kobles på eksisterende anlæg og således realiseres som normalt, hvilket vil sige en leveringstid på ca 1,5 år for nettilslutning og evt netforstærkning.

Under dialogen fremkom netudbyderne desuden med følgende forslag til (deres ønske til) tidsprioriteret udbygningsrækkefølge for vindmølleområderne i kommuneplantillægget:

- I: Gruppe 4, område 17-19.
Gruppe 2, område 4-7, 14 og 34
- II: Gruppe 3, område 8-12, 15-16, 32 og 35.
Gruppe 5, område 20, 21A, 28-31 og 36-37.
- II/III: Gruppe 1, område 1-3, 33 og D.
- III: Gruppe 6, område 21-27.

Område 13 vil skulle kobles på nettet mod nord og/eller syd, og det vil sige mod en gruppe med prioritet II eller III.

Ringkøbing-Skjern Kommune har – alt andet lige - intentioner om at følge det ovennævnte forslag til udbygningsrækkefølge for vindmølleområderne. Dette med henblik på at understøtte en hensigtsmæssig udbygning af elnettet.

Netudbydernes forslag til udbygningsrækkefølge hænger imidlertid sammen med deres ønsker og forventninger til udbygningstakten for forstærkningen af elnettet i kommunen, og de har eksempelvis givet udtryk for, at etablering af en ny 150 kV station mellem Ringkøbing og Videbæk har første prioritet i forhold til etablering af en ny 150 kV station ved Hemmet. Hvis udbygningstakten for forstærkningen af elnettet i kommunen bliver en anden end den nu forventede, vil Ringkøbing-Skjern Kommune ikke nødvendigvis følge det ovennævnte forslag til udbygningsrækkefølge for vindmølleområderne.

Kort 1, Netudbydernes forslag til tidsprioriteret udbygningsrækkefølge for vindmølleområderne i kommuneplantillægget .

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Endelig temaplan for vindmøller

Ved udarbejdelsen af temaplanen har der været afholdt to offentlige høringer. Planprocessen blev startet med en indledende debatfase fra 5. januar til 5. marts 2008. Forslag til temaplan har været offentligt fremlagt til høring fra den 25. oktober 2008 til den 23. januar 2009. I sidstnævnte høringsperiode (i det følgende benævnt offentlighedsfasen) blev der afholdt to borgermøder om planen den 5. og 10. november 2008.

Endvidere blev der efter debatfasen afholdt et møde med kommunens Grønne råd i april, hvori også Danmarks Vindmølleforening deltog.

Bemærkninger fra debatfasen

I debatperioden modtog kommunen mere end 100 bemærkninger. Heraf var 76 ønsker om enten udskiftning af eksisterende eller etablering af nye vindmøller. Blandt de øvrige var der en del protester, som mente at de store møller bør stå på havet. Desuden var der indsigelser fra Varde og Billund Kommuner i forhold til projekter, der ligger tæt på kommunegrænserne samt fra Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste for projekter, som ligger indenfor sikkerhedszonen ved skydeterrænet på Borris Sønderland. Endvidere tilkendegav Miljøcenter Århus, at man gerne ville medvirke i en diskussion af planlægningen, da mange områder ligger ved eller i internationale beskyttelsesområder og andre sikrede arealinteresser. Sluttelig tilkendegav IT- og Telestyrelsen, at man i planprocessen skal tage hensyn til tele- og radiokæder.

Flere indlæg pointerede vigtigheden af lokal engagement, som eventuelt kunne være i form af lokalt ejerskab af vindmøllerne. I tidligere Egvad Kommune har borger- og sogneforeninger i seks landsbyer foreslået projekter, som for dem var uproblematisk og projekter, som de mente burde udgå (projekt ved Hemmet, Lyne og Sdr. Bork).

Indlæggene i debatperioden er indgået i overvejelserne om udvælgelsen af placeringsforslag for kommende vindmøller. En del af forslagene er direkte anvendt i den videre planlægning.

Ved høringerne fremkom et ønske om at styrke den lokale tilknytning til vindmølleprojekterne, som også Byrådet støtter. Byrådet ønsker, at den lokale accept af - og tilknytning til - kommende vindmølleprojekter bliver styrket. Det kan eksempelvis være gennem oprettelse af vindmøllelaug ved kommende projekter eller ved at give eksisterende vindmøllelaug mulighed for at udskifte vindmøllerne inden for de tidligere udlagte områder i kommuneplanen.

Bemærkninger fra offentlighedsfasen og deres påvirkning af temaplanen for vindmøller

I offentlighedsfasen blev der indsendt omkring 100 bemærkninger og indsigelser.

Bemærkningerne er gennemgået både tematisk og for enkeltområder i et notat gengivet bagest i denne redegørelse.

Notatet har sammen med bilag med vurdering af et par områder samt skematisk oversigt over bemærkningerne dannet grundlag for byrådets vedtagelse af temaplanen den 21. april 2009.

Temaplanen blev vedtaget med følgende rettelselser:

1. Generelle retningslinjer:

I retningslinje 21 og 22 for husstandsmøller og minimøller er afstandskrav til byer lempet.

Retningslinje 11 om afstandskrav til overordnede og vigtige veje er ændret fra et afstandskrav til en zone, indenfor hvilken det skal vurderes, om vindmøllerne vil være til gene for trafikken og aflede trafikanternes opmærksomhed fra vejen og dens forløb.

2. Områder til vindmølleparker:

Område nr 26, Vejrup og interesseområde 33, Hee Sydvest er udtaget af planen. Område nr 26 udgår, da man ønsker at vurdere det nærmere i forhold til et nyt forslag til placering længere mod nord.

Område 33 udgår, da det ligger i Natura 2000 og yderligere ikke kan overholde afstandskrav til vindmølleparker i Tim og Vognkær.

Område 21, Præstehøj, og område 21A, Brosbøl Bro, indgår på lige fod med hinanden i temaplanen i stedet for som alternativer til hinanden. Områderne ligger med en afstand på 1,8 km, hvilket bryder med det overordnede princip om, at der skal være mindst 3 km mellem områderne. I forbindelse med den videre planlægning skal der derfor laves en samlet vurdering af de to områder for afklaring af, om de begge kan/bør realiseres.

Område 23, Hemmet, indgår stadig i planen, men kun som alternativ til område 22, Lønborg Hede, hvis dette område ikke kan realiseres pga. natur- og landskabsinteresser. Område 22 har således førsteprioritet i forhold til de to.

Område 14, Lem Kær, reduceres mod syd for at skabe større afstand til Lem by og Stauning Lufthavn.

Område 31 afventer drøftelserne med Miljøministeriet angående interesseområde 37.

Område 11, Videbæk Mose, vil formentlig blive udvidet i en senere planlægning med nyt kommuneplantillæg for området, da der i planprocessen har vist sig mulighed for at udvide området.

Fremtidige vindmølleområder

I tabel 1 er der givet et overslag på rummeligheden i de fremtidige 30-31 vindmølleområder. Der vil i alt kunne opstilles 165 - 181 vindmøller med en samlet kapacitet på 321 til 459 MW frem til 2020.

Vindmøllerne vil kunne producere op til 1.170 mio kWh årligt.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Fire områder, udvidelse af nr 2 og 4 og etablering af nr 13 og ét af områderne 21 og 21A, med en samlet kapacitet på 57-65 MW er dog usikre, idet de er betinget af dels en udbygning af havnen i Hvide Sande, dels at boliger nedlægges, så områderne Tim og Lyngsmose kan udvides dels at en samlet vurdering af område 21 og 21A viser, at det er ubetænkeligt at relisere begge områder. De fire områder vil kunne producere cirka 188 til 208 mio kWh årligt. I de sikre områder, som umiddelbart kan udlægges i kommuneplanen, kan der således produceres op til 975 mio. kWh årligt i 2020. *Det svarer til godt 2,5 % af elforbruget i Danmark i 2005.*

I strategien for kommunen var der skitseret et mål på 590 mio kWh, svarende til det nuværende elforbrug. Ved fuld realisering af planen vil målet være opfyldt og overskredet med 21-65% uden usikre områder og 39 - 95% med usikre områder. Oveni dette vil der formentlig komme en større kapacitet i område 11 og 12, som vil blive realiseret ved detailplanlægningen for områderne, ligesom der eventuelt vil kunne blive etableret et område enten i område 26, der er udtaget af planen eller i et nyt område, nord for område 26. Det vil i så fald forøge ressourcen med yderligere 10% af det eksisterende elforbrug, således at man vil nå op på en forsyning på 150-200% af det nuværende elforbrug.

Samtidig med realiseringen af de større vindmøller, vil de 217 mindre vindmøller i kommunen blive nedtaget. Yderligere vil der i løbet af 10-15 år blive udskiftet i de eksisterende parker med vindmøller på 500-950 kW, således at antallet af vindmøller totalt i kommunen vil falde fra de nuværende 295 vindmøller til cirka 160 eller godt halvdelen. Samtidig bliver kapaciteten og produktionen 3 til 4 gange så stor.

Hvis det bliver muligt kan der i en senere fase realiseres interesseområder med en samlet kapacitet på 60 MW med en produktion på 120 mio. kWh årligt, hvilket er en yderligere forøgelse af kapaciteten med 20% af det nuværende elforbrug i kommunen.

Hvis de forventede udvidelser i område 11 og 12 realiseres, og enten område 26 eller et alternativt område til 26 nord for dette, vil kapaciteten stort set være den samme som i forslaget til planen. Det skyldes blandt andet, at man ikke kan forudse, hvilke vindmølletyper og antal, der præcist vil blive realiseret i det enkelte område.

Påvirkning af landskabet

Den endeligt vedtagne plan har landskabelige konsekvenser i forhold til forslaget, ved at område 21 og 21A ikke længere er alternativer, men indgår på lige fod med hinanden. Ved den videre planlægning skal der laves en samlet vurdering af de to områder for afklaring af, om de begge kan/bør realiseres. Område 26 er taget ud, område 31 skal afvente drøftelserne med ministeriet i forhold til interesseområde 37 og interesseområde 33 er udtaget. Bliver både område 21 og 21A realiseret vil der blive en væsentlig større påvirkning af landskabet ved og øst samt sydøst for Lønborg Hede, idet de to områder står med kun 1,8 km afstand og område 21 yderligere står knap tre km fra Lønborg Hede.

Ved at udtage område 26 af planen, vil påvirkningen af landskabet sydligst i kommunen og især syd for kommunen i Lydum

Tabel 1. Overslag over rummelighed i fremtidige vindmølleområder

Område nr	Årstal	Max antal møller 2010	Max antal møller 2020	Max total-højde m	Effekt MW		Produktion 1.000 MWh/år	
					2010	2020	2010	2020
1		10	10	130	15	24	40	67
2		6	12	149,9	22	44	66	132
3		5	5	130	15	15	42	42
4		7	12	130	16	28	47	80
5		3	3	115	5	6	13	15
6		6	20	115	12	40	30	100
7		3	3	115	5	6	13	15
8		3	3	79,9	2	2	5	5
9		4	4	125	9	9	23	23
10		3	3	79,9	2	2	5	5
11		3	3	130	7	7	15	15
12		5	3	149,9	8	9	20	23
13		6	6	149,9	24	24	77	77
14		12	12	149,9	36	45	97	122
15		3	3	110	6	6	13	13
16		3	3	110	6	6	13	13
17		2	2	149,9	6	6	13	13
18		3	3	79,9	2	2	5	5
19		5	5	130	9	9	18	18
20		3	3	140	9	9	22	22
21 ¹		4	4	149,9	14	14	35	35
21 A ¹		3	3	140	9	9	22	22
22 / 23 ²		7	7	149,9	25	25	61	61
24		6	6	149,9	22	22	50	50
25		19	8	149,9	11	31	26	70
27		10	6	149,9	9	16	19	34
28		3	3	79,9	2	2	4	4
29		3	3	130	7	7	15	15
30		6	6	149,9	12	12	25	25
31 ³		7	7	149,9	15	15	33	33
32		13	13	60	7	7	14	14
I alt uden 21A og 23		170	178		340	450	868	1.148
Forslag		174	182		354	464	894	1.174
I alt uden 21 og 22		165	173		321	431	821	1.101
Forslag		169	177		335	445	847	1.127
Fase 2, 34-37			22			60		120
Forslag			25			71		153

1. Område 21 og 21A er ikke længere alternativer, men der skal foretages en samlet vurdering af områderne for afklaring af om begge områderne kan/bør realiseres.
2. Område 22 og 23 er alternativer til hinanden. Område 22 er prioriteret højest.
3. Område 31 afventer forhandlinger med Miljøministeriet om interesseområde 37.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Møller	Mindsket emission og mindsket affald, ton/år				CO ₂ -mængdens andel af den danske Kyoto-forpligtelse, promille
	Kultveilte, CO ₂	Svovldioxid, SO ₂	Kvælstofoxider, NO _x	Slagge og aske	
1. Eksisterende landmøller (381.000 MWh/år)	236.601	46	434	9.482	9
0-alternativ år 2020 (287.000 MWh/år)	178.227	34	327	7.150	7
Forslag temaplan 2010 (894.000 MWh/år)	555.170	108	1.022	22.272	22
Forslag temaplan 2020 (1.174.000 MWh/år)	729.054	141	1.338	28.149	30
Vedttaget temaplan 2020 (1.148.000 MWh/år)	712.908	138	1.308	27.526	29

i Varde Kommune blive væsentligt mindre. Det drejer sig især om oplevelsen af Lydum Kirke i kulturlandskabet, der vil blive mindre påvirket.

Når det afklares, om område 37 kan realiseres, kan en samlet vurdering af område 31 og 37 lede til tre forskellige beslutninger:

1. Område 37 udgår alligevel og område 31 bevares. Dermed er der ingen ændringer i temaplanen i forhold til forslaget.

2. Område 31 udgår og område 37 realiseres. Ved at erstatte område 31 med område 37 vil det helt nære landskab i Barslund Mose blive friholdt for vindmøllepåvirkningen. Bliver område 37 Gundesbøl istedet realiseret, vil påvirkningen af det større landskab ikke være væsentlig større, mens det lokale landskab vil være mere robust overfor de høje vindmøller. Område 37, Gundesbøl, ligger i kanten af Nationalpark Skjern Å, tæt på militært øvelsesområde og på habitatområder. Der er således flere interessekonflikter, som skal løses, før der kan opstilles vindmøller i område 37.

3. Begge områder realiseres. Herved bliver den samlede landskabelige påvirkning større, men ikke væsentligt, da den ekstra park, står i et område med få visuelle konflikter.

Ved at udtage interesseområde 33 sydvest for Hee, bliver den visuelle belastning omkring Stadil Fjord væsentlig mindre, idet området lå ret tæt på område 2 og 3, hvor der vil blive opstillet 5-12 vindmøller i område 2 og 5 vindmøller i område 3.

Øvrig miljøpåvirkning

De væsentligste ændringer af øvrige miljøpåvirkninger ligger i en mindre reduktion af drivhusgasser, slagge og aske, idet produktionen fra de fremtidige vindmøller falder fra max cirka 1.174.000 til 1.148.000 MWh årligt.

De ændrede tal fremgår af tabel 2. De fremtidige vindmøllers bidrag til at opfylde Danmarks Kyotoforpligtelse falder fra 30 til 29 promille som følge af, at område 26 er udgået.

Sundhed

Vindmøllerne påvirker befolkningens sundhed positivt, idet udledningen af CO₂ og andre emissioner reduceres. Udledningerne fra konventionel elfremstilling har store samfundsmæssige om-

kostninger, som for en stor del skyldes udgifter til behandling af sygdomme forårsaget af forureningen. Som det ses af tabel 2 vil opstilling af vindmøller medføre en reduktion af emissionerne set i forhold til de eksisterende forhold. I den vedtagne plan dog lidt mindre end forslaget.

Senere realiseringer af større parker i område 11 og 12 vil dog opveje denne nedgang.

Overvågning

Den ændrede plan giver ingen principielle ændringer i overvågningen. Ringkøbing-Skjern Kommune skal ved gennemførelse af hvert projekt påse, at der bliver udarbejdet VVM-redegørelsen ved mere end 3 vindmøller eller ved totalhøjde over 80 m. I VVM-redegørelse skal det påvises at regler om støj- og skygge-kast kan overholdes. Endvidere skal der udarbejdes lokalplan og kommuneplantillæg for de enkelte områder, hvor vindmøllerne vil blive placeret med størst mulig hensyn til naboer og der vil blive fastlagt et støjkonsekvensområde, som skal forhindre, at der opføres ny, støjfølsom arealanvendelse nærmere vindmøllen end den afstand, hvor støjkravene kan overholdes.

Ved anmeldelse af byggeriet af de enkelte anlæg, skal bygherre påvise at lovgivning og krav i VVM-tilladelse og lokalplan kan overholdes. Hvis kommunen har begrundet mistanke om overskridelse af grænseværdier, skal kommunen påbyde støjmålinger eller målinger af skygge-kast ved naboer. Målinger kan eventuelt også påbydes, hvis der i VVM-redegørelsen er beregnet værdier tæt på grænseværdierne. Ved tilsyn kan man dog højst én gang årligt påbyde måling. Ved naboklager kan der foretages målinger, når kommunalbestyrelsen anser det for nødvendigt.

Ud over støj og skygge-kast vil kommunen overvåge, at eventuelle krav til afstand til - eller påvirkning af - §3 områder overholdes i såvel anlægs- som driftsfasen. I VVM-redegørelsen vil kommunen undersøge om afstand til veje og øvrige retningslinier for områderne både generelt og specifikt for det enkelte område kan overholdes og afklare, om der er behov for dispensation for enkelte krav. Det kan for eksempel være skovbyggelinie eller andre byggelinier.

Ved anlæg af vindmøllerne vil kommunen overvåge, at krav til møllestørrelse og eventuelle harmonikrav bliver overholdt.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Notat med gennemgang af bemærkninger og indsigelser i høringsperioden

I notatet er der først behandlet temaer i indsigelserne og dernæst er hvert område i temaplanen gennemgået. Til slut er tidligere fra-sorterede områder, som er genfremsat og helt nye områder kort nævnt.

Temaer i indsigelser:

1. Ros til kommunens ambitioner og indsigelse mod begrænsninger for husstands- og minimøller
2. Støj og her specielt infralyd og lavfrekvent støj. Borgere
3. Skyggekast Borgere
4. Påvirkning af kirker, Ribe Stift og kirkegårdsconsulent Niels Vium
5. Påvirkning af kystzone – Miljøcenter Århus (MCÅ) og Danmarks Naturfredningsforening (DN)
6. Påvirkning af Natura 2000 og Større Uforstyrret Landskab, MCÅ, DN, Dansk Ornitologisk Forening og borgere
7. De store vindmøller skal stå på havet
8. Forstyrrelse af ro på landet, og ødelæggelse af nærrecreative områder
9. Påvirkning af mange naboer kontra få.
10. Værditab på ejendomme
11. Afstand mellem vindmølleområder
12. Radiokæder – IT- og Telestyrelsen og TDC
13. Opstilling i højdegrænsezoner for Stauning Lufthavn
14. Afstand til overordnede og vigtige veje

Ved kommentering af temaerne er der i starten anført, hvilket nr på indsigelser, der rummer det pågældende tema.

Ad 1 Ros til kommunens ambitioner og indsigelse mod begrænsninger for husstands- og minimøller

Bemærkning nr 214, 227 (228=227) og (229=214), 299 og 308.

I bemærkningerne er der ros til kommunen for den ambitiøse plan, men også frygt for restriktioner mod husstandsmøller og minimøller, hvor der i bestemmelse 21 og 22 er fastlagt et afstandskrav på 1.000 m til byzonebyer og 500 m til landzonebyer. Husstandsmøller og minimøller er alene reguleret af zoneloven og en opstilling af møllerne kræver en landzonetilladelse. Der skal ifølge den energipolitiske aftale fra marts 2008 være særskilte begrundelser for at nægte opstilling af husstandsvindmøller. Struer Kommune blev gjort opmærksom på dette forhold under behandlingen af temaplan for vindmøller i Struer Kommune, hvilket medførte, at man opgav et forbud i kystzone.

Ved hver zonelovsønsøgning kan og bør man vurdere om vindmøllen skaber visuelle konflikter i forhold til byer og landsbyer eller store vindmøller, og på denne baggrund give afslag eller tilsagn til byggeriet af vindmøllen. Husstandsmøller må være op til 25 m høje, men oftest er de kun omkring 10 m høje og kan således gemme sig bag bygninger og bevoksning.

Byrådet har besluttet at retningslinie 21 og 22 for afstandskrav for husstandsmøller og minimøller tilrettes, så de er mindre restriktive.

Nye retningslinier 21 og 22:

21. Husstandsmøller kan opføres i landzone på baggrund af en landzonetilladelse, hvis de ikke vil være i visuel konflikt med landskabsoplevelsen, områder til store vindmøller eller nabobeboelse. Husstandsmøller kan dog ikke placeres indenfor en afstand på 300 meter fra by- og landzonebyers fremtidige bolig- og institutionsområder fastlagt i Kommuneplan 2009 – 2021 for Ringkøbing-Skjern Kommune.

22. Minimøller, det vil sige møller med totalhøjde på maksimalt 8,5 m og rotordiameter på maksimalt 2 meter, kan normalt opstilles i landzone, hvis der foreligger en type- og støjgodkendelse.

Ad 2 Støj og her specielt infralyd og lavfrekvent støj.

Bemærkning nr 202, 223, 232, 234, 237, 238, 251, 253, 255, 256, 259, 260, 261, 269, 270, 276, 277, 287 og 292.

De mange bemærkninger omkring støj er dels begrundet i frygt, dels direkte klager over tre vindmøller ved No, der har været en del støjproblemer ved.

For nærmere redegørelse omkring støj henvises til miljørapporten for temaplanen.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Ud over den generelle støj, er klagerne ofte bekymrede ud fra erfaringer fra Lyngsmose ved No og omtale af de store vindmøller ved Tim fra enkelte naboer.

Ved No har der været problemer, som byrådet også oplevede på besigtigelsesturen i august 2008. Der er siden blevet arbejdet en del på at dæmpe støjen fra de køleblæsere, der sidder under trappen til vindmøllen og dæmpe gearkassens støj. I januar var kun én maskine dæmpet, da man skulle have dæmpningen gjort til standard og produceret flere af de støjdæmpende dele. Der arbejdes stadig på problemet, som forventes løst snarest. Efter det er løst, vil der blive udført nye støjmålinger på møllerne for at sikre, at de overholder lovkravene.

Ved Tim er der nu opsat alle tre vindmøller. Støjen har vist sig mindre end den beregnede. Der er alligevel klage fra tre naboer, hvor det anføres, at det særligt er én af naboerne, der føler sig generet. Mundtlige udsagn fra andre naboer er, at der kun har været en enkelt aften i den første periode med den første vindmølle, hvor der var hørt generende støj fra vindmøllen. SJ-Consult har et par gange besigtiget forholdene ved Tim og har ikke oplevet meget støj i modsætning til besigtigelser ved Lyngsmose.

Rapport fra maj 2009 viser, at problemet er løst for en af vindmøllerne. Løsningerne fra denne mølle vil blive implementeret på de to øvrige og alle andre landplacerede 2,3 MW fra Siemens.

Byrådet har besluttet, at udvidelsen af område 4 Lyngsmose, skal afvente at støjproblemerne ved de tre eksisterende vindmøller er løst.

Ad 3 Skyggekast

Bemærkning nr 223, 253 og 255.

Der er kun få klager vedrørende frygt for skyggekast. I VVM-redegørelse og miljørapport vil skyggekastet blive beregnet under forudsætning af, at der ikke er bevoksning eller bygninger, der tager skyggekastet. Får nogen naboer over 10 timers reel skyggekast om året, og er der ikke bygninger eller kraftig bevoksning der tager skyggekastet, vil kommunen kræve, at der bliver installeret skyggekast på vindmøllerne. Det vil sige et program, der beregner, hvornår der kan være skyggekast ved de aktuelle naboer. Hvis møllen kører og der er solskin, vil vindmøllen blive stoppet i den aktuelle periode. Skyggestop vil give et tab i produktionen, afhængigt af, hvor ofte, der skal være skyggestop.

Ad 4 Påvirkning af kirker

Bemærkning nr 278 og 280.

Omkring kirker er der dels en kirkebyggelinie på 300 m. Udenfor denne kan der være såkaldte Exner-fredninger og der er altid et kirkeaftaleområde, hvor der er udlagt højdegrænser for nybyggeri. Kirkeaftaleområderne er udlagt af amtet på baggrund af en besigtigelse af kirkens omgivelser, for at kortlægge, hvorfra kirken opleves markant eller i sin helhed. Kirkeaftaleområderne strækker sig som regel maksimalt 1,5 km ud fra kirken, men varierer meget. I ingen af de udlagte områder nr 1-32 er vindmøllerne i eller meget tæt på kirkeaftaleområder.

Menighedsrådet for Hover Kirke bemærker, at man ønsker vurderet, om en evt udvidelse af vindmølleområde 4, Lyngsmose, kan have negative konsekvenser for oplevelsen af kirken.

Ribe Stift ved kirkegårdskonsulent, kongelig bygningsinspektør, Niels Vium, er bekymret for alle kirker i de flade landskaber vest for Skovbjerg Bakkeø og i Skjern Å dalen. Han ønsker et generelt forbud i disse områder mod vindmøller af hensyn til kirkerne.

Indsigelserne har ikke medført ændringer af vindmølleområderne. Ved udarbejdelse af VVM- og miljørapport skal det altid vurderes, hvorledes vindmøllerne indenfor en afstand på 4,5 km, svarende til nærzonen, påvirker oplevelsen af kirkerne i kulturlandskabet. Det drejer sig især om indsyn til kirken, og her især fra udsigtspunkter eller overordnede veje, hvor man ikke ønsker, at oplevelsen af en flot beliggenhed af kirken forstyrres af snurrende vindmøller lige bag kirken. Også oplevelsen fra kirken og dens nærmeste omgivelser skal vurderes.

Ad 5 Påvirkning af kystzonen

Bemærkning nr 226 og 301

Miljøcenter Århus har i deres bemærkninger anført, at ud fra en umiddelbar vurdering og set i forhold til temaplanens konsekvensbeskrivelser synes de 5 områder indenfor eller op til kystnærhedsafgrænsningen (område 2, 3, 13, 14, 24 og 25) samt områderne 21/21A og 22 ud fra landskabelige hensyn at være særligt sårbare overfor opstilling af store vindmøller. For så vidt angår kystnærhedszonen bemærkes, at uanset regionplanens opdeling af kystnærhedszonen i flere beskyttelsesniveauer jf. mil-

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

jøvrurderingen side 4, gælder planlovens kapitel 2a for hele zonen og herunder de væsentlige nationale beskyttelsesinteresser, der ved planlægning skal iagttages i forhold til kystlandskabet.

Danmarks Naturfredningsforening er betænkelig ved de samme områder bortset fra 3, som allerede har en godkendt lokalplan, og foreslår at udvidelsen af område 2, område 13, 24 og 33 udtages af planen på grund af kystnærhed. For område 24 også fordi, det ligger i landskabsområde.

Forvaltningens bemærkninger: Konsekvensen vil være, at 111 MW i de mest vindrige områder vil udgå. Kystzonen er ikke en forbudszone, hvilket også er præciseret af Naturklagenævnet i svarskrivelse til klage over område 3, Vognkær:

”Kystnærhedszonen: Ifølge planlovens §5a, stk. 1, skal landets kystområder søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængig af kystnærhed. Efter lovens §5b, stk. 1, nr. 1 gælder, at der for planlægningen i kystnærhedszonen kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær placering.

Af motiverne til loven fremgår som eksempel på en funktionel begrundelse bl.a.: ”Anlæg som har

Behov for kystnær placering af hensyn til søværts transport, udøvelse af fiskerierhvervet, kølevand, vindforhold o. lign.” Det fremgår ligeledes, at vindforhold er en funktionel begrundelse, og der kan derfor opstilles vindmøller i kystnærhedszonen. Det bemærkes, at placering af vindmøller i kystområderne bør koncentreres i klynger og parker.

Efter Naturklagenævnets praksis udgør bl.a. vindressourcerne en sådan planlægningsmæssig og funktionel begrundelse. Nævnet finder, at planlægningen for vindmøllerne ved Vognkær, hvor vindressourcerne hører til de bedste i landet, opfylder planlovens krav til en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse for nye anlæg i kystnærhedszonen.”

Bemærkningerne fra Miljøcenter Århus og DN har ikke medført ændringer af temaplanen, men ved udarbejdelse af VVM-redegørelse og miljørapport i område 2, 13, 14 og 24 skal den hele eller delvise beliggenhed i kystzonen beskrives og vurderes blandt andet gennem visualiseringer. Område 33 er dog udtaget af planen, også med baggrund i Natura 2000.

Ad 6 Påvirkning af Natura 2000 og Større Uforstyrret Landskab

Bemærkning nr. 202, 212, 213, 217, 226, 235 (=302), 236, 238, 260, 264 og 301.

Miljøcenter Århus og Danmarks Naturfredningsforening samt Dansk Ornitologisk forening gør indsigelse mod placering af vindmøller i område 33 og D, der ligger i kystzone og er Natura 2000 område. Endvidere gør DN indsigelse mod udvidelse af område 2, mod område 21, 22, 24, 36 og 37 der alle ligger i nærheden af internationale beskyttelsesområder.

Byrådet har besluttet at område 33 bliver udtaget af planen.

Område 21, 22 og 24 medtages i temaplanen; men det præciseres at forholdet til de internationale beskyttelsesområder og evt påvirkning af de beskyttede arter skal vurderes i VVM-redegørelsen og miljørapporten. Område 36 og 37 skal opretholdes som interesseområder.

Byrådet har ligeledes besluttet, at område 34 Bratbjerg og 35 Muldbjerg fortsat skal være interesseområder på trods af, at de ligger i et Større Uforstyrret Landskab. Vindmøller kan ikke med de nuværende regler opføres i Større Uforstyrrede Landskaber; men byrådet vil forhandle med Miljøministeriet om det er muligt at udnytte interesseområderne, der begge ligger i kanten af det større uforstyrrede landskab.

Ad 7 De store vindmøller skal stå på havet

De fleste indsigelser anfører, at de store vindmøller skal stå på havet.

Forvaltningens bemærkninger: Alle officielle planer opererer med vindmøller som en væsentlig faktor i løsningen af klimaproblemerne. Både nationalt og internationalt opererer man med, at vindmøller skal opstilles såvel på havet som på land. Opstilling på havet giver relativt større produktion end på land, men er også forbundet med stor risiko og vanskelig tilgængelighed for vedligeholdelse, hvilket kan medføre store udetider. Slutteligt er det dyrere at anlægge. Det medfører, at man stadig satser på vindmøller på land. I Danmark skal der opstilles ca 3.800 MW på land og det samme på havet, hvis vindmøller skal dække 50% af elforbruget.

Planlægningen i Ringkøbing-Skjern er netop et udtryk for erkendelsen af dette og ønsket om at bidrage til løsningen af klimaproblemerne. Derfor har bemærkningerne om placering på havet ikke medført ændringer af temaplanen for vindmøller.

Ad 8 Forstyrrelse af ro på landet, og ødelæggelse af nærrecreative områder

Gennemgående tema i borgerindsigelserne er, at roen på landet bliver forstyrret, og det ødelægger nærrecreative værdier at opstille vindmøller.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Forvaltningens bemærkninger: Det er et klart holdningsspørgsmål, om man vil se på vindmøller i sit nærområde. Men næsten ingen steder i Danmark har man fuldstændig stilhed. Der er i landbrugslandet støj fra biler, landbrugsmaskiner og ventilationsanlæg og passerende fly. Vindmøllerne er et nyt støjende element, som man kan frygte, men under alle omstændigheder ændrer de oplevelsen af landskabet og lydbilledet. Holder man af vindmøller kan man finde dem spændende, men ønsker man ikke ændringer i sine omgivelser er de et irritationselement.

Vindmøllerne kan medføre et tab af herlighedsværdi eller gener i nærrekreative områder. Til kompensation for dette kan kommunen i samarbejde med de berørte borgere anlægge kompenserende foranstaltninger, som f.eks. nye grønne områder, anlæg af stier ud i det åbne land, bevoksninger til at dæmpe udsigten til vindmøllerne, kulturstøtte til f.eks. oplysning om vedvarende energi og lignende. Hertil har man i den nye VE-lov gennemført en Grøn Ordning, hvor der indsættes 0,4 øre pr produceret kWh for 22.000 fulldlasttimer (når en 2 MW vindmølle har produceret 2.000 kWh, har den leveret en fulldlasttime) for en vindmølle opstillet efter 22. marts 2008. Beløbet svarer til 88.000 kr pr installeret MW. Beløbet indsættes af EnerginetDK på en kommunal konto når vindmøllen nettilsluttes.

Puljen kan bruges af kommunen til blandt andet at give nogle nærrekreative aktiviteter et løft og dermed fremme accepten af vindmøllerne.

Byrådet har besluttet, at alle midlerne i den grønne ordning fra det enkelte vindmølleprojekt som hovedprincip skal anvendes indenfor en radius på 4,5 km fra vindmølleprojektet.

Ad 9 Påvirkning af mange naboer kontra få Bemærkning nr. 222, 256, 263, 288, 293

Et forhold, som ikke er detaljeret brugt i udarbejdelsen af planen, men som kan bruges i udvælgelsen af områder efter høringsgen. I redegørelsen for enkeltområder og her områder, hvor der er et valg mellem alternativer, er det analyseret, hvor mange naboer der er indenfor en afstand på henholdsvis 1 km og 1,5 km.

Ad 10 Værditab på ejendomme er et tilbagevendende element i naboindsigelser.

Med vedtagelsen af den nye VE-lov i december har naboer til vindmølleprojekter, hvor kommuneplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse er offentliggjort efter 1. marts 2009 ret til at kræve erstatning for værditab. Naboer indenfor en afstand på 6 gange vindmøllernes totalhøjde har ret til gratis at få vurderet værditabet. Naboer i større afstand skal betale 4.000 kr for at få tabet vurderet. Pengene kan ikke tilbagebetales. Hvis erstatningen udgør under 1% af ejendomsværdien bortfalder det. I ejendomsværdien indregnes hele ejendommen, det vil sige også driftsbygninger og jordtilliggende. Bygherren skal afholde et offentligt møde senest 4 uger før den offentlige høring af forslag til kommuneplantillæg og lokalplan med VVM udløber, så naboer har mulighed for at gøre krav på erstatning inden udløbet a høringsperioden. Efter udløbet af perioden har vindmølleopstillerne 4 uger til at indgå frivilligt forlig med de naboer, der kræver erstatning. Hvor der ikke bliver indgået frivillige aftaler, vil en taksationskommission derefter vurdere værditabet. Der bliver arbejdet på at sikre at erstatningen bliver skattefri.

JKP arbejder i Greenland og andre projekter med en erstatning på gratis overskudsandele på 500.000 kr for hver 3 vindmøller til naboer indenfor 1 km. Denne ordning kan ikke erstatte værditaberstatningen og kommer således oveni. Overskudsandelene vil blive betragtet som en gave og vil under alle omstændigheder blive beskattet. Overskudsandelene er mere direkte knyttet til de nærmeste naboer og giver en ligelig erstatning til alle de nærmeste naboer. JKP's forslag blev ikke fremmet ved energiforliget. Den kunne have afværget værditaberstatningen med alle de fortolkninger og vurderinger samt uligheder, denne ordning medfører.

Bemærkninger om værditab på ejendomme har ikke medført ændringer af temaplanen. I målsætningen for planen har det hele tiden været fastlagt, at man ønsker vindmøllerne på så stor afstand som muligt, og derfor gerne ud i større uforstyrrede landskaber, ved skydeterræn og i randzonerne for Nationalpark Skjern Å.

Ad 11 Afstand mellem vindmølleparker

Bemærkning nr 186, 187, 200, 210-B,210-C og 210-K alle JKP med ønske om at afstand kan være mindre end 3 km ligesom 243 fra Landbrugets Rådgivnings Center. Nr 236, 259, 260.

I temaplanen for vindmøller er det fastlagt, at afstanden mellem vindmølleparkerne i de mere lukkede landskaber på Skovbjerg Bakkeø og syd for Skjernådalen skal være minimum 3 km, mens den i de mere åbne landskaber vest for Skovbjerg Bakkeø skal være minimum 4 km.

Den generelle anbefaling fra Skov- og Naturstyrelsen er 4,5 km mellem parkerne. I landskabsrapporten fra regeringens udvalg for placering af vindmøller på land er 28 gange totalhøjden anbefalet. Ringkøbing-Skjern Kommune har allerede mindsket afstandskravet i forhold til anbefalingerne i både landskabsrapport og i det nye vindmøllecirkulære. Overvejelser om at placere vindmøller tættere end de 3 km er taget i vindmølleplanen, hvor område 29 og 30 ligger mindre end 3 km fra hinanden.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Det er i planen vurderet, om evt tætliggende områder kan opfattes som helheder. Det er ikke tilfældet ved område 21 og 21A eller 22 og 23. Det kunne måske være muligt at placere vindmøller ved Bratbjerg i område 34 i harmoni med vindmøller ved Lyngsmose, men det er vanskeligt. Her er afstanden også nærmere 2 end 3 km. I indsigelse 186 og 187 er der indsendt visualiseringer fra 2 punkter for opførelse af vindmøller ved Vostrup i frasorteret område og vindmøller ved Lønborg Hede, område 22 samt fra 2 andre punkter visualisering af både 21 og 21A. Der er dog ikke vist alle 4 på en gang. Der er heller ikke redegjort for kritiske vinkler for oplevelsen af alle 4 områder på en gang,, hvilket f.eks kunne være fra Lønborg Hede, Skjernådal, Rute 11 eller kysten omkring Ringkøbing Fjord.

Byrådet har besluttet, at afstandskravet fastholdes, således at område 33 udgår og 22/23 stadig er alternativer og ikke realiseres begge. Men område 21 og 21A indgår begge på lige fod, hvilket bryder med princippet om minimum 3 km mellem områderne. Områderne ligger med en afstand på 1,8 km, hvilket bryder med det overordnede princip om, at der skal være mindst 3 km mellem områderne. I forbindelse med den videre planlægning skal der derfor laves en samlet vurdering af de to områder for afklaring af, om de begge kan/bør realiseres. Derimod er område 22 prioriteret før område 23, da det har bedre afstand til landsbyerne og der kan være en større vindmøllepark i området.

Ad 12 Radiokæder – IT- og Telestyrelsen og TDC

Bemærkning fra TDC og IT og Telestyrelsen vedrørende radiokæder.

IT og –Telestyrelsen har indsendt standard bemærkning om, at teleselskaber skal høres og evt sammenfald med radiokæder undersøges ved hvert enkelt projekt i forbindelse med lokalplanudarbejdelse for hvert projekt. Der findes ikke tilgængeligt materiale, der viser radiokæder, så man kan kun høre teleoperatørerne ved hvert forslag.

TDC har gjort opmærksom på at de foreslåede placeringer af områderne 5, 6 og 7 ligger indenfor et friholdelsesområde på +/- 200 meter på hver side af hovedstrålen i en radiokædetracé til brug for Beredskabsnettet i Danmark. De kan derfor ikke acceptere placeringsforslaget af disse tre vindmølleområder.

For at undgå at radiokædeforbindelsen generes er det nødvendigt at det blå område på de medsendte kort friholdes for vindmøller.

Der er konflikt med radiokæden. Man har dog før planlagt vindmøller tættere på hovedstrålen. Området kan imidlertid ikke realiseres før der bliver etableret en ny 150 kV-station i nærheden. Ved anlæg af stationen kunne denne placeres øst for det påtænkte område 5-7 og telemasten placeres på denne, således at radiokæden bliver ført uden om mølleområdet.

Byrådet har besluttet, at man fastholder områderne og arbejder for at løse problemerne med radiokæden.

Ad 13 Opstilling i højdegrænsezoner for Stauning Lufthavn

Bemærkninger til Lem Kær samt nr 305.

I forbindelse med planlægningen for Lem Kær er der fremkommet ønsker om at placere vindmøller indenfor højdegrænseplanerne, men forhandlinger med både Statens LuftfartsVæsen og Stauning Lufthavn har ikke givet muligheder for at placere indenfor højdegrænseplanerne, hvis lufthavnen skal bibeholdes. Der er to zoner omkring landingsbanen. Den inderste der strækker sig 4 km ud, har en højdegrænse på 50 m for byggeri. Udenfor denne er en zone, hvor den mulige højde på bygningsanlæg stiger fra 50 meter til 125 meter. Det betyder, at den stiger 75 meter på en strækning på 1,5 km, hvilket svarer til 5 meter for hver 100 meter. 200 m fra afgrænsningen kan der således maksimalt stå en 115 m høj mølle og 500 meter inde maksimalt en 100 m høj mølle. En 125 m høj vindmølle kan således kun placeres udenfor området. Hvis den placeres på en bakke, som ved Dejbjerg skal bakkehøjden lægges til, hvilket betyder, at der slet ikke kan placeres vindmøller i området.

Indsigelserne har ikke medført ændringer af temaplanen.

Ad 14 Afstand til overordnede og vigtige veje

Bemærkning nr 262 og 272.

I de statslige udmeldinger til kommuneplan 2009 er der anført, at der skal holdes en afstand på 4 gange totalhøjden til overordnede og vigtige veje. Kravet er ikke indeholdt i nogen love, men en administrativ udmelding fra by- og landskabsstyrelsen foranlediget af Vejdirektoratet. I det nye vindmøllecirkulære er kravet anført i vejledningen, men ikke i lovteksten.

Afstandene til vejen og den visuelle betydning af vindmøllerne set for trafikanterne skal belyses i VVM- og miljørapport ud fra de konkrete placeringer af vindmøllerne. Vejdirektoratet gør indsigelse med område 7 Nørhede i forhold til rute 15, Herningvej og område 21A Brosbøl Bro. Vejdirektoratet har i bemærkning 262 påpeget at der ikke er tale om veto mod planforslaget.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Den vestligste vindmølle ved Brosbøl Bro står ret tæt på landevejen, men vejen er meget lige og der er meget bevoksning både syd og nord for de foreslåede vindmøller, så det er usikkert om der vil være gener for trafikken. Se tema om afstande til veje – trafiksikkerhed og sikkerhed ved havari.

Med relation til nr. 262 hvoraf det fremgår, at nr. 272 ikke er et veto mod planforslaget.

Byrådet har besluttet at retningslinje 11 side 15 i temaplanen ændres fra nuværende ordlyd:

11. Vindmøller skal placeres med en mindsteafstand på fire gange vindmøllernes totalhøjde i forhold til overordnede og vigtige veje. Det drejer sig om rute 11, 12, 15, 16, 28, 181, 423, 439, 467 og 471. Vejene er markeret med gult eller rødt på kort 4.

Det vurderes ved hvert projekt, om vindmøllerne står i sigtelinjen for vejen og dermed om de skader trafiksikkerheden ved at aflede trafikanternes opmærksomhed fra vejen og dens forløb.

Til ny ændret ordlyd:

11. Hvis vindmøller placeres nærmere overordnede og vigtige veje end fire gange vindmøllens totalhøjde, skal det ved udarbejdelse af planlægningen med tilhørende VVM-redegørelse og miljørapport for det enkelte projekt vurderes, om vindmøllerne står i sigtelinjen for vejen og dermed om de skader trafiksikkerheden ved at aflede trafikanternes opmærksomhed fra vejen og dens forløb. Overordnede og vigtige veje i Ringkøbing-Skjern Kommune er rute 11, 12, 15, 16, 28, 181, 423, 439, 467 og 471. Vejene er markeret med gult eller rødt på kort 4.

Gennemgang af enkeltområder

1. Vedersø Kær. Kirkegårdskonsulent har bemærkning (nr 280) om at større møller er betænkelige i forhold til Vedersø, Staby og Stadil kirker. Dette er også bemærket i forhold til de eksisterende vindmøller. Ikke andre indsigelser.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer af projektet i Vedersø Kær.

2. Tim og udvidelse af denne. Bemærkning 226, 280, 301 samt 224 og 261. Bemærkning fra MC-Århus omkring sårbarhed ved placering af ny række i kystzone, fra DN om at der ikke bør udvides i kystzone og kirkegårdskonsulent om forhold til Stadil, Tim og Hee kirker. Ønske om lille ændring af afgrænsning fra Energicenter Nord og indsigelse omkring støj fra 3 naboer nordøst for de eksisterende veje.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i området, men der skal i VVM-redegørelsen og miljørapporten særligt redegøres for forholdet til kystzone og kirker. For naboklager se støjtema, pkt 2, ovenfor.

3. Vognkær Bemærkning nr 280 og 301. Lokalplan er vedtaget. Kirkegårdskonsulent betænkelig ved påvirkning af Gammel Sogn, Ny Sogn og Stadil kirker og MC Århus over påvirkning af kystzone. Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i området.

4. Lyngmose Bemærkning 270, 276, 278, 280 og 292. Kirkegårdskonsulent og menighedsrådet i Hover Sogn er betænkelige ved påvirkning af Hover Kirke. Øvrige indsigelser 3 indsigelser er naboer, der er meget bekymrede for støj på grund af støj fra de eksisterende vindmøller.

Byrådet har besluttet at områdets videre planlægning afventer, at støjproblemerne ved de eksisterende vindmøller bliver løst. Området fastholdes i temaplanen.

5. Hjortmose Bemærkning nr 211, 234, 252, 277 og 291. Bemærkninger fra ejere af eksisterende vindmøller om erstatning, fra naboer, der ikke ønsker flere vindmøller og naboer, som vil kræve erstatning, samt fra TDC om radiokæde.

Byrådet har besluttet at området bibeholdes, og at radiokæden forsøges ændret og ny mast etableret ved ny 150 kV-station, der skal etableres i området, for at der kan opstilles vindmøller her og i område 14 Lem Kær.

6. Mellem Nørhede og Hjortmose. Se 5.

7. Nørhede. Se 5

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

8. Spjald Vest med 3 eksisterende 660 kW. Ingen bemærkninger
9. Rudmose. Godkendt lokalplan. Ingen bemærkninger
10. Fuglehøj med 3 eksisterende 660 kW. Ingen bemærkninger
11. Videbæk Mose Bemærkning nr 193, 204, 240, 193: Jens K. Petersen (fremover JKP) Argumenterer - herunder for lodsejere til vindmølleområdet Vægerskilde – for, at det tidligere frasorterede område Vægerskilde er bedre egnet og at foretrække som vindmølleområde frem for Videbæk Mose.
204: 4 beboere ved Vægerskilde og Videbækvej. De ønsker, at det frasorterede område Vægerskilde bliver valgt frem for Videbæk Mose-området.
240: 12 naboer omkring område 11. Indsigelse mod placering af vindmøller mellem Nygårdsvej og Nygade, 6920 Videbæk (område 11, Videbæk Mose).
De henviser til, at både Jørgen Andersen og Hans Østergaard deltog i nabomødet den 15. december 2008 og blev på mødet bekendt med naboers betænkelighed og modstand mod placering af vindmøller i Videbæk Mose.
Med indsigelsen fremhæver de følgende:
Visuel dominans. Den visuelle dominans er én af grundene til, at de ikke ønsker vindmøller i Videbæk Mose. Til dokumentation vedlægger de et kort over, hvor deres ejendomme er beliggende i forhold til møllerne samt 5 sæt billeder med vindmøller fra de mest udsatte steder set i forhold til visuel dominans. Billederne er taget fra ejendommene:
 - Knivsbækvej 14, 6920 Videbæk.
 - Nygårdsvej 5, 6920 Videbæk.
 - Nygårdsvej 13, 6920 Videbæk.
 - Nygårdsvej 15, 6920 Videbæk.
 - Nygade 48, 6920 Videbæk.Derudover finder de, at følgende yderligere 5 ejendomme også vil få en visuel dominans:
 - Knivsbækvej 16, 6920 Videbæk.
 - Nygårdsvej 9, 6920 Videbæk.
 - Nygårdsvej 21, 6920 Videbæk.
 - Nygade 44, 6920 Videbæk.
 - Nygade 46, 6920 Videbæk.Videbæk Mose dømt ude
De undrer sig over at samme instans som 4 måneder tidligere konkluderede, at Videbæk Mose var dømt ude af projektet, pludselig antager at Videbæk Mose er den bedste placering. Jf. notat fra SJ-Consult: Området Videbæk Mose er frasorteret, da det ligger lavt og ret tæt på byen.
Værdiforringelse
De frygter at deres ejendomme får en værdiforringelse, der ikke svarer til erstatningssummen.
Tekniske data
De henviser til de tekniske data, som blev fremlagt på et møde den 10. januar 2009. De finder:
 - at det her blev dokumenteret, at produktionen ved Vægerskilde projektet forventes at blive ca. 60 % højere pga. beliggenhed og vindforhold.Ønske om møde
Anmoder stærkt om et møde med Økonomi- og Erhvervsudvalget angående placering af møllerne.

For at afklare hvilket område der fortsat skal være i temaplanen, har Økonomi- og Erhvervsudvalget haft en grundig diskussion af emnet, der blandt andet byggede på et Notat af SJ-Consult marts-april 2009 med sammenligning af Videbæk Mose og Vægerskilde vindmølleparker. Heri er Videbæk Mose fortsat prioriteret frem for Vægerskilde. Valget er primært begrundet i landskabelige hensyn – Vægerskilde er landskabsområde og ligger tæt på aftaleområde omkring Vægerskilde Kirke. Med hensyn til placeringsmuligheder og vindenergi har forvaltningen den 24. marts modtaget et ideoplæg fra ansøgerne i Videbæk Mose, hvor der kan placeres 6 vindmøller på 2,3 MW, idet der er mulighed for at nedlægge en bolig, som er ejet af ansøgerne. De viser også en mulighed for at opstille større vindmøller på 3 MW, således at de tre vindmøller giver 9 MW i lighed med projektet ved Vægerskilde.

Byrådet har besluttet at område 11, Videbæk Mose, fastholdes og at man bør arbejde for den størst mulige kapacitet, det vil sige de seks vindmøller frem for de oprindelige tre.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

12. Vester Barde. Detailplanlægning er igangsat. Ingen bemærkninger.

Der har vist sig mulighed for at opstille op til 7 vindmøller, hvilket vil blive indarbejdet i kommuneplantillægget for projektet i Vester Barde. Der vil ikke være rettelser af temaplanen, men kommuneplanen vil blive konsekvensrettet, hvis der vedtages et tillæg med flere vindmøller end temaplanen foreskriver.

Byrådet har besluttet, at område 12 Vester Barde, skal udvides, hvis muligt. Dette kan dog ikke indgå i temaplanen, men vil blive fastlagt i et kommuneplantillæg for området.

13. Hvide Sande. Bemærkning nr 220, 226, 301.

Bemærkning fra Miljøcenter Århus og Danmarks Naturfredningsforening omkring forhold til kystzone med blandt andet klitfredning og fra borgere i Hvide Sande med frygt for skade på nærrekrereative interesser og for at nye havnemoler vil skade kystbeskyttelsen.

Forvaltningens bemærkninger Spørgsmål om kystbeskyttelse vedrører ikke vindmølleplanen, men alene planerne for havneudvidelse. En detaljering af planerne og dermed udarbejdelse af VVM- og miljørapport afventer realisering af havneudvidelse.

Byrådet har besluttet, at temaplanen for vindmøller fastholder området.

14. Lem Kær. Området er fastholdt af byrådet og detailplanlægning er i gang.

15. FASTER-Astrup, bemærkning nr 255

Klage fra 1 nabo med krav om erstatning. Andre bemærkninger om at et nyt område ved Finderup skulle erstatte område 15, er ikke korrekte. Initiativtagerne i FASTER-Astrup, hvor vindmøllerne er et landsbyprojekt, holder fast ved område 15 og har ingen planer om at placere vindmøllerne i et evt nyt område, da område 15 ligger i nærheden af byerne, mens det nye område ved Finderup ligger betydeligt længere væk.

Byrådet har besluttet at område 15 indgår i den endelige temaplan.

16. Ejstrup, ingen bemærkninger.

17. VORGOD ØSTERBY. Bemærkning nr 216, 251 og 297

Ansøgning fra Niras på vegne af lodsejere om opstilling af vindmøller. Bemærkning fra EnergiMidt, som ikke umiddelbart har bemærkninger samt indsigelse fra nabo mod opstilling i et øde område. Området kan evt ifølge planen anvendes til test af lavvindsmøller. Det har indtil nu ikke været muligt for Niras at få positiv interesse fra vindmøllefabrikanterne.

Byrådet har besluttet, at området indgår i den endelige temaplan med et krav om minimum 2 vindmøller, hvis fabrikanterne ikke ønsker at anvende området til testmølle(r).

18. Fjelstrup. Ingen bemærkninger. I området står 3 vindmøller på 600 kW, som kan udskiftes til 3 nye.

19. TROLDHED. Bemærkning nr 279, 283, 284, 297

Bemærkning fra EnergiMidt, som ikke umiddelbart har bemærkninger samt fra en lodsejer i nærheden som ønsker erstatning. Niras beder på vegne af projektet om, at totalhøjden for vindmøllerne kan blive op til 150 m, og ønsker stillingtagen til placering i området, herunder evt i fredskov.

Højdegrænsen ændres til 150 m i forbindelse med detailplanlægningen og udarbejdelse af lokalplan, hvis VVM-redegørelsen viser, at det ikke giver problemer. Hvor vindmøllerne placeres indenfor området må afhænge af vurderingerne i VVM-redegørelsen og miljørapporten og af, om der kan opnås tilladelse til placering i fredskov.

Byrådet har besluttet, at området fastholdes.

20. Skjern øst, Kjeldstrup. Bemærkning nr 231, 232 og 233

For området foreligger godkendt lokalplan. Anlæg af vindmøllerne er i gang. Naboklager giver ikke anledning til ændringer af planen.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

21. Præstehøj. Bemærkning 226, 268 og 301

Indsigelse fra DN og Miljøcenter Århus for området dels p.g.a. nærhed til Natura 2000, indenfor skovbyggelinie og tæt på landskabsområder, dels p.g.a. at området ud fra landskabelige hensyn synes at være særligt sårbart overfor opstilling af store vindmøller (gælder også 21A).

Forvaltningens kommentar: Ved udarbejdelse af VVM- og miljørapport skal den landskabelige sårbarhed særligt analyseres og evt påvirkning af Natura 2000 vurderes.

21 og 21A Præstehøj og Brosbøl Bro Bemærkning 186, 200 og 210C

186 og 200 vedrører primært, at JKP ønsker både område 21 og 21A, da han mener, at afstanden på 3 km mellem vindmølleområderne bør kunne være mindre, hvis en landskabelig vurdering viser det er uproblematisk. Har vedlagt visuel vurdering af to visualiseringspunkter udarbejdet af Birk Nielsens tegnestue, der konkluderer, at det ikke er problematisk at gennemføre både 21 og 21A.

268 er indsigelse fra hovedejer af skovarealet Præstehøj, der protesterer i forhold til nærheden til Lønborg Hede og Nationalpark Skjern Å. Ser desuden problemer for den vindfølsomme fredskov fra hvirvler fra vindmøllerne.

Forvaltningens bemærkninger: Områderne ligger med en afstand på 1,8 km, hvilket bryder med det overordnede princip om, at der skal være mindst 3 km mellem områderne. Område 21 ligger desuden 2,5 - 3 km fra Lønborg Hede, som det vil blive oplevet sammen med fra Skjernådalen og fra syd.

Den generelle anbefaling fra Skov- og Naturstyrelsen er 4,5 km mellem parkerne. I landskabsrapporten fra regeringens udvalg for placering af vindmøller i det åbne land er 28 gange totalhøjden anbefalet. Det vil i område 21, 21A og 22 medføre en afstand på knap 4,2 km, så kommunen har allerede mindsket afstandskravet i forhold til anbefalingerne i både landskabsrapport og i det nye vindmøllecirkulære.

Byrådet har besluttet, at område 21 og område 21A indgår på lige fod med hinanden i temaplanen i stedet for som alternativer til hinanden. Områderne ligger med en afstand på 1,8 km, hvilket bryder med det overordnede princip om, at der skal være mindst 3 km mellem områderne. I forbindelse med den videre planlægning skal der derfor laves en samlet vurdering af de to områder for afklaring af, om de begge kan/bør realiseres.

21A Brosbøl Bro Bemærkning 237 og 256

237 indsigelse om værdiforringelse. Se tema om værditabsordning. Bemærkning 256 er en indsigelse fra 19 naboer, som mener 21A vil genere mange boliger, især på Teglgårdsvej og at de vil ødelægge nærrekreative områder, som er naturskønt med fredskov, §3-område og gravhøje.

Forvaltningens bemærkninger: Optælling af naboer i området viser 8 naboer nærmere end 1 km, heraf en på Teglgårdsvej. Yderligere 21 naboer mellem 1 og 1,5 km, i alt 29 naboer indenfor 1,5 km ud over deponiet. De fleste naboer ligger nord og nordøst for området.

Det alternative område 21 ved Præstehøj har 4 naboer indenfor 1 km og yderligere 8 naboer indenfor 1 til 1,5 km. I alt 12 og betydeligt færre naboer. De fleste naboer bor nord for Præstehøj-området.

Støj fra Tim-møllerne var så vidt vides kun et problem ganske kortvarigt i indkøringsfasen. Møllerne er ikke støjende nu. Omkring støj se i øvrigt temabesvarelse.

Forhold til gravhøje vil blive undersøgt i en evt VVM og miljørapport. Ligeledes vil selve landskabets påvirkning, herunder skalaen i landskabet.

Byrådets beslutning fremgår under "21 og 21A" på side 12

22. Lønborg Hede. Bemærkning nr 191, 226, 282 og 301

Indsigelse fra DN og Miljøcenter Århus for området dels p.g.a. nærhed til Natura 2000 (300 m), indenfor skovbyggelinje og tæt på landskabsområder, dels p.g.a. at området ud fra landskabelige hensyn synes at være særligt sårbart overfor opstilling af store vindmøller.

Forvaltningens kommentar: Ved udarbejdelse af VVM- og miljørapport skal den landskabelige sårbarhed særligt analyseres og evt påvirkning af Natura 2000 vurderes.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Anmodning fra JKP om, at området medtages i den endelige plan. Indsigelse fra Jørn N. Christensen i Lønborg vedrørende frygt for påvirkning af fugleliv, specielt traner med forslag til at vindmøllerne flyttes mod syd eller reduceres, så afstanden til Lønborg Hede bliver større.

Forvaltningens kommentar: Ved udarbejdelse af VVM- og miljørapport skal den landskabelige sårbarhed særligt analyseres og evt påvirkning af Natura 2000 vurderes. Herunder påvirkning af fugleliv. I retningslinjerne for området er det fastsat, at det skal undersøges om en evt reduktion af antallet af vindmøller vil være bedre landskabeligt.

Byrådet har besluttet, at området fastholdes og prioriteres forud for område 23 som alternativ.

23. Hemmet. Bemærkning nr. 222, 230, 263, 286, 280, 288 og 293

Bemærkning fra Energicenter Nord om at området bør indgå, da der allerede foreligger VVM-tilladelse, som Ringkjøbing Amt har givet på baggrund af en planlægning, hvor de bedst egnede placeringer er kortlagt. Ved realisering af projektet vil 15 ældre vindmøller blive nedtaget.

Øvrige indsigelser fra Sdr. Vium Friskole og sogneforening samt borgere i Sdr. Vium primært begrundet i nærheden til nye storparceller udlagt nord for byen og frygt for manglende udvikling af lokalsamfundet.

Ingen indsigelser fra Miljøcenter Århus og DN.

Indsigelse fra kirkegårdskonsulenten i Ribe Stift, der mener at vindmøllerne vil have en negativ indvirkning især for Sdr. Vium Kirke.

Byrådet har besluttet at området fastholdes som alternativ til område 22, hvis det ikke kan realiseres på grund af natur- og landskabsinteresser. Forholdet til Sdr. Vium Kirke er undersøgt i VVM-redegørelsen og der er ikke fundet konflikter med oplevelsen af kirken i kulturlandskabet.

24. Holmen. Bemærkning nr. 194, 226, 253, 280 og 301

Bemærkning nr. 194 fra JKP med anmodning om, at en alternativ opstilling i 2 rækker kan medtages.

Miljøcenter Århus bemærker at ud fra en umiddelbar vurdering synes området, der ligger i kystnærhedszonen ud fra landskabelige hensyn at være særligt sårbart. DN bemærker at området bør udgå, da det ligger i kystnærhedszonen, delvis i den del, der skal friholdes for bebyggelse, 200 meter fra internationalt naturbeskyttelsesområde og i sin helhed omfattet af landskabsområde.

45 underskrifter knyttet til følgende indsigelse:

Underskriverne (naboer samt foreninger) retter en skarp kritik af vindmølleområde 24 i det meget naturskønne Bandsbøl Enge med et helt specielt fugleliv. Kritikpunkter:

1. Vindmøller vil føles kæmpe store i det flade landskab.
2. Bandsbøl enge er et meget vigtigt overvintringssted for gæs samt de store rovfugle
3. Flyvergraven som er et fredet kuturmiljø og bliver besøgt af mange vil få store støj problemer samt meget skyggekast.
4. Fjordstien hvor tusinde af turister cykler for at opleve det rolige landskab.
5. Store værdigtab på ejendomme med kæmpe konsekvenser.
6. Nedsættelse af herlighedsværdien af ejendomme liggende omkring Holmen/Bandsbøl.
7. Møller for tæt på kyst.
8. For tæt på møller i Skudbøl.
9. Store spørgsmål ved visualisering af møller udført af JKP.
10. Støj problemer ved Hemmet Havn samt fiske/Jagt Hytter.
11. Medvirke til dårlig udlejning af sommerhuse i Bork/Hemmet området da turister vil have fred og ro samt de store uforstyrrede enge med et rigt fugle/dyreliv.
12. Så store møller hører til ude på havet (citat sagt af stadsministeren).
13. Bandsbøl enge er udlagt til evt, nye våde enge.

De vil vi også gøre opmærksom på, at det tidlige Egvad byråd besluttede, at der ikke måtte komme møller i det flade område mellem Hemmet og Bork, da man har udsigt helt til Nr. Lyngvig 13 fyr, og derfor har stor landskabsværdi. På baggrund af ovenstående forventer de, at forslaget bliver taget af bordet.

Indsigelse fra kirkegårdskonsulenten i Ribe Stift: Området er beliggende ca. 1½-2 km nordøst for middelalderkirken i Nørre Bork. Både indsynet til kirken fra landskabet og udsynet fra kirkegården mod landskabet vil blive påvirket negativt af vindmøllernes opstilling.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Forvaltningens bemærkninger: Påvirkningen af landskabet, middelalderkirker, af fugle- og dyrelivet, flyvergraven samt fjordstien skal belyses ved udarbejdelse af VVM og miljørapport for området. I projektet skal særlig påvirkning af turisme og friluftsliv vurderes.

For tab af ejendomsværdi og herlighedsværdi kan der søges erstatning i henhold til VE-lovens ordning for værditabserstatning. Den visuelle oplevelse af vindmøllerne ved kysten samt samspil med de eksisterende vindmøller ved Skudbøl skal ligeledes vurderes i VVM og miljørapport, ligesom vurderingen af Bandsbøl enge, hvor det potentielle vådområde dog ikke er i nærheden af vindmøllerne.

Vindmøller på havet – se tematisk besvarelse.

Forhold til kystzonen. Med realisering af temaplanen vil der blive få vindmølleparker langs kysten i kommunen. Der er størst ressourcer langs kysten, og områderne bag kysten er få, således at en friholdelse af kystzonen vil reducere planen betydeligt. I temaplanen vil der blive få parker i eller i nærheden af kystzonen og eksisterende vindmøller i Tændpibe, Velling Mærsk, Gestenge og den vestligste del af Skjernådalen vil blive fjernet. Tilbage vil være Tim, Vognkær, Hvide Sande, vestlige dele af Lem Kær og Holmen.

Byrådet har besluttet, at området stadig indgår i temaplanen. Alternativ opstilling af 2 rækker undersøges og tillades i retningslinjerne. Se også tema om kystzonen.

25. Sdr. Bork. Bemærkning nr 223, 226 og 280

Indsigelse fra nabo mod evt udvidelse af området. Indsigelse fra Miljøcenter Århus om at placeringen ved og i kystzone giver landskabelig sårbarhed. Indsigelse fra kirkegårds konsulent vedr. den smukke kirke i Sdr. Bork, hvor kirken netop ligger lige udenfor aftaleområdet ved kirken.

Forvaltningens bemærkninger: Ved en evt udskiftning af de eksisterende vindmøller til færre større vil forholdet til Sdr. Bork kirke blive undersøgt.

Byrådet har besluttet, at området stadig indgår i temaplanen.

26. Vejrup. Bemærkning nr. 198, 201, 203, 208, 210-D, 280, 295, 300.

Kirkegårds konsulent for Ribe Stift mener, at forholdet til Lydum Kirke skal undersøges og at de 150 m høje vindmøller vil betyde en stor forringelse af kulturlandskabet ved Lydum Kirke. Varde Kommune gør indsigelse mod område 26, da kommunen vurderer, at de store vindmøller vil opleves meget dominerende bag Lydum Kirke, der ligger højt i terrænet og derfor markerer sig tydeligt i landskabet. Indsigelsen tillægges ikke karakter af veto. Bemærkningerne fra Varde Kommune er et stadigt forbehold mod både område 26 og et nye område ved Galgebjerg, foreslået af JKP i 6 bemærkninger.

Byrådet har besluttet, at området udgår af temaplanen. Det overvejes efterfølgende om område 26 eller det nye foreslåede område ved Galgebjerg skal udlægges til vindmøller.

27. Sønder Vium. Bemærkning nr 280. Kirkegårds konsulent ved Ribe Stift, mener at opstillingen er uheldig for Sdr. Vium Kirke, der ligger kun 1,5 km borte.

Byrådet har besluttet, at bemærkningen ikke giver anledning til ændringer af temaplanen.

28. Østergård Ingen bemærkninger. 3 eksisterende vindmøller som kan udskiftes.

29. Gråhede Bemærkning nr 189, 195, 210E, alle JKP samt 280

Ingen indsigelser fra borgere. Ribe Stift bemærker konflikt med Egvad Kirke.

Indsigelse 210E indsigelse mod område 29 og 30: Disse to områder er blevet valgt frem for projekt Strømmesbøl. Område 29 vil alt andet lige være væsentligt dominerende omkring Egvad Kirke, og findes derfor vanskeligt at gennemføre. Vedlagt visualisering af forslag, hvor opstillingen er ændret til en mere generende opstilling, end den ansøgte fra Ny Vindenergi.

Indsigelse 195: Forslag til anden placering af vindmøllerne i området:

Det fremgår af planforslaget, at der er søgt om tre vindmøller på en række fra nordvest til sydøst på vestsiden af vejen gennem området. JKP's forslag går ud på en flytning af møllerne i området til den anden side af vejen indenfor området. Ønsker på den baggrund at området skal indgå i den endelige vindmølleplan.

Indsigelse 189: Ønsker at området Bindsbøl skal indgå i den endelige vindmølleplan og at Gråhede-området skal udgå, hvis visuel konflikt med Bindsbøl-området. Endvidere fremsendelse af visualisering fra to punkter, hvor der ikke er konflikt med

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

område 30 ved opstilling i område 29, og dermed vist at begge områder kan opstilles uden visuel konflikt, idet den nye opstilling er parallel med den oprindelige samt nærmere område 30 end det oprindelige forslag.

Byrådet har besluttet, at område 29 bibeholdes med det oprindelige forslag.

30. Bindsbøl Bemærkning nr 189, 210 E begge fra JKP og 280 Ribe Stift
Ingen indsigelser fra borgere. Ribe Stift ved kirkegårdskonsulenten vedrørende nærhed til Ådum Kirke.

Indsigelse 210E Område 30 kan ikke rumme de beskrevne 6 stk. 150 mtr. vindmøller. Medmindre man skulle vælge et mønster der ikke vil være letopfatteligt, ligeledes vil decibel belastningen blive for høj. Område 30 vil være længere væk fra Tarm end område Strømmesbøl, men vil ikke kunne producere tilnærmelsesvis den samme mængde energi.

Ønsker at området Bindsbøl skal indgå i den endelige vindmølleplan.

Ikke mulighed for 5 vindmøller på 150 meter som beskrevet i temaplanen, men 6 vindmøller (2 rækker med hver 3 møller) med en højde på 120-140 meter.

Gråhede-området skal udgå hvis visuel konflikt med Bindsbøl-området.

Senere modtaget indsigelse fra JKP med nu 8 vindmøller.

Forvaltningens bemærkninger Bindsbøl-området er vurderet at kunne indeholde enten 6 vindmøller på cirka 120 m eller 3 - 5 vindmøller på 150 m afhængig af, hvordan området udnyttes.

Ved planlægningen i Bindsbøl skal opstillingen sikre, at der ikke er visuel konflikt med vindmøllerne i Gråhede, der af ansøger er opstillet parallelt med vej gennem området. Projektudvikler i Bindsbøl har påvist at både område 29 og 30 kan opstilles uden visuel konflikt.

Forvaltningen indstillede at Bindsbøl fastholdes med krav om at opstilling af vindmøller i området skal harmonere med opstillingen i område 29. Det skal i VVM for Bindsbøl vises, om en drejning af vindmøllerne, så de bliver mere parallelle med Gråhede, giver et bedre visuelt samspil mellem de to parker.

Angående eventuelt yderligere vindmøller op til 8 stk, kan det behandles ved udarbejdelse af detailplanlægningen og evt. medtages i et senere kommuneplantillæg. Antallet kan ikke forøges i temaplanen.

Byrådet har besluttet, at område 30 fastholdes.

31. Barslund Mose Bemærkning nr 202, 213, 238, 257, 285
202: Indsigelse mod området fremsendt på vegne af en række af beboerne i og omkring 2,5 km fra Barslund Mose (temaplanens område 31). De pågældende har tiltrådt indsigelsen via selvstændigt følgebrev (= bilag 6 til indsigelsen).

Finder at følgende forhold særligt taler imod planen:

1. Områdets egnethed og temaplanens beskrivelse heraf: Placeringen af vindmøller i Barslund Mose findes at være i direkte strid med "Rapport fra regeringens planlægningsudvalg for vindmøller på land" (vedlagt som bilag 1 til indsigelsen) og den vindenergimæssigt dårligste løsning i kommunen, samt at dette er beskrevet stærkt misvisende og selvmodsigende i temaplanen med tilhørende miljørapport.

2. Forholdet til international naturbeskyttelse:

Temaplanen findes at være særdeles mangelfuld i relation til internationale fredningsforpligtigelser.

3. Oplysning om vindmøllernes nøjagtige placering:

Finder at temaplanen ikke i fornødent omfang giver de berørte parter indsigt i den præcise placering af vindmøllerne, og at kommunen heller ikke i øvrigt ønsker at give denne indsigt.

4. Forholdet til naboer, herunder støj:

Finder det stærkt kritisabelt, hvis projektering af Barslund Mose som vindmølleområde tager udgangspunkt i forkerte beregninger på støjpåvirkningen.

Henleder desuden opmærksomheden på, at en undladelse af partshøring i yderste konsekvens kan medføre plantillæggets ugyldighed.

Afslutningsvis tages der desuden forbehold for erstatning, såfremt kommunen vælger at trodse indsigelserne.

Øvrige bilag vedlagt indsigelsen:

2: Forvaltningsplan for odder (Lutra Lutra) i Danmark.

3: Mail af 12. januar 2009 fra DMU om oddere i Gundesbøl Å.

4: Grafisk fremstilling af støjberegninger i Barslund Mose.

5: Fotos fra Barslund Mose.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Øvrige indsigelser fra Ådum Jagtforening vedrørende skader på dyreliv bl.a. fra infralyd og DN Ringkøbing vedrørende oddere

Forvaltningens bemærkninger:

1. Områdets egnethed og temaplanens beskrivelse heraf:

Området ligger i den nedre ende af vindenergien, men sammenholdt med mulighederne andre steder i Danmark, er energien ikke så dårlig, at det ikke er muligt at opstille vindmøller. Hvor vidt placeringen er landskabeligt dårlig, vil blive undersøgt nærmere i en VVM-redegørelse og miljørapport, som naturligtvis kan resultere i at området bliver opgivet. Ved den landskabelige bedømmelse rent overordnet har man fundet at området er egnet.

2. Forholdet til international naturbeskyttelse:

Der er ingen umiddelbare hindringer for området set i forhold til internationale beskyttelsesområder eller beskyttede arter. Herunder heller ikke odderen. Se bilag 2, hvor cand. scient biolog Peter Jørgensen har vurderet risikoen for oddere.

3. Oplysning om den nøjagtige placering

Den nøjagtige placering er ikke fastlagt i temaplanen, men opstillingsområdet er afgrænset, som vist i temaplanen. Endvidere er der krav om at vindmøllerne skal stå på en ret linje med cirka lige stor afstand. Ved udarbejdelse af lokalplan vil en mere nøjagtig placering blive fastlagt, blandt andet under hensyn til naturområder mv.

Forholdet til naboer, herunder støj

Ved udarbejdelse af VVM og miljørapport vil kommunen kræve, at det kan påvises at kravene i støjcirkulæret kan overholdes. Se tema om støj

Nødvendig partshøring vil selvfølgelig blive udført når der udarbejdes lokalplan, men ikke i den overordnede planlægning.

Projektet ved Barslund Mose skal følge den netop vedtagne VE-lov, hvori et element er naboernes krav på erstatning.

Ved lokalplanlægningen med tilhørende VVM skal det analyseres om projektet påvirker beskyttet natur, herunder hede- og mosearealer. En umiddelbar screening viser, at vindmøllerne ikke vil berøre beskyttet natur.

Med hensyn til oddere henvises til bilag 2, hvor det er vurderet, at der formentlig ikke vil være gener for odderne på grund af vindmøllerne.

Ved udarbejdelse af VVM-redegørelse og miljørapport skal der særligt redegøres for landskabets påvirkning helt lokalt, og for påvirkning af beskyttede naturtyper og flora og faunaarter.

Byrådet har besluttet, at område 31 bibeholdes i planen, men stilles i bero, til det er afklaret, om interesseområde 37, Gundesbøl, ved Borris Skydeterræn kan udnyttes.

32. Fjaldene. Ingen bemærkninger. Tilkendegivelse efter debatfase fra Vattenfall, at man ønsker området medtaget i planlægningen, da de på et tidspunkt vil ønske at sanere området.

Byrådet har besluttet, at området fortsat indgår i temaplanen.

33. Hee sydvest interesseområde. Bemærkning nr 217, 236, 265, 280 og 301

Indsigelser mod placering i Natura 2000 fra DN, borgere og DOF, samt ansøgning om opstilling af 3 vndmøller.

Byrådet har besluttet, at området tages ud af planen på grund af Natura 2000 og nærhed til Tim og Vognkær vindmølleparker.

34. Bratbjerg, interesseområde. Bemærkning nr. 215, 250, 259, 260, 264 og 301

Ansøgning fra lodsejere om opstilling af vindmøller. Indsigelse mod området fra borgere, DN og Ribe Stift. På grund af Hover ådal, Hover Kirke, større uforstyrret landskab.

Forvaltningens bemærkninger: Område 34 Bratbjerg ligger i kanten af et større uforstyrret landskab på nordsiden af Hover Å. Området ligger under 3 km fra vindmøllerne i Lyngsmose.

I Lyngsmose er der vanskeligheder med at udvide på grund af støj ved naboer, idet de eksisterende 3 vindmøller går lige til smertegrænsen. Området ved Bratbjerg kunne være reserveområde for udvidelsen af Lyngsmose, hvis det viser sig umuligt at udvide område 4.

Byrådet har besluttet, at område 34 opretholdes som interesseområde. Området indgår i drøftelserne med Miljøministeriet.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

35. Muldbjerg, interesseområde. Bemærkning nr. 212, 235, 266, 280, 281, 301 og 302

Ansøgning fra lodsejere ved Geopartner om opstilling af vindmøller, idet det bemærkes at vindmølleområdet ligger i en lomme udenfor landskabsområde. Indsigelse mod området fra flere naboer, DN og Ribe Stift. På grund af rekreative interesser, Omme Bakker, Ørnhøjbanen, Nr Omme Kirke, større uforstyrret landskab.

Forvaltningens bemærkninger: Område 35, Muldbjerg, ligger i et større uforstyrret landskab i en lomme omgivet af landskabsområder. Området er medtaget som interesseområde, og kan derfor ikke umiddelbart medtages i temaplanen. Det kræver en nærmere kommuneplanlægning, og vil blive vurderet ved revision af kommuneplanen.

Svar på spørgsmål:

1. Hvis møllerne larmer for meget, vil man først forsøge at udbedre fejlene, evt ved at vindmøllen kører langsommere. Hvis problemet ikke kan løses, vil vindmølleejeren få påbud om at stoppe vindmøllen. Alle udgifter påhviler ejeren af anlægget.

2. Ved udarbejdelse af lokalplan vil der blive annonceret og udsendt debatfolder, før planlægningen går i gang. Udkastet til lokalplanen og kommuneplantillægget vil blive sendt i offentlig høring i 8 uger ligesom alle andre planer. Høringen starter med en annoncering.

3. Den netop vedtagne lov om vedvarende energi rummer en værditabserstatning for berørte naboer.

Byrådet har besluttet, at området fastholdes som interesseområde. Området indgår i drøftelserne med Miljøministeriet.

36. og 37. Gundesbøl og Borris Skydeterræn. Bemærkning nr 190 og 294

Ønsker at et tidligere frasorteret område ved Borris Skydeterræn kommer til at indgå i den endelige vindmølleplan som interesseområde - bl.a. under henvisning til, at der ikke tale om et veto fra forsvarets side.

Forvaltningens bemærkninger Det har fra Forsvarets Bygnings- og Etablissement Tjeneste i brev af 05.03.2008 at vindmøller i området (herunder område 36) omkring Borris Sønderland er i konflikt med forsvarets interesser. Dels på grund af flyvninger ved øvelser, dels på grund af rystelser fra artilleri vil beskadige vindmøllerne. Derfor er områderne kun taget med som interesseområder.

Byrådet har besluttet, at områderne fastholdes som interesseområder. Områderne skal indgå i drøftelserne med Miljøministeriet.

Nye områder foreslået i høringsfasen

Nye områder foreslået ved Finderup, (bemærkning nr. 197, 209 og 258). Vedlagt bilag 3 for Finderup, der viser råstofgrave og råstofinteresseområde og nærhed til Finderup by og kirke. Må vurderes ved den kommende kommuneplanrevision.

Galgebjerger (bemærkning nr. 198, 201, 203, 210-D og 295) nyt område foreslået til erstatning for område 26, hvis det ikke kan realiseres på grund af nærhed til Lydum Kirke. Se omtale område 26.

Byrådet har besluttet, at Galgebjerger skal vurderes i sammenhæng med område 26 og evt erstatte dette, hvorfor det udgår af planen.

Flytkær – bemærkning 273, område syd for Lyngsmose. Området må vurderes ved den kommende kommuneplanrevision, evt som erstatning for udvidelse af område 4.

Genfremsatte forslag ved Styg, (bemærkning nr. 187, 206, 207, 242 og 247), **Knude Hede** (bemærkning nr. 225, 243, 245 og 246), **Pøl** (bemærkning nr 199) og **Dejbjerg** (bemærkning nr. 196, 274 og 305) henvises til skema 1, hvor det generelt er anført, at de må vurderes ved den kommende kommuneplanrevision.

Kortet på side 18 viser dels områderne i temaplanen, dels nye og genfremsendte områder, der tidligere har været kasseret.

Bilag der har indgået i byrådets beslutninger

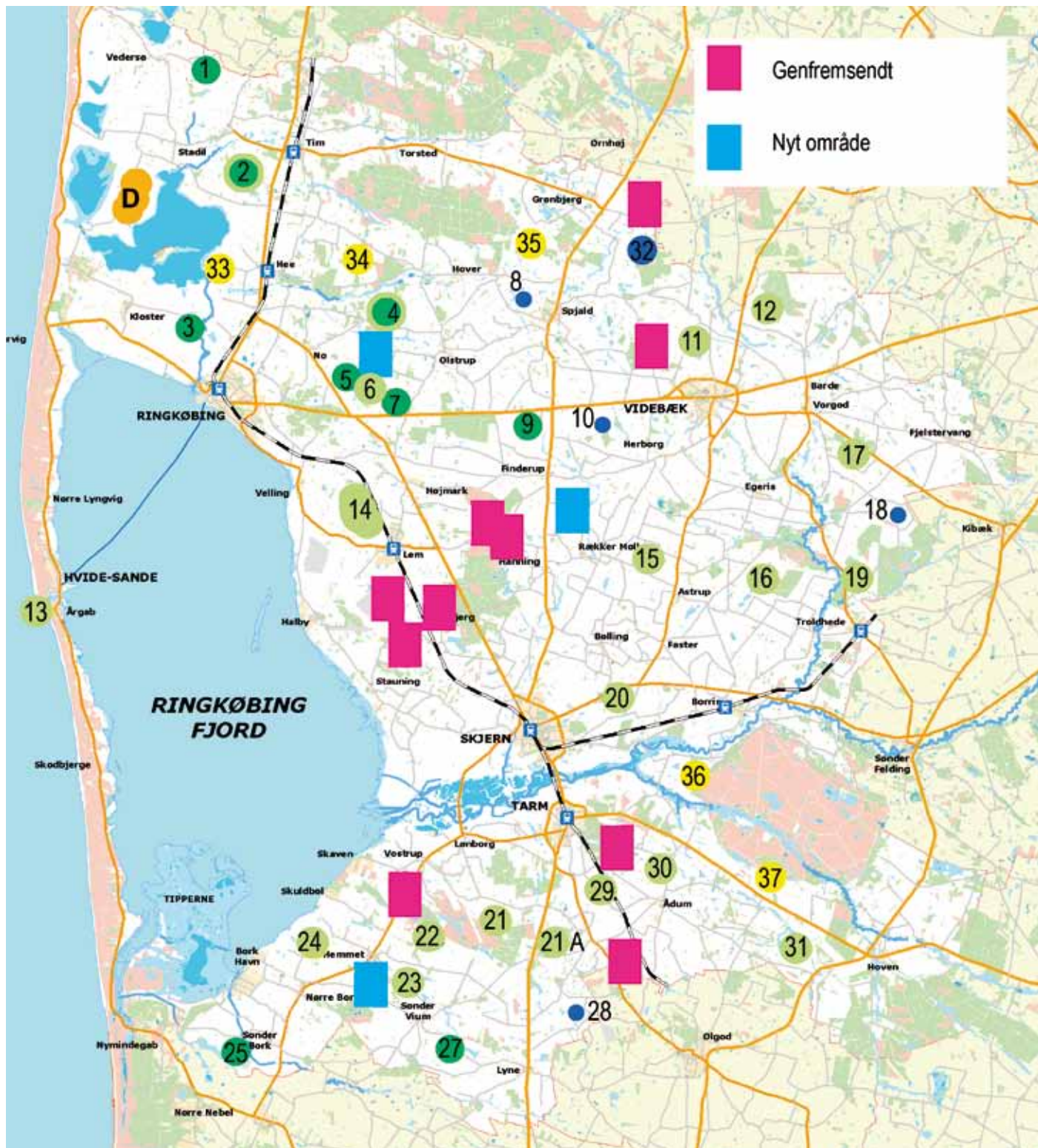
Bilag 1, notat med sammenligning af Vægerskilde og Videbæk Mose

Bilag 2, område 31, Barslund Mose, vurdering af påvirkning af oddere og andre internationalt beskyttede arter

Bilag 3, Finderup og råstofplan

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

Kort der viser dels områderne i temaplanen, dels nye og genfremsendte områder, der tidligere har været kasseret.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.

BILAG 4

Sammenfattende redegørelse for, hvorledes miljørapporten og de gennemførte høringsprocedurer har påvirket planen og beslutningen om at vedtage planen, samt det endelige overvågningsprogram.
